

Národný projekt:
„Rozvoj stredného odborného vzdelávania“

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA,
VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť/Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Prioritná os 1: Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy

Opatrenie 1.1: Premena tradičnej školy na modernú

Kód ITMS projektu: 26110130548,

Cieľ: Konvergencia

**Analýza potrieb v oblasti OVP s ohľadom na učebnice
a učebné pomôcky
(existujúce učebnice a učebné pomôcky, budúce potreby)**

(vypracovali interní zamestnanci aktivity 1.1)

V Bratislave dňa 6.11.2015

Obsah

Úvod.....	
1. Legislatívny proces tvorby učebníc.....	
2. Procesuálna stránka tvorby učebníc.....	
3. Kritériá pre posudzovanie učebníc výberovou komisiou.....	
3.1 Súlad učebnice so Štátnym vzdelávacím obsahom.....	
3.2 Odborná správnosť obsahu učebnice.....	
3.3 Didaktické a metodické spracovanie učiva.....	
3.4 Rozvoj osobnosti.....	
3.5 Grafická úprava a materiálno – technické údaje.....	
3.6 Spoločenská korektnosť.....	
3.7 Uplatnenie princípu čítania s porozumením.....	
4. Skúsenosti s tvorbou odborných učebníc.....	
5. Metodika hodnotenia učebníc.....	
6. Cieľ a úlohy analýzy učebníc odborných predmetov v skupinách odborov.....	
6.1 Vymedzenie pojmov.....	
6.2 Predmet hodnotenia.....	
6.3 Vzorka škôl – hodnotenie odborných učebníc v skupinách odborov.....	
7. Hodnotenie používaných učebníc vo vybraných skupinách odborov.....	
7.1 Hodnotenie používaných učebníc v skupine odborov 22 Hutníctvo.....	
7.2 Hodnotenie používaných učebníc v skupine odborov 23 Strojárstvo a ostatná.....	
kovospracúvacia výroba I a 24 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba II....	
7.3 Hodnotenie používaných učebníc v skupine odborov 26 Elektrotechnika.....	
7.4 Hodnotenie používaných učebníc v skupinách odborov 27 Technická chémia silikátov,	
28 Technická a aplikovaná chémia.....	
7.5 Hodnotenie učebníc v skupine odborov 29 Potravinárstvo.....	
7.6 Hodnotenie učebníc v skupine odborov 33 Spracúvanie dreva.....	
7.7 Hodnotenie učebníc v skupine odborov 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia	
7.8 Hodnotenia učebníc v skupine odborov 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo	
a rozvoj vidieka I, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II	
8. Analýza procesu obstarávania vzdelávacích zdrojov, prognózy.....	
9. Záver.....	
10. Použitá literatúra.....	
11. Prílohy	
Príloha 1/ Smernica č. 10/2011 Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.....	
Príloha 2/ Formulár pre hodnotenie učebnice.....	
Príloha 3/ Databáza autorov, recenzentov učebníc pre skupiny odborov.....	
Príloha 4/ Výhľadový plán tvorby nových odborných učebníc.....	
Príloha 5/ Vzor listu žiadosti na SOŠ o spoluprácu.....	
Príloha 6/ Zoznam materiálnych didaktických prostriedkov odporúčaných	
Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR pre SOŠ.....	

Kľúčové slová :

tvorba učebníc, schvaľovanie učebníc, kritériá na hodnotenie učebníc, zoznam používaných učebníc v skupinách odborov 22, 23, 24, 26, 27, **28**, 29, 33, 36, 42, 45, register recenzentov, legislatíva tvorby učebníc, verejné obstarávanie, smernice na tvorbu učebníc, prognóza tvorby nových učebníc, hodnotenie učebníc.

Abstrakt :

Predložený materiál obsahuje prierez tvorby učebníc, realizovaných v zmysle platných smerníc MŠVV a Š SR. Východiskovými dokumentami pri tvorbe a hodnotení sú Štátne vzdelávacie programy.

Materiál analyzuje a hodnotí učebnice v skupine odborov:

22 Hutníctvo, 23 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba I, 24 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba II, 26 Elektrotechnika, 27 Technická chémia silikátov, 28 Technická a aplikovaná chémia, 29 Potravinárstvo, 33 Spracúvanie dreva, 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia, 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I, 45 Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka II z hľadiska ich aktuálneho použitia a zároveň prognózuje potreby nových učebných zdrojov v uvedenej oblasti.

1.Úvod

Problematika tvorby učebníc je v centre pozornosti nielen pedagogickej verejnosti, ale aj rodičov, potenciálnych autorov, vydavateľov, zamestnávateľov a samozrejme žiakov.

Učebnica je najexponovanejším prostriedkom, ktorý sprostredkúva žiakovi prostredníctvom učebného obsahu informácie rôzneho charakteru, ako prvá uvádza žiaka do vzťahov a súvislostí blízkeho a vzdialeného prostredia.

Svojim zameraním, obsahom i metódou spracovania sa odlišuje od ostatných kníh (napr. beletrie, atď.), publikácií, učebných zdrojov, s ktorými sa žiak dostáva do styku v ktorejkoľvek etape svojho vývinu, pretože sa tvorí s ohľadom na podmienky a zákonitosti vyučovania. Keď analyzujeme tvorbu učebníc z pohľadu histórie vidíme, že učebnice sa tvorili tak, že autorské kolektívy s vydavateľstvami boli poverené tvorbou učebníc.

Učebnice boli jednotné v celej bývalej ČSSR, niektoré mali gesciu v Čechách, niektoré na Slovensku a prekladali sa. Gestorom tvorby učebníc boli ministerstvá školstva a tvorbu zabezpečoval Výskumný ústav pedagogický, Bratislava, Výskumný ústav odborného školstva Praha a Štátny pedagogický ústav Praha. Po napísaní učebnice prebiehalo jej experimentálne overovanie na vybraných školách, čo pozitívne ovplyvnilo jej finálne spracovanie.

Učebné osnovy sa skúmali v úzkej väzbe s učebnicami, ktoré vytvárali priamy kontakt žiaka s moderným obsahom.

Overovala sa primeranosť obsahovej a procesuálnej rozpracovanosti, pričom sa využívali vlastné i zahraničné skúsenosti. Napriek nedostatkom, ktoré sa vyskytli pri tvorbe experimentálnych a neskôr dočasných učebníc, sa z nich podarilo vytvoriť dobrý základ pre zavádzanie nového obsahu do praxe. Autori boli zväčša vyberaní spomedzi odborníkov príslušných odborov, vedeckých pracovníkov, vysokoškolských pedagógov a pod. Väčšina nemala bezprostredné poznatky a skúsenosti s vyučovaním žiakov, ktorým bola učebnica určená.

Učebnice boli častokrát písané náročným štýlom, neprimerané veku, niektoré pripomínali vysokoškolské skriptá. Po revolúcii v r. 1989 bolo treba reagovať na zmeny, ktoré nastali v spoločenskom systéme a samozrejme neobišli ani oblasť školstva. Nastali zmeny v legislatíve a v celom systéme tvorby učebníc.

Vzhľadom na široký záber problematiky učebníc, predložená práca prezentuje aj celkový prierez tvorby učebníc vo všeobecnosti, legislatívu, skúsenosti na ktorú nadväzuje analýza odborných učebníc v uvedených skupinách odborov.

Prezentácia práce sa stáva týmto kompatibilnejšia a dáva komplexnejší pohľad na tvorbu, vydávanie, schvaľovanie, hodnotenie, aktuálnosť učebníc.

1 Legislatívny proces tvorby učebníc

Významným medzníkom v tvorbe učebníc bol rok 1989 a následne roky 1990/91. Verejnosť kritizovala ich kvalitu, spôsob tvorby, schvaľovanie ako aj distribúciu do škôl. Netrpezlivo očakávala aspoň prvotné náznaky nejakého pozitívneho riešenia problému. Riešenie žiadneho problému však nie je možné bez poznania skutočného stavu a jeho dôkladnej analýzy, pričom exaktné výskumy hodnotenia učebníc a učebných pomôcok boli veľmi zriedkavé

Riadenie tvorby a vydávania učebníc má svoje korene v r. 1992, kedy vznikol dokument „**Postup tvorby, vydávania a výroby materiálnych didaktických prostriedkov**“ a „**Zásad konkurzov**“, v zmysle ktorých sa realizovala tvorba učebníc v SR. Postup vypracovalo MŠ SR v úzkej spolupráci s vtedajším Výskumným ústavom pedagogickým v Bratislave.

Nový Dokument vychádzal z odporúčaní anglickej konzultačnej firmy International Book development, ktorý poskytla našej vláde britská vláda ako poradenskú firmu pre rozvoj knižného a poradenského trhu. Čerpal z praktík tvorby a vytvárania učebníc a učebných pomôcok v Nemecku, Rakúsku, Francúzku Švédsku a USA. Dokument sa 2 roky overoval a definitívne bol schválený v r. 1994. Od tohto obdobia bol dvakrát upravovaný na základe dodatočných požiadaviek praxe pri jeho uplatňovaní. Celý postup posudzovala aj anglická poradenská firma International Book development a zhodnotila ho ako otvorený a dynamický mechanizmus, v ktorom majú všetci záujemcovia rovnaké postavenie. Postup umožňoval udržať optimálne ceny učebníc, čo je dôležité v každej ekonomickej situácii. Priemerná cena učebníc v SR sa v tom čase pohybovala od 30,-do 60,Sk v ČR od 60,-do 120 Kč.

Základnou filozofiou tvorby bol konkurz na učebnice. Do konkurzu sa mohol prihlásiť autor s vydavateľom, alebo aj samotný autor bez vydavateľa. Taktiež mohla byť predložená do konkurzu aj zahraničná učebnica, pokiaľ vyhovovala základným pedagogickým dokumentom. Systém bol pružný, flexibilný, demokratický, transparentný, umožňoval aj alternatívnosť učebníc.

Úprava Dokumentu bola vykonaná v r. 1996. Zaviedla povinne výber vydavateľstva na vydanie učebnice verejným obstarávaním. Pôvodne mal autor právo vybrať si vydavateľstvo, s ktorým chcel spolupracovať a s ním sa prihlásil do konkurzu. Jednoznačným rozhodnutím o výbere vydavateľstva verejným obstarávaním dochádzalo k porušeniu základného autorského práva autora, rozhodnúť o naložení so svojím dielom, čo je v rozpore s autorským zákonom.

MŠ SR rozhodnutím z 31. augusta r. 1999 určilo nový model Postupu tvorby, vydávania a výroby MDP, ktorým zrušilo Postup tvorby, vydávania a výroby z 1. augusta 1996. Do platnosti prešiel 1. septembra 1999.

Pozitívom bolo, že autor mal opätovne právo vybrať si vydavateľa, tak ako to bolo aj v predchádzajúcej smernici. V prípade, že sa autor prihlásil do konkurzu sám, bez predbežnej dohody s vydavateľom, ministerstvo vybralo vhodného vydavateľa na vydanie rukopisu učebnice podľa zákona č. 263/1993 Z.z. o obstarávaní verejných prác, tovarov, služieb v znení zákona NR SR č. 120/1996 Z.z.

Nový model bol teda obdobný ako z r. 1994. Podporoval možnosť alternatívnych učebníc, MŠ mohlo udeliť schvaľovaciu doložku aj hotovej publikácii, alebo publikácii prebranej zo zahraničia, hoci na ňu nebol vypísaný konkurz a učebnica pre daný predmet vo fonde učebníc už existovala. Takáto publikácia musela v plnej miere vyhovovať učebným osnovám a štandardom z predmetu, z hľadiska spracovania musela dosahovať vyššiu úroveň ako existujúce učebnice a jej nákupná cena musela byť primeraná k cene existujúcej učebnice. Dá sa povedať, že týmto fakticky umožňoval aj voľný trh.

Pružnosť, transparentnosť a klady tohto dokumentu boli okrem iného aj v tom, že ak sa na vyhlásený titul v konkurze neprihlásil žiadny záujemca, MŠ, Štátny inštitút odborného vzdelávania (ďalej ŠIOV), oslovilo vhodných autorov na písanie učebnice, udržiavala sa optimálna cena učebnice, dokonca autor mohol aktualizovať učebné osnovy, ktoré sa potom

následne dávali na schválenie na MŠ, dodržiavala sa anonymita autorov predkladaných materiálov. Autori predkladali do konkurzu koncepciu učebnice, príp. sady učebníc, ukážku v rozsahu cca 20 strán (či už išlo o ľubovoľnú ukážku, alebo určenú konkurzom), alebo hotovú publikáciu.

Uvedený dokument „Postup tvorby, vydávania a výroby MDP“ bol transparentný, komplexný nakoľko zahŕňal aj tvorbu učebných pomôcok, doplnkovej literatúry. Umožňoval aj zahraničným vydavateľstvám zúčastniť sa konkurzu. V zmysle tohto dokumentu boli, riadnym konkurzným konaním vydané a zaradené do zoznamu schválených učebníc nasledovné zahraničné učebnice :

Automobily podvozky 1 pre 1. roč. UO 2487 02 autoopravár – všetky zamerania a 2. roč. UO 2487 02 01 autoopravár-mechanik (české vydavateľstvo AVID)

Automobily prevody 2 pre 1. roč. UO 2487 02 autoopravár – všetky zamerania , 2. roč. UO 2487 02 01 autoopravár – mechanik a UO 2487 02 02 autoopravár – elektrikár (české vydavateľstvo AVID)

Automobily motory 3 pre 1. roč. UO 2487 02 autoopravár – všetky zamerania informatívne, 2. a 3. r. UO 2487 02 01 autoopravár – mechanik a UO 2487 02 02 autoopravár – elektrikár (české vydavateľstvo AVID)

Automobily príslušenstvo 4 pre 3. roč. UO 2487 02 01 autoopravár – mechanik a UO 2487 02 02 autoopravár – elektrikár (české vydavateľstvo AVID)

Elektrotechnika 1 pre 1. roč. UO 2487 02 autoopravár – všetky jeho zamerania, informatívne, 2. roč. UO 2487 02 01 autoopravár – mechanik a UO 2487 02 02 autoopravár – elektrikár (preklad českej učebnice vydavateľstva AVID)

Elektrotechnika 2 pre 3. roč. UO 2487 02 01 autoopravár – mechanik a UO 2487 02 02 autoopravár – elektrikár (české vydavateľstvo AVID)

Stolovanie I – UO 6444 2 00 čašník, servírka, 6489 2 00 hostinský, UO 6445 2 00 kuchár (preklad českej učebnice Stolníčení od vydavateľstva Státní pedagogické nakladatelství Praha)

Stolovanie II – UO 6444 2 00 čašník, servírka, 6489 2 00 hostinský, UO 6445 2 00 kuchár (preklad českej učebnice Stolníčení od vydavateľstva Státní pedagogické nakladatelství Praha)

Odborné texty z anglického jazyka pre SOŠ, SOU, ZŠS – ekonomika a organizácia, obchod a služby (preklad anglických učebných textov vydavateľstva Oxford University Press)

Odborné texty z anglického jazyka pre SOŠ, SOU, ZŠS – spoločné stravovanie a cestovný ruch (preklad anglických učebných textov vydavateľstva Oxford University Press)

Ako opatrovať chorých – učebnica pre bývalé dievčenské odborné školy (preklad anglickej učebnice)

Prax v agropodnikaní pre 1.-4. roč. ŠO 4210 6 agropodnikanie (preklad českej učebnice)

Zo všeobecnovzdelávacích predmetov, ktoré vzišli víťazne z konkurzného konania a následne boli zaradené do zoznamu schválených učebníc išlo o učebnice :

Poject English 5-9. roč. vydavateľstvo OXFORD UNIVERSITY PRESS

Project Deutsch 5-9. roč. vydavateľstvo OXFORD UNIVERSITY PRESS

Chémia pre ZŠ (vydavateľstvo Klet)

Smernica 2/2008 z 1. febr. 2008 zrušila „Postup tvorby, vydávania a výroby MDP“ z 15. aug. 1999. V zmysle tejto smernice sa tvorba učebníc uskutočňovala prostredníctvom konkurzov zvlášť na autora, zvlášť na vydavateľa. Mnohým autorom učebníc, ktorí dlhodobo spolupracovali s jedným vydavateľstvom tak bolo konkurzom vybrané iné vydavateľstvo. Na trh tak vstúpili okrem tradičných vydavateľov ako je SPN-Mladé letá, EXPOL PEDAGOGIKA s.r.o, ORBIS PICTUS ISTROPOLITANA, POĽANA, ALFA PRESS, IURA EDITION, KONTAKT PLUS, PROXIMA, PRÍRODA, ELÁN, nové vydavateľstvá ako napr. vydavateľstvo Matice slovenskej, EDUCO, VKV, atď., ktoré s vydávaním učebníc mali minimálne skúsenosti.

Smernica 15/2008 – nadobudla účinnosť 15. decembra 2008 – inovovaná bola oproti predchádzajúcej smernici v tom, že predkladateľ mohol predložiť na posúdenie návrh už hotového materiálneho didaktického prostriedku vo forme textovej učebnej pomôcky i bez vyhlásenia konkurzu v termíne od 15. septembra do 30. septembra, musela byť v súlade so štátnym vzdelávacím programom. **Odborná učebnica v tomto termíne nebola MŠVVaŠ SR predložená žiadna, čo len potvrdilo fakt, že žiadny autor/vydavateľ nepôjde do tvorby učebnice tak málo nákladovej ako je to v odborných predmetoch ak nemá záruku, že učebnica bude zaradená do Edičného plánu a po schvaľovaní pokračovaní zaradená do zoznamu schválených učebníc MŠ, ktoré žiaci používajú bezplatne v zmysle školského zákona § 13.**

Negatívami uvedených Smerníc (2/2008, 15/2008) bolo predovšetkým rozdelenie procesu tvorby a vydávania učebníc na dve samostatné časti a to výber autorov v konkurzoch a výber vydavateľov verejným obstarávaním. Proces tvorby bol zdĺhavý, víťazným autorom učebníc na jednotlivé predmety boli výberovým konaním pridelené vydavateľstvá (často sa stalo, že išlo o autorov, ktorí roky spolupracovali s istým vydavateľstvom na tom istom titule a opäť vyhrali konkurz na rovnaký titul, avšak verejným obstarávaním im bolo pridelené iné vydavateľstvo, ktoré vyhralo vo verejnom obstarávaní). Kritériami pre výberové konanie vydavateľstiev boli cena, materiálno-ekonomické podmienky. Neskoré a hlavne frontálne vyhlásenie konkurzov na tvorbu nových učebníc vzhľadom na rozsiahlu obnovu učebnicového fondu, ktorá prebehla v súvislosti so školskou reformou, neprospeľo vždy k úspešnej tvorbe učebníc. Samotná procesuálna stránka tvorby bola byrokratická, zdĺhavá, na úkor dostatočnej časovej možnosti, poskytnutej autorovi na písanie učebnice, čo autori často kritizovali.

Súčasná platná smernica - Smernica č. 10/2011 (Príloha 1) ktorou sa upravuje postup Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a priamo riadených organizácií pri výbere a schvaľovaní učebníc, je zverejnená na www.edicny.portal.sk. Smernica nadobudla platnosť 15.2.2011 a platí dodnes. Informácie v oblasti tvorby učebníc – kritériá na hodnotenie učebníc, zoznam nových odborných učebníc od r.2003-2015, kritériá na recenzentov učebníc sú zverejnené na www.siov.sk link učebnice a učebné pomôcky. Treba uviesť, že učebnice vydané od r. 2008 majú ohraničenú platnosť schvaľovacej doložky MŠVV a Š SR spravidla na 5 rokov, kým predchádzajúce učebnice mali neobmedzenú možnosť platnosti. Ohraničenú platnosť schvaľovacej doložky MŠVV a Š SR majú aj reedície – spravidla na 3 roky.

Charakteristické črty uvedenej Smernice :

- do výberového konania sa prihlasuje vydavateľ s autorom
- do výberového konania sa môže prihlásiť aj učebnica zo zahraničia, pokiaľ vyhovuje ŠVP
- vydavateľ predkladá do výberového konania koncepciu učebnice, cca 20 strán spracovaného textu na presne určenú tému, alebo aj hotovú učebnicu, cenové podmienky, technické parametre podľa podmienok VO, zverejneného vo Vestníku Úradu pre verejné obstarávanie.

2 Procesuálna stránka tvorby učebníc

a) tvorba učebníc

Hlavnou myšlienkou všetkých uvedených dokumentov je konkurz/výberové konanie verejné obstarávanie na tvorbu učebnice.

Iniciuje ho ministerstvo, Štátny pedagogický ústav (ďalej ŠPÚ), ŠIOV, Metodicko-pedagogické centrum (ďalej MPC), školy, pedagogická verejnosť, ako aj súkromné osoby. Vyhlasovateľom je Ministerstvo školstva (ďalej len ministerstvo), v súťažných podkladoch určí podrobné vymedzenie predmetu zákazky, lehoty a obsah súťažných návrhov, ktoré spracováva v spolupráci s ŠIOV (pre odborné predmety) a ŠPÚ (pre všeobecnovzdelávacie predmety). Informáciu zverejňuje vo vestníku pre verejné obstarávanie.

Cieľom verejného obstarávania je podporiť vznik konkurenčného prostredia v oblasti autorskej a vydavateľskej tvorby a vybrať najvhodnejší návrh.

Východiskovými dokumentmi pri tvorbe učebníc/učebných materiálov sú platné ŠVP.

Výsledkom tohto procesu je výber najvýhodnejšej ponuky z hľadiska kvality a ceny vyhodnotenej podľa vopred stanovených kritérií.

b) posudzovanie

Vydavatelia spolu s autormi predkladajú do verejného obstarávania koncepciu učebnice / sady učebníc, doplnený návrhom obsahu a údajmi o rozsahu, ukážku spracovanej témy určenú verejným obstarávaním, prípadne kompletný rukopis spolu so zoznamom autorov.

Vydavateľ spolu s autorom musí dodržať požiadavky stanovené verejným obstarávaním, inak jeho návrh nebude do VO zaradený.

Návrhy posudzujú výberové komisie, ktoré sú garantom didaktickej a odbornej správnosti a menuje ich ministerstvo. Ministerstvo pre každý predmet určuje osobitnú komisiu, zohľadňujúc pritom regionálne zastúpenie.

Výberové komisie tvoria v prevažnej väčšine zástupcovia pedagogickej verejnosti, z radov tvorivých učiteľov z praxe (SŠ, VŠ), pracovníci vedeckých a metodických inštitúcií, zamestnávateľskej sféry. Výberová komisia sa schádza spravidla dvakrát. Na zasadnutiach sa oboznámi s činnosťou komisie, jej úlohami a cieľom, s kritériami na hodnotenie učebníc a rozhodne o víťaznom návrhu.

c) schvaľovanie

Rukopis učebnice musí prejsť pred zadaním do tlače schvaľovacím konaním ministerstva. Ministerstvo udelí schvaľovaciu doložku rukopisu učebnice po predložení schvaľovacieho protokolu, ktorý vypracováva pre odborné predmety ŠIOV, na základe kladných recenzných posudkov recenzentov, ktorí sú prevažne z radov učiteľov z praxe, metodikov, zamestnávateľov, VŠ pedagógov.

Recenzenti musia byť zaradení v databáze registra recenzentov na Edičnom portáli MŠVV a Š SR. Po vydaní schvaľovacej doložky ministerstvo uzatvorí Kúpnu zmluvu na dodanie učebnice. Schválenú učebnicu zaradí do národného registra učebníc, zverejneného na Edičnom portáli ministerstva.

Výberová komisia môže odporúčať na schválenie aj hotovú publikáciu, alebo preklad diela z iného jazyka, ak vyhovuje pedagogickým dokumentom predmetu (ŠVP, štandardom).

Vyjadrenie má pre ministerstvo odporúčací charakter. V prípade potreby môže dať ministerstvo vypracovať ďalšie odborné posudky.

Platné štátne vzdelávacie programy sú zverejnené na web stránke ŠIOV (www.siov.sk) .

Výsledkom výberového konania je výber najvýhodnejšej ponuky predovšetkým z hľadiska kvality pričom nie sú zanedbateľné aj ekonomické a technické aspekty.

d) odporúčanie na nákup

Základné a stredné školy si objednávajú učebnice z ponuky učebníc uverejnených na webovom sídle ministerstva školstva – EDIČNÝ PORTÁL. Následne sú učebnice dodávané školám distribučnou agentúrou XEPAP Zvolen (predtým ADREM) na základe objednávok a v zmysle schváleného edičného a expedičného plánu ministerstva, do výšky schváleného rozpočtu na nákup a distribúciu učebníc.

Ministerstvo školstva poskytne schválené učebnice, učebné texty a pracovné zošity školám na základe ich objednávky bezplatne.

Ide o učebnice, ktoré majú schvaľovaciu doložku ministerstva.

Učebnice, ktoré majú odporúčaciu doložku, to znamená že neprešli výberovým konaním zabezpečujú školy pre žiakov z vlastných zdrojov, nie sú hradené z rozpočtu MŠ. Ide väčšinou o doplnkové publikácie, ktoré sa detailnejšie venujú niektorým problematikám, obsahu vzdelávania.

Výnimku tvoria učebnice anglického jazyka pre 3. až 5. roč. ZŠ, zverejnené na Edičnom portáli, ktoré majú odporúčaciu doložku MŠVV a Š SR.

3 Kritéria pre posudzovanie učebníc výberovou komisiou **(Príloha 2)**

3.1 Súlad učebnice so Štátnym vzdelávacím obsahom

- Súlad s Ústavou a zákonmi SR
- Súlad so vzdelávacími cieľmi, kľúčovými kompetenciami
- Využitelnosť učebnice (prierezových tém v rámci školských vzdelávacích programov pre jednotlivé skupiny odborov)

3.2 Odborná správnosť obsahu učebníc

- Správnosť odbornej terminológie (textovej časti) v súlade s vedeckým poznáním
- Odborná správnosť grafickej zložky učebnice, jej funkčnosť
- Jazyková správnosť (súlad s pravidlami slovenského jazyka)
- Súlad s normami EÚ
- Súlad grafickej zložky učebnice s textovou

3.3 Didaktické a metodické spracovanie učiva

- Vekuprimeranosť, aktuálnosť (počet odborných termínov, zložitosť ich vysvetlenia...)
- Vyváženosť základných poznatkov (výkladové texty, otázky a úlohy, príklady, cvičenia) a doplňujúcich informácií
- Previazanosť a funkčnosť výkladového textu so štrukturálnymi prvkami učebnice
- Vhodnosť a použiteľnosť zaradených poznatkov a činností z hľadiska spĺňania kľúčových kompetencií a očakávaných výstupov cieľovej skupiny žiakov
- Motivačná úroveň textovej, grafickej, ilustratívnej a obrazovej časti učebnice
- Uplatnenie postupnej vzostupnosti náročnosti poznatkov
- Uplatnenie medzipredmetových a vnútropredmetových vzťahov
- Výber základného učiva (množstvo, nápaditosť, pestrosť)

3.4 Rozvoj osobnosti

- Rozvíjanie kompetencií žiaka (osobnostné, sociálne, psychomotorické, učebné, komunikatívne, informačné, rozvoj kritického a tvorivého myslenia)
- Aplikácia učiva v praxi, v bežnom živote

3.5 Grafická úprava a materiálno-technické údaje

- Grafické spracovanie textu a úprava (vyváženosť, farebnosť, čitateľnosť, čítavosť)
- Psychohygienické a technické požiadavky (väzba, tlač, hmotnosť učebnice, použitý papier, ekologické hľadisko)
- Cenová kalkulácia, termín realizácie

3.6 Spoločenská korektnosť

- Dodržiavanie spoločenskej korektnosti (spracovanie učiva nediskriminuje žiakov, členov spoločnosti, vyhovuje z hľadiska citlivosti a rovnosti vo vzťahu k handicapovaným ľuďom, pohlaviu národom a národnostiam, rasám, náboženstvu a pod., dodržiavanie ľudských práv)

3.7 Uplatnenie princípu čítania s porozumením

Učebnica umožňuje porozumenie textu a jeho využitia ako zdroja informácií na rozvoj:

- tvorivého myslenia
- aplikáciu teoretických vedomostí v praxi
- identifikovanie informácie v texte a odhaľovanie vzťahov a súvislostí (analýzu, syntézu, hodnotenie, zovšeobecnenie, porovnanie)
- nadväznosť informácií z hľadiska tematických celkov

Učebnica umožňuje študovať predpísané učivo samostatne (bez učiteľa).

Učebnica umožňuje recepciu textu (prijímanie a vnútorné spracovanie informácií, ktoré text obsahuje).

Text učebnice umožňuje spájať nové informácie s tými, ktoré už žiak ovláda

Text učebnice umožňuje identifikovať informácie v texte a odhaľovať vzťahy, ktoré medzi nimi existujú

4 Skúsenosti s tvorbou odborných učebníc

ŠIOV každoročne iniciuje konkurzy na tvorbu nových odborných učebníc pre SOŠ. **Za posledných 10 rokov (2003-2013) vyšlo 233 nových odborných učebníc, za posledných 20 rokov vyšlo spolu 486 odborných učebníc vrátane učebníc pre školy s VJM (preklady). V roku 2014 bolo vydaných 13 nových učebníc v roku 2015 – 3 nové učebnice. Pod túto klesajúcu tendenciu tvorby sa podpísala skutočnosť, že od r. 2009 nebolo vyhlásené VO na žiadnu odbornú učebnicu.**

Odborné komisie pri ŠIOV pre jednotlivé skupiny odborov pravidelne hodnotia používané učebnice, v prípade absencie alebo nevyhovujúcej učebnice iniciujú konkurzy na nové učebnice, nerátajúc reedície.

Nové učebnice zaradené do zoznamu registra národných učebníc plne rešpektujú didaktické funkcie učebníc, sú vizuálne príťažlivé, obsahujú najnovšie poznatky v danej oblasti, rešpektujú normy EÚ. Tvorba nových učebníc odborných predmetov sa odvíjala pravidelne od tvorby pedagogických dokumentov, vždy bola následná po ich vytvorení a schválení MŠ. Ide o kontinuálny proces. Učebnice na SOŠ vznikajú častokrát nové, ktoré doteraz neexistovali, nakoľko vznikajú nové učebné a študijné odbory (Bioenergetika, Rozvoj vidieka, Úvod do sveta práce, Kontrola kvality potravín, Pozemkové právo, Technológia životného prostredia, Sociálnoprávna ochrana, Odpadové hospodárstvo, atď.).

Najviac učebníc bolo vytvorených v skupinách odborov 63, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I,II, 29 Potravinárstvo , 27 Technická chémia silikátov 28, Technická a aplikovaná chémia , 42, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I,II 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia , 76 Učiteľstvo pre MŠ , konzervatóriá a učebnice pre SOŠ 23, 24 automobilového zamerania. Tvorba učebníc je závislá od autorov, najväčší záujem zo strany autorov je v skupinách odborov Ekonomika a organizácia, obchod a služby. Menší záujem je o tvorbu učebníc v skupinách odborov 26 Elektrotechnika a 23, 24 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba I, II.

Tvorba odborných učebníc je náročná, častokrát si vyžaduje prílišnú špecifikáciu a odbornosť. Je nesporné, že v oblasti odborných učebníc sa ťažšie hľadajú autori a to hlavne ak ide o úzko špecializovaný predmet. S týmto faktom súvisí aj absencia niektorých titulov. Uvedenú skutočnosť sa nám čiastočne darí riešiť spôsobom, že do výberového konania je možné predložiť aj hotové dielo zo zahraničia, pokiaľ vyhovuje ŠVP. Takto vznikli ako sme už spomenuli odborné učebnice českého vydavateľstva AVID – Automobily I až IV, Elektrotechnika I,II, Státního pedagogického nakladatelství ČR Stolníčení – Stolovanie, Odborné učebné texty z cudzieho jazyka pre HA,OA z vydavateľstva OXFORD INIVERSITY PRESS, Prax v agropodnikaní pre 1. – 4. roč. ŠO 4210 6 agropodnikanie.

V súvislosti s tvorbou odborných učebníc pre SOŠ nemožno nespomenúť aj otázku nákladovosti, ktorá je v porovnaní so všeobecnými predmetmi (50 000 až 60 000) nepomerne nízka a to cca od 500 – 10 000 ks v priemere. Čo sa týka hodnotenia učebníc odborných predmetov pre SOŠ používaných v SR sú na veľmi dobrej úrovni, porovnateľné s vyspelými európskymi štátmi. Plne rešpektujú štátne vzdelávacie programy, didaktické funkcie učebníc, sú vizuálne a esteticky príťažlivé, obsahujú najnovšie poznatky v danej oblasti, rešpektujú normy EÚ, profil absolventa. Aktualizácie, úpravy z hľadiska inovácie ŠVP sú zohľadnené v reedíciách učebníc. Proces tvorby učebníc podľa smerníc schválenými MŠ od r. 2008 je založený na verejnom obstarávaní. Predstavuje zdĺhavý, byrokratický mechanizmus od výberu vydavateľa s autorom až po schvaľovanie, vydanie, distribúciu, čo má za následok oveľa menší záujem autorov o písanie odborných učebníc. Od roku 2009 sa neuskutočnilo VO na žiadnu novú odbornú učebnicu. **Je potrebné zdôrazniť, že tvorba učebníc je závislá predovšetkým od finančných prostriedkov MŠVVaŠ SR.**

Štátny inštitút odborného vzdelávania koordinuje tvorbu odborných učebníc na SOŠ.

Tvorba všeobecnovzdelávacích predmetov spadá do kompetencie Štátneho pedagogického ústavu. Odborné komisie pri ŠIOV za jednotlivé skupiny odborov pravidelne hodnotia používané učebnice, v prípade absencie alebo nevyhovujúcej učebnice iniciujú verejné obstarávanie na nové učebnice. Iniciátorom VO na učebnicu môžu byť aj iné inštitúcie (Metodicko-pedagogické centrum, školy, školské zariadenia, pedagogická verejnosť, fyzické a právnické osoby). Ministerstvo školstva zverejňuje konkurzy na edičnom portáli MŠVVaŠ SR, zverejňujeme ich aj na web stránke ŠIOV, v Informačnom bulletine, ktorý vydáva ŠIOV pre SOŠ. Ide nám o to, aby sa čo najviac potenciálnych autorov zapojilo do tvorby učebníc, aby učebnice boli kvalitné a splňali všetky parametre modernej učebnice. Je nesporné, že v oblasti odborných predmetov sa ťažšie hľadajú autori o to viac ak ide o úzko špecializovaný predmet. Ako sme už uviedli, túto skutočnosť sa nám darí riešiť tým, že do konkurzu je možné predložiť aj dielo zo zahraničia, čo sa nám zatiaľ podarilo s českými učebnicami (vydavateľstvo AVID, Státní pedagogické nakladatelství Praha) a s učebnicami z vydavateľstva OXFORD UNIVERSITY PRESS, musia však vyhovovať Štátnemu vzdelávaciemu programu.

Autormi učebníc sú prevažne stredoškolskí pedagógovia, ktorí vyučujú a popri svojom hlavnom zamestnávateľskom pomere sa dajú aj na písanie učebníc. Je to náročné hlavne z hľadiska časového. Napr. v iných štátoch, konkrétne vo Švédsku autori dostanú tvorivé voľno, sú riadne zamestnaní, avšak píšu len učebnicu. Pri písaní si ju aj overujú, spolupracujú so školou, vydavateľom, takže písanie učebnice je pre nich pracovnou náplňou. Zaujímavosťou sú tiež semináre, ktoré usporadúvajú pre potencionálnych autorov, či recenzentov učebníc, počas ktorých nadobúdajú odborné informácie týkajúce sa tvorby a hodnotenia učebníc.

Tvorbu odborných učebníc často sťažuje aj meniaci sa legislatíva, napr. tvorba nových zákonov (Pozemkové právo, Daňová sústava, atď...).

Pri učebniciach technického zamerania sa vyžaduje vysoká špecifickosť autora, lektora, odborného redaktora ako ak vydavateľa (Technické kreslenie, Diagnostika a opravy automobilov...)

Tvorba odborných učebníc pre žiakov SŠ je z obsahovej stránky náročná aj tým, že prehĺbuje vedecké poznanie širokým spektrom aktuálnych informácií o nových technológiách zavádzaných do výrobných praxe, ktoré by mali žiaci poznať a viaceré prakticky vedieť aj obsluhovať. Trh práce si v tomto smere vyžaduje absolventa SOŠ vyzbrojeného odbornou terminológiou v cudzom jazyku, prevažne anglickom. ŠIOV reaguje na tieto skutočnosti, viackrát inicioval verejné obstarávanie na tvorbu odborných učebných textov v cudzom jazyku pre jednotlivé skupiny odborov. Vznikli odborné učebné texty v nemeckom jazyku pre skupinu odborov 26 Elektrotechnika, skupinu odborov 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia v jazyku nemeckom a anglickom, skupinu odborov 63 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II, v jazyku anglickom a nemeckom, skupinu odborov 31 Textil a odevníctvo v jazyku anglickom a nemeckom. Verejné obstarávanie sme iniciovali aj na skupinu odborov SOŠ s automobilovým zameraním, avšak neúspešne, nakoľko sa do VO neprihlásil žiadny záujemca.

Čo sa týka autorstva učebníc, ideálna kombinácia vychádzajúca zo skúseností sa nám javí kombinácia učiteľov z praxe a vysokoškolského pedagóga. Učitelia z praxe uprednostňujú pri tvorbe praktickejšie hľadisko, kým vysokoškolskí pedagógovia sa pozerajú na učebnicu zo širšieho záberu, hlavne z celkového poňatia koncepcie, či ich didaktickej a odbornej správnosti. Máme však aj autorov, ktorí pracujú v zamestnávateľskej sfére napr. Ing. Szemes z Cechu pekárov a cukrárov, je autorom mnohých učebníc hlavne pre školy potravinárskeho zamerania. Keď už nie ako autori, ale ako lektori učebníc sú častokrát pracovníci, príp. zamestnávateľa z príslušnej oblasti, ktorí aktuálne informácie o nových technológiách zavádzaných do praxe v učebnici usledujú. Zoznam autorov, recenzentov učebníc je súčasťou Analýzy tvorby odborných učebníc (Príloha 3)

V oblasti učebnicového fondu odborných predmetov na SOŠ je cca 90% nových učebníc, to znamená 1. vydanie, reedície v zmysle najnovších technológií, aktuálnych informácií. Máme pomerne bohatú databázu autorov, lektorov, členov konkurzných komisií.

Najviac autorov a súvisí to samozrejme aj so vznikom nových učebníc je v skupinách odborov 63 Ekonomika a organizácia, obchod a služby I, 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II, 29 Potravinárstvo, 27 Technická chémia silikátov, 28 Technická a aplikovaná chémia, 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia, 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II.

Nízke autorské zázemie je zo strany autorov pre oblasť 23, 24 Strojárstvo a 26 Elektrotechnika a práve v týchto oblastiach čo sa týka učebníc sú rezervy.

Štátny inštitút odborného vzdelávania v rámci Ďalšieho vzdelávania pravidelne usporadúva pre učiteľov SOŠ prezentácie nových učebníc, semináre za účasti autorov, vydavateľov, odborných pracovníkov ŠIOV s cieľom priblíženia a zosúladenia zámeru autora pri štruktúrovaní učiva s výchovnovzdelávacími cieľmi, Štátnym vzdelávacím programom, kľúčovými kompetenciami, atď.

Odborní pracovníci ŠIOV poskytujú dôležité informácie ohľadom tvorby učebníc ako aj metodickú pomoc potenciálnym autorom učebníc. Informujú ich o samotnom predmete po stránke obsahovej, didaktickej, metodickej, o celkovej tvorbe a vydávaní učebníc, ich schvaľovaní až po distribúciu. Informujú autora i kritériách, ktoré je potrebné zohľadniť pri tvorbe učebníc, to znamená – do akej miery predložený návrh zodpovedá Štátnemu vzdelávaciemu programu, či a ako sú v ňom rešpektované medzipredmetové a vnútropredmetové vzťahy, či je zabezpečená obsahová nadväznosť jednotlivých kapitol a hlavne ako je dodržaná zásada vekuprimeranosti (primerané jazykové spracovanie, obtiažnosť pojmov, náročnosť ich definovania). Veľký dôraz sa taktiež kladie na motiváciu textu, jeho čítavosť (slovné kritériá, predovšetkým dĺžka viet), čitateľnosť (použité písmo, vhodná grafická úprava, forma zvýrazňovania a odlišovania štrukturálnych komponentov učebnice). Veľmi dôležitá je napr. aplikácia vedomostí v praxi, použitie zaujímavých príkladov zo života, ktorá je zvlášť dôležitá v odborných predmetoch.

V nemalej miere na kvalitu učebnice pôsobia regulačné prvky (otázky, úlohy...), ktoré by mali rozvíjať tvorivosť žiaka, samostatnosť, aktivitu a mali by obsahovať prvky problémového charakteru.

Po obsahovej stránke musia byť učebnice v súlade s poznatkami vedy a techniky, rešpektovať normy EÚ. Zo skúseností možno konštatovať, že autori sa najviac dopúšťajú pri tvorbe učebníc nasledovných problémov – nedodržanie vekuprimeranosti, odborná náročnosť, aplikácia teórie na prax, didaktické spracovanie návrhu, odborné výrazy a pojmy nie sú v zhode s platnou STN. Taktiež nám potvrdzujú, že v prípade spolupráce autora s odborným pracovníkom ŠIOV počas tvorby rukopisu, schválenie rukopisu (vypracovanie Schvaľovacieho rukopisu ŠIOV) je bezproblémové. Ak však autor nespolupracuje pri tvorbe rukopisu s odborným pracovníkom ŠIOV, môžu nastať komplikácie pri schvaľovanom procese a rukopis môže byť vrátený autorovi na dopracovanie.

Významnou mierou k tvorbe učebníc, iniciovaniu nových VO, oslovenia autorov či vydavateľov prispievajú prezentácie nových učebníc formou seminárov, za prítomnosti pedagógov v príslušnej skupine odborov, autorov, zamestnávateľov, odborných pracovníkov ŠIOV. Takéto semináre pravidelne usporadúvame pre skupinu odborov 29 Potravinárstvo (v r. 2012 sa uskutočnil na SOŠ potravinárskej v Banskej Bystrici v r. 2013 v Nitre na SOŠ potravinárskej, v r. 2014 v Topoľčanoch na SOŠ potravinárskej, v r. 2015 v Kežmarku na SOŠ potravinárskej). Súčasťou tohto podujatia je každoročne aj celoslovenská súťaž žiakov SOŠ potravinárskych v príprave výrobkov z lístkového a plundrového cesta, čím sa dôsledne napĺňa požiadavka spojenia teórie s praxou.

Cieľom seminárov je zefektívniť tvorbu, vydávanie a hodnotenie učebníc. Postrehy, návrhy, ktoré na podujatí odznejú sú progresívne tak z hľadiska tvorby nových učebníc, ako aj podnetov v rámci reedície učebníc. V roku 2013 bolo vydaných 38 reedícií odborných učebníc, ktoré schválilo MŠVV a Š na návrh ŠIOV a v roku 2014 – 62 reedícií.

V návrhu boli zohľadnené objednávky škôl ako aj rovnomernosť zastúpenia skupín odborov SOŠ. Z hľadiska nákladovosti najpočetnejšie sú skupiny odborov 63 Ekonomika organizácia, obchod a služby I a 64 Ekonomika organizácia, obchod a služby II.

Ďalšou inšpiráciou pre mnohých, ktorí by chceli písať učebnice sú aj zasadnutia výberových komisií, kde 99% tvoria pedagógovia, prostredníctvom nich máme spätnú väzbu o používaných učebniciach, ich kvalite, samotnej práci s učebnicou. Ich pripomienky sú cenné z hľadiska tvorby nových učebníc, reedícií. Pozitívne možno hodnotiť fakt, že členovia výberovej komisie si spomedzi seba navrhujú lektorov učebníc, práve pre ten prvotný živý kontakt, kedy sa vlastne dáva autorovi šanca písať učebnicu. Sú pritom, keď sa o rukopise živo diskutuje, vedia čo do učebnice treba ešte vnieť a naopak čo jej bolo vytknuté.

Učiteľia apelujú pri tvorbe nových učebníc na to, aby **súčasťou učebnice bolo aj CD**, hlavne pri tituloch ako sú Technológie..., tvorili by podporný a doplnkový materiál, prostredníctvom ktorého by žiaci na základe vizuálneho spracovania lepšie pochopili učebnú aplikáciu na prax. Uvedenú požiadavku sme sa snažili uviesť do praxe, avšak kvôli nedostatku finančných prostriedkov MŠVV a Š SR sa ju nepodarilo zrealizovať. Práve **národný projekt Rozvoja stredného odborného vzdelávania dáva veľký priestor na uvedené aktivity – tvorba Pracovných zošitov, digitálne spracovanie obsahu vzdelávania.**

MŠVV a Š SR zverejňuje každoročne na Edičnom portáli www.edicnyportal.sk link o portáli Ponukový list – ide o kompletný národný register učebníc, na základe ktorého si školy objednávajú učebnice. Na objednávkovom konaní spolupracuje aj ŠIOV. Približne 3 roky si školy objednávajú učebnice len elektronicky, kým predtým tento ponukový list bol aj v textovej forme.

V súčasnosti je zverejnený na Edičnom portáli Ponukový list na šk.r. 2016/2017. Školy si objednávajú učebnice na ďalší školský rok v mesiacoch október, november. Ponukový list sa každoročne aktualizuje o nové učebnice. **Tak napr. pre šk. r. 2014/2015 v ňom bolo 713 odborných učebníc (z toho 76 titulov vo vyuč. j. maďarskom, 83 titulov sa pripravuje – budú verejné obstarávania). Celkove bolo k dispozícii 630 odborných učebníc, a z toho 76 vo vyuč. j. maďarskom (mutácie zo slov. j.).**

V šk. roku 2015/2016 v ňom bolo 596 odborných učebníc (z toho 422 s vyuč. jazykom slovenským, 81 s vyuč. jazykom maďarským, 93 učebníc je v kolonke pripravuje sa, avšak v skutočnosti na tieto tituly nebolo vypísané verejné obstarávanie, takže na učebniciach sa nepracuje). V šk. r. 2016/2017 je v Ponukovom liste celkove 617 učebníc (z toho 72 s vyučov. j. maďarským).

Školy si môžu utvoriť rezervu, pri všeobecnovzdelávacích predmetoch vo výške 15 %, pri odborných vo výške 20 % predpokladaného počtu žiakov. Objednávku školy vyplňujú písomne, ale aj elektronicky cez Edičný portál MŠVV a Š SR. Učebnice do škôl distribuuje distribučná agentúra XEPAP (predtým to bol ADREM).

V novembri v r. 2014 ŠIOV zaslal na MŠ VV a Š SR požiadavku na vypísanie VO pre 102 titulov na odborné predmety SOŠ .

Je to aktuálny výhľadový plán verejných obstarávaní na r. 2014 – 2016 :

1	Analytická chémia pre ŠO chemického zamerania
2	Výtvarná výchova s metodikou II pre SPgŠ, PaSa, PaKa
3	Aranžovanie pre UO 6451 H aranžér

4	Automobilová technika a technológia I
5	Automobilová technika a technológia II
6	Automobilová technika a technológia III
7	Automobilová technika a technológia IV
8	Automobilová technika a technológia V
9	Cvičenia z kynológie pre ŠO agropodnikanie
10	Cvičenia z počítačovej animácie pre stredné umelecké školy
11	Dejiny hudby I
12	Dejiny hudby II
13	Dejiny hudby III
14	Dejiny hudby IV
15	Dejiny slovenskej hudby I pre konzervatóriá
16	Dejiny slovenskej hudby II pre konzervatóriá
17	Dejiny slovenskej hudby III pre konzervatóriá
18	Dejiny slovenskej hudby IV pre konzervatóriá
19	Dejiny výtvarnej kultúry pre školy úžitkového výtvarníctva a stredné umelecké školy I
20	Dejiny výtvarnej kultúry pre školy úžitkového výtvarníctva a stredné umelecké školy II
21	Dejiny výtvarnej kultúry pre školy úžitkového výtvarníctva a stredné umelecké školy III
22	Dejiny výtvarnej kultúry pre školy úžitkového výtvarníctva a stredné umelecké školy IV
23	Diplomový seminár pre konzervatóriá
24	Dopravná geografia pre ŠO 3760 M prevádzka a ekonomika dopravy v skupine odborov 37 Doprava, pošty, telekomunikácie
25	Ekonomika I pre hotelové akadémie
26	Ekonomika II pre hotelové akadémie
27	Ekonomika IV pre hotelové akadémie
28	Ekonomika V pre hotelové akadémie
29	Ekonomika výrobných odvetví pre SOŠ pôdohospodárskeho zamerania
30	Elektronika I pre ŠO 2675 M elektrotechnika
31	Elektronika II pre ŠO 2675 M elektrotechnika
32	Fyzikálna chémia pre ŠO chemického zamerania
33	Geografické informačné systémy - učebnica pre ŠO 3692 M geodézia, kartografia a kataster

34	Hlasové cvičenia vo forme vokaliz pre konzervatóriá a ZUŠ
35	Hotelový a gastronomický manažment I pre hotelové akadémie
36	Hotelový a gastronomický manažment II pre hotelové akadémie
37	Informačné zdroje a informačná analýza - učebnica pre skupinu odborov 72 Publicistika, knihovníctvo a vedecké informácie
38	Karosárska technológia I pre 2. a 3. ročník UO 2487 H 03 autoopravár - karosár
39	Karosárska technológia II pre 2. a 3. ročník UO 2487 H 03 autoopravár - karosár
40	Kompozitné materiály pre stredné umelecké školy
41	Dizajn a modelovanie pre UO 6451 H aranžér
42	Lakovnícka technológia I pre 2. a 3. ročník UO 2487 H 04 autoopravár - lakovník
43	Lakovnícka technológia II pre 2. a 3. ročník UO 2487 H 04 autoopravár - lakovník
44	Literárna a jazyková výchova s metodikou I pre ŠO 7649 M učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo
45	Literárna a jazyková výchova s metodikou II pre ŠO 7649 M učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo
46	Materiály pre UO 6424 H manikér – pedikér
47	Metodika hlavného odboru spev pre konzervatóriá a ZUŠ
48	Metodika hlavného odboru štúdia Hra na husliach pre konzervatóriá
49	Metodika výchovno-vzdelávacích činností pre materské školy I
50	Metodika výchovno-vzdelávacích činností pre materské školy II
51	Nechtový dizajn pre UO 6424 H manikér - pedikér
52	Odborná prax pre ŠO 2840 6 biotechnológia a farmakológia - farmakologická časť
53	Odborná prax pre ŠO 2840 M biotechnológia a farmakológia - biotechnologická časť
54	Odborné kreslenie pre UO 6451 H aranžér
55	Odborné učebné texty z anglického jazyka pre SOŠ strojárenského zamerania
56	Odborné učebné texty z anglického jazyka pre SOŠ zamerané na oblasť automobilového priemyslu
57	Ortopédia pre UO 6424 H manikér – pedikér
58	Pedagogika pre 1. ročník ŠO 7649 M učiteľstvo pre materské školy a vychovávateľstvo
59	Plánovanie a projektovanie rozvoja vidieka pre SOŠ pôdohospodárskeho zamerania
60	Počítačová animácia pre stredné umelecké školy
61	Praktické cvičenia z mikrobiológie pre SOŠ potravinárskeho a chemického zamerania
62	Priemyselná informatika pre ŠO 2675 M elektrotechnika

63	Programové vybavenie počítača pre ŠO 2682 K mechanik počítačových sietí
64	Propagácia a reklama pre učebný odbor 6451 H aranžér
65	Regionálna gastronómia pre UO 6444 H čašník, servírka, 6445 H kuchár, 6489 H hostinský, hostinská, ŠO 6444 K čašník servírka, 6445 K kuchár, 6323 K hotelová akadémia
66	Rozvoj vidieka I pre SOŠ pôdohospodárskeho zamerania
67	Rozvoj vidieka II pre SOŠ pôdohospodárskeho zamerania
68	Silnoprákové zariadenia pre ŠO 2675 M elektrotechnika
69	Sociálno-psychologický výcvik pre študijný odbor 7661 M sociálno-výchovný pracovník
70	Strojnícke tabuľky pre 1. - 4. ročník SPŠ strojníckych
71	Technické vybavenie počítačov I pre ŠO 2682 K mechanik počítačových sietí
72	Technické vybavenie počítačov II pre ŠO 2682 K mechanik počítačových sietí
73	Technické vybavenie počítačov III pre ŠO 2682 K mechanik počítačových sietí
74	Technické vybavenie počítačov IV pre ŠO 2682 K mechanik počítačových sietí
75	Technológia I pre ŠO 6446 K kozmetik
76	Technológia II pre ŠO 6446 K kozmetik
77	Technológia liekových foriem - učebnica pre ŠO 2840 M biotechnológia a farmakológia
78	Technológia pre propagačné výtvarníctvo pre stredné umelecké školy
79	Technológia pre ručné výtvarné spracúvanie textílií I (1. a 2. ročník)
80	Technológia pre ručné výtvarné spracúvanie textílií II (3. a 4. ročník)
81	Technológia pre UO 6424 H manikér - pedikér
82	Technológia priemyselného dizajnu pre ŠÚV a SUŠ
83	Teória a metodika tanca pre konzervatóriá
84	Toxikológia pre ŠO chemického zamerania
85	Viazanie a aranžovanie kvetín I - základné techniky (pre záhradnícke učebné a študijné odbory) + multimedialne CD a DVD
86	Viazanie a aranžovanie kvetín II - tematická a príležitostná floristika (pre záhradnícke študijné odbory) + multimedialne CD a DVD
87	Vybrané kapitoly z pedagogiky pre konzervatóriá
88	Základy strojárstva a strojárská výroba pre skupiny učebných odborov nižšie stredné odborné vzdelanie
89	Zbierka úloh z elektroniky pre ŠO elektronika
90	Marketingová komunikácia pre SOŠ
90	Zeleninárstvo pre SOŠ poľnohospodárskeho zamerania

91	Životné prostredie pre SOŠ pôdohospodárskeho zamerania
92	Elektroenergetika pre 3. a 4. roč. SPŠ elektrotechnických
93	Elektrotechnické meranie I pre SPŠ elektrotechnické
94	Elektrotechnické meranie II pre SPŠ elektrotechnické
95	Elektrotechnológia pre SPŠ elektrotechnické
96	Automatizácia pre SPŠ elektrotechnické
97	Číslicová a mikroprocesorová technika pre SPŠ elektrotechnické
98	Elektrotechnológia pre SPŠ elektrotechnické
99	Programovanie v jazyku C pre SPŠ elektrotechnické
100	Učebnica jazyka C pre SPŠ elektrotechnické
101	Aplikovaná informatika pre OA
102	Metodika hry na klavíri pre konzervatóriá

Uvedený zoznam nemožno považovať za konečný, nakoľko sa priebežne aktualizuje v závislosti od potrieb, vzniku nových ŠO a UO, nových predmetov.

5 Metodika hodnotenia odborných učebníc

Pri hodnotení odborných učebníc považujeme za najdôležitejšie hľadisko akceptovanie Štátneho vzdelávacieho programu, ďalej je to praktická aplikovateľnosť, uplatniteľnosť v rámci európskeho trhu práce, správnosť odbornej terminológie, obsahová správnosť, usporiadanie učiva do systému, uplatnenie medzipredmetových vzťahov, vymedzenie základného učiva, realizácia spätnej väzby pre žiakov, atď. Naším cieľom nie je longitudiálny výskum jednej učebnice, nemôžeme sa venovať hodnoteniu efektov učebníc (zmeny v poznatkovej štruktúre subjektov vplyvom učenia sa z učebnice) – hoci výsledky takéhoto výskumu by určite prispeli ku komplexnejšiemu pohľadu na učebnice.

Berúc do úvahy hore uvedený rozsiahly počet skupín odborov a skutočnosť, že pre jeden odborný predmet sa vyskytuje prevažne viac učebníc, v našom výskume bude dominovať dotazníková metóda hodnotenia. Súvisí to aj s personálnou otázkou, i keď na druhej strane nevylučujeme v individuálnych prípadoch hodnotenie učebníc niektorou z metód, ktoré podrobnejšie uvádzame. Využijeme ju v prípadoch, keď sa nebude dať jednoznačne z dotazníkového výskumu posúdiť vhodnosť ďalšieho používania učebnice. V takom prípade bude potrebné zistiť dôvod nevhodnosti učebnice (napr. vysoká obťažnosť textu, neaktuálnosť, atď.) a na základe toho rozhodnúť v spolupráci s vydavateľstvom, autormi, či sa nedostatky dajú odstrániť reedíciou učebnice, alebo je potrebné iniciovať výberové konanie na novú učebnicu. Reedícia pôvodnej učebnice bude aktuálna vtedy, ak 70% obsahu učebnice ostane nezmenených a zmenu si vyžiada 30% učiva (či už z hľadiska jej aktuálnosti, nových technologických postupov, zmenu v odbornej terminológii, alebo to budú konkrétne pripomienky z pohľadu užívateľov učebníc, atď.).

I. Turek (2010) delí metódy hodnotenia kvality učebníc do troch základných skupín :

Experimentálna metóda

Používa sa pri porovnaní používanej učebnice a novej učebnice. Nezávisle premennou, ktorou sa bude manipulovať, je učebnica. V experimentálnej skupine budú žiaci a učiteľ používať novú učebnicu a v kontrolnej skupine doteraz používanú učebnicu. Intervenujúce premenné (ciele vyučovania, učiteľ, žiaci, učebňa, vyučovacie postupy, postavenie v rozvrhu hodín atď.) by mali byť v experimentálnej i kontrolnej skupine rovnaké (rovnocenné). Po ukončení experimentu sa zistia a porovnajú vedomosti, zručnosti a postoje žiakov v experimentálnej i kontrolnej skupine.

Expertné metódy

Hodnotí sa nimi primeranosť, metodické spracovanie, zaujímavosť, zložitosť či iné vlastnosti učebníc na základe výrokov určitých skupín pozorovateľov – expertov, učiteľov, žiakov a pod.

Štatistické metódy

Pri týchto metódach sa skúmajú rozličné parametre učiva, ktoré sa získavajú meraním jednotlivých vlastností učiva v učebnici. Medzi ne patria napr. :
priemerný rozsah textu : počet slov v učebnici pripadajúci na jednu vyučovaciu hodinu
miera obťažnosti textu – tzv. Nestlerovej metóda, ktorú modifikoval Prúcha (1984) a neskôr Pluskal (1996). Pod pojmom obťažnosť rozumieme jazykovú a obsahovú zložitosť textu pre potenciálneho čitateľa.

Pri riešení problematiky hodnotenia odborných učebníc na SOŠ, vzhľadom na ich špecifickosť, praktické zameranie, a zároveň ich veľký počet (cca 600 učebníc, 11 skupín odborov), musíme vychádzať z reálnych podmienok kapacity odborných pracovníkov ŠIOV, s čím súvisí aj vhodnosť použitia postupov a metód. Vychádzajúc z uvedených skutočností, pri hodnotení používaných odborných učebníc na SOŠ a nových pripravovaných učebníc na základe výberového konania, použijeme najmä analyticko-syntetické metódy (najmä funkčnú a štruktúralnu analýzu) a zisťovanie názorov používateľov učebníc metódou dotazníka.

Samozrejme, predpokladáme v niektorých prípadoch aj komplexné hodnotenie vhodnou kombináciou metód, ktoré nižšie podrobnejšie charakterizujeme.

Pre ilustráciu sme spracovali prehľad niektorých spôsobov hodnotenia učebníc :

Analyticko – syntetické metódy
Metódy merania obťažnosti textu
Dotazníkové metódy

A. Analyticko – syntetické metódy

Funkčná analýza skúma mieru plnenia konkrétnych didaktických funkcií :

informačná (učebnica ako základný informačný zdroj prezentácie obsahu vzdelania)
Zakladá sa na fixácii učiva a spôsobov činností, ktoré si majú osvojiť žiaci, na určení základného

učiva, ktoré si musí osvojiť každý žiak. Je usporiadaná na dosiahnutie osvetového, vzdelávacieho

efektu v učebnom procese. Učebnica spolu s učebným výkladom je základným zdrojom podstatných informácií, ktoré si žiaci osvojujú. Prezentuje základný obsah vzdelávania a poskytuje žiakom o ňom informácie. V učebnici sa musí vymedziť nevyhnutný rozsah osvojovania informácií.

motivačná a stimulačná (učebnica rozvíja a upevňuje záujem o nadobúdanie nových poznatkov, vzbudzuje a udržiava záujem žiakov pri učení sa z učebnice)

riadacia (vo vzťahu k činnosti žiaka a učiteľa)

výchovná (svojim obsahom usmerňuje postoje a záujmy žiaka, problémovým spracovaním rozvíja jeho aktivitu a tvorivosť)

aplikačná (zabezpečenie požiadavky spätosti teórie s praxou)

kontrolná (plnenie požiadaviek spätnej väzby)

precvičovacia (prehlbovanie vedomostí, zručností a návykov)

transformačná (didaktická interpretácia poznatkov vedy)

Spočíva v transformácii, prepracovaní vedeckých poznatkov do učiva na základe didaktických princípov s prihliadnutím najmä na zásadu primeranosti

systemová (učebnica rozčleňuje učivo do systémov podľa ročníkov, typov škôl, zameraní. Musí zabezpečovať logickú postupnosť učiva pri objasňovaní informácií, ktoré tvoria obsah vzdelávania. Žiaka musí viesť k osvojeniu spôsobov a metód vedeckej systematizácie.)

integračná (učebnica poskytuje základ pre pochopenie tých informácií, a spája do celku tie informácie, ktoré žiaci získavajú z iných informačných zdrojov)

Prudký rozvoj prostriedkov masovej informácie, audiovizuálnych a iných pomôcok vedú k tomu, že učebnica nemôže vystupovať ako jediný zdroj študijných informácií. Obsahuje cieľavedomý výber toho, čo je podstatné, jej obsah tvorí ucelený systém základných poznatkov. Integruje poznatky a schopnosti žiakov, ktoré nadobudol v súlade s učebnými osnovami, Štátnym vzdelávacím programom v rôznych druhoch činností a z rôznych zdrojov. Integračná funkcia je kostrou, ktorá spája tak vnútornú štruktúru učebníc (vzhľadom na predmet), ako aj systém učebných pomôcok, prinášajúcich poznatky a zručnosti, ktoré sú oporou pri štúdiu učiva danej učebnice.

koordinačná (učebnica zaujíma ústredné miesto v súbore ďalších učebných pomôcok, ktoré na ňu nadväzujú)

Spočíva v zabezpečení najefektívnejšieho funkčného využitia učebných pomôcok a didaktickej techniky. Osobitosťou učebnice je, že je jadrom, okolo ktorého sa zoskupujú ostatné učebné

prostriedky. Koordinuje a využíva informácie zodpovedajúce obsahu vzdelávania, ktoré prinášajú prostriedky masovej informácie.

sebvzdelávacia (učebnica podnecuje potrebu a schopnosť samostatne a pritom racionálne sa učiť))

Analyticky sa hodnotí, ako učebnica rešpektuje psychohygienické požiadavky :

čítavosť (slovesné kritérium, predovšetkým dĺžka viet)

čitateľnosť (použité písmo, vhodná grafická úprava, šírka riadkov, vhodná forma zvýrazňovania a odlišovania štrukturálnych komponentov učebnice...)

technicko-výtvarné a grafické spracovanie (funkčnosť fotografií, perokresieb, diagramov, grafov, schém,...)

Štrukturálnou analýzou sa zisťuje, ako hodnotená učebnica rešpektuje proporcionálnu vyváženosť

jednotlivých komponentov štruktúry učebnice.

V štruktúre učebnice sa rozlišuje 36 komponentov (delenie podľa Prúchu), ktoré sú rozdelené takto :

I. Aparát prezentácie učiva (14 komponentov)

a) verbálne komponenty (9)

obrazové komponenty (5)

II. Aparát riadiaci učenie (18)

verbálne komponenty (14)

obrazové komponenty (4)

III. Orientačný materiál (4)

verbálne komponenty (4)

Koeficienty didaktickej vybavenosti sa stanovujú ako percentuálny podiel počtu komponentov v učebnici využitých k počtu komponentov možných. Okrem celkovej didaktickej vybavenosti učebnice (E) sa dá vďaka nemu zistiť využitie aparátu prezentácie učiva (E1), využitie aparátu riadiaceho učenia (EII), aparátu orientačného (EIII), ďalej využitie komponentov verbálnych (Ev) a obrazových (Eo).

Prehľad koeficientov didaktickej vybavenosti a počtov ich komponentov :

E I – koeficient využitia aparátu prezentácie učiva (14 komponentov)

E II – koeficient využitia aparátu riadiaceho učenia (18 komponentov)

E III – koeficient využitia aparátu orientačného (4 komponenty)

Ev – koeficient využitia verbálnych komponentov (27 komponentov)

Eo – koeficient využitia obrazových komponentov (9 komponentov)

E – celkový koeficient didaktickej vybavenosti učebníc (36 komponentov)

Hodnoty koeficientov sa pohybujú v rozmedzí 0% - 100%. Platí, že čím je percentuálna hodnota vyššia, tým lepšia je didaktická vybavenosť učebnice. Pri výpočte koeficientu E je potrebné zistiť celkový počet komponentov n, ktoré sa v učebnici skutočne vyskytujú a postupovať podľa vzorca :

$$E = \frac{n}{36} \cdot 100$$

Výhodou metódy je jej univerzálna využiteľnosť pri výskume učebníc rôznych predmetov, ročníkov, študijných odborov atď.

Štruktúrne komponenty učebnice

I. Aparát prezentácie učiva

verbálne komponenty :

1. výkladový text jednoduchý
2. výkladový text sprehľadnený (prehľadové tabuľky, schémy a iné k výkladovému textu)
3. zhrnutie učiva celého ročníka
4. zhrnutie učiva k témam (kapitolám)
5. zhrnutie učiva predchádzajúceho ročníka
6. doplnujúce texty (dokumentačný materiál, citáty z prameňov, štatistické tabuľky a iné)
7. poznámky a vysvetlivky (pod čiarou, v texte)
8. podtexty k zobrazeniam
9. slovníčky pojmov, cudzích slov a iné (s vysvetlením)

obrazové komponenty

1. umelecká ilustrácia
2. náučná ilustrácia (schématické kresby, náčrty, modely a iné)
3. fotografie
4. mapy, kartogramy, plány, grafy, diagramy
5. obrazová prezentácia farebná (t.j. použitie najmenej farby odlišnej od farby textu)

II. Aparát riadiaci učenie

verbálne komponenty

1. predslov (úvod do predmetu, ročníka)
2. návod k práci s učebnicou
3. celková stimulácia (podnety k zamysleniu, otázky a iné, pred, alebo v priebehu tém)
4. detailná stimulácia (podnety k zamysleniu, otázky a iné, pred, alebo v priebehu tém)
5. otázky a úlohy za témou
6. otázky a úlohy za tematic. celkom
7. otázky a úlohy k celému ročníku, modulom (opakovanie)
8. otázky a úlohy k predchádzajúcemu ročníku (opakovanie)
9. inštrukcie k úlohám komplexnejšej povahy (návody k pokusom, laboratórnym prácam, pozorovaniam a iné)
10. námety na aplikácie
11. explicitné vyjadrenie cieľov učenia pre žiakov
12. sebahodnotenie pre žiakov (testy) a iné spôsoby hodnotenia učebných výsledkov
13. výsledky úloh a cvičení (správne odpovede, správne riešenia a iné)
14. odkazy na iné zdroje informácií (bibliografie, odporúčaná literatúra a iné)

obrazové komponenty :

- 1.grafické symboly vyznačujúce určité časti textu (poučky, pravidlá, úlohy, cvičenia a iné)
2. použitie zvláštnej farby pre určité časti textu
- 3.použitie zvláštneho písma (tučná sadzba a iné) pre určité časti textu
- 4.využitie predsádky (schémy, tabuľky a iné)

B. Metódy zisťovania obtiažnosti textu

Nestlerovej metódou sa zisťuje základný parameter hodnotenia učebníc a to ich obtiažnosť. Obitažnosťou sa nazýva súhrn tých vlastností textu, ktoré existujú objektívne v ľubovoľnom texte i v procese učenia a majú vplyv na percepciu, chápanie a spracovanie textovej informácie učiacim sa subjektom.

Najčastejšie sa používa Nestlerovej metóda modifikovaná Prúchom a spresnená Pachmannom a Banýrom. Táto metóda má vysokú didaktickú reálnosť a preukázanú validitu. Experimentálne bolo dokázané, že objektívne zistené hodnoty obtiažnosti didaktických textov korelujú so skutočnou obtiažnosťou , vyvolávanými týmito textami u žiakov a tiež aj s nezávislým hodnotením obtiažnosti skúsenými pedagógmi.

Miera obtiažnosti textu podľa tejto metódy sa vypočíta ako celková obtiažnosť textu T :

$T = T_s + T_p$, kde T_s = syntaktická obtiažnosť; T_p = pojmová obtiažnosť

$$T_s = 0,1 \cdot V \cdot U$$

kde V = priemerná dĺžka vety, ktorá sa vypočíta ako podiel celkového počtu slov a celkového počtu viet

U = priemerná dĺžka vetných úsekov, ktorá sa vypočíta ako podiel celkového počtu slov a celkového počtu slovies a celkového počtu slovies v určitom tvare

$$T_p = 100 \cdot \frac{P}{N} \cdot \frac{P_1 + 2 P_2 + 3 P_3 + 4 P_4}{N}$$

kde P = počet pojmov

P₁ = počet bežných pojmov

P₂ = počet odborných (vedeckých) pojmov

P₃ = počet faktografických pojmov

P₄ = počet novozavedených odborných (vedeckých) pojmov

N = počet všetkých slov

Touto metódou sa zisťuje stupeň obtiažnosti textu učebníc na základe vlastností jazykového stvárnenia textu (syntaktickej štruktúry) a vlastností obsahu textu (semantickej triedy pojmov).

Je to dôležité práve pre texty učebníc, kde obtiažnosť učiva je vytváraná tak faktormi prezentácie (formy, jazyka), ako aj faktormi obsahu (sprostredkovanie poznatkov, informácií). Nestlerovej metóda umožňuje stanoviť nielen stupeň obtiažnosti celej učebnice, alebo vybraných tém, ale určiť aj zdroje tejto obtiažnosti.

Zistené hodnoty obtiažnosti porovnáme s odporúčanými maximálnymi hodnotami obtiažnosti (napr. 1. roč. SOU = T35).

Pracovný postup – organizácia výskumu pri aplikovaní metódy Nestlerová-Prúcha
Aplikovanie miery (T) pozostáva z niekoľkých krokov :

výber vzoriek z textu učebnice
výpočet syntaktickej náročnosti (Ts)
výpočet pojmovej náročnosti (Tp)
výpočet celkovej náročnosti (T)
výpočet koeficientov odbornej informácie (i,h)

Kvôli presnosti analýzy je potrebné venovať zvýšenú pozornosť výberu vzoriek ako aj zachovaniu predpísanej kategorizácie skúmaného textu.

Popis jednotlivých krokov analýzy

Zo skúmaného textu vyberieme 5 vzoriek, každá v rozsahu najmenej 200 slov. Za slovo sa považuje akýkoľvek výraz slovný, symbolický (vrát.skratiek), číselný, ktorý je v texte oddelený grafickými medzerami alebo grafickými rozdeľujúcimi znakmi (interpunkčné a i. znaky). Za slovo sa považujú aj ustálené značky (značky mier, mien, fyzikálnych veličín, matematických pojmov a i.) – napr. m, -, +, %, atď., Eur.

Vzorky by mali rovnomerne pokryť rôzne časti učebnice. Nemali by byť z prvých stránok učebnice, kvôli netypickému textu –úvodu. Taktiež marginálie a nadpisy sa do vzoriek nevyberajú. Vzorka musí plniť súvislý text.

Mistríkova metóda merania obťažnosti textu

Na meranie obťažnosti verbálneho textu sa používa podľa potreby vzorec vyvinutý slovenským lingvistom J. Mistríkom.

$$R = 50 - \frac{V \cdot S}{I_i}$$

Táto metóda je veľmi jednoduchá a účinná. Volá sa aj „mierou zrozumiteľnosti“. Stupeň zrozumiteľnosti R sa vypočíta na základe troch charakteristík:

V – priemerná dĺžka viet (je známkou zložitosti vyjadrovaných myšlienok)

S – priemerná dĺžka slov v počte slabík (je známkou pojmovej zaťažnosti textu)

I_i – index opakovania slov (je charakteristikou lexikálnej variability textu)

Hodnoty zrozumiteľnosti podľa Mistríkovo vzorca sa pohybujú medzi 0 – 50 a pre konkrétne texty môžu byť porovnávané so škálou : najľahšie texty majú 40 – 50 bodov, najobťažnejšie (na hranici zrozumiteľnosti) majú 0 – 10 bodov.

Výhodou Mistríkovo vzorca je to, že zahŕňa tiež lexikálnu variabilitu textu. V prípade učebníc ide vlastne o ukazovateľ využívania rozdielnych slov v texte , ktorý má priamu súvislosť s rozsahom slovnej zásoby istého veku. Je dokázané, že slovná zásoba žiakov sa úmerne s vekom rozširuje, čo má vplyv na chápanie verbálneho textu v učebnici. Žiaci vyššieho veku vedia pochopiť text, ktorý je z lexikálneho hľadiska bohatší, obsahuje viac rozdielnych slov, zatiaľ čo ten istý text môže byť pre žiakov nižšieho veku ťažko zrozumiteľný.

Nedostatkom Mistríkovej miery obťažnosti textu je to, že nezahŕňa meranie kvalitatívnej – obsahovej stránky textu. Žiak, ktorý číta nejaký text, učí sa z neho a usiluje sa porozumieť jeho obsahu, vykonáva zložitú činnosť spracovávanie prezentovanej informácie. A práve pre túto činnosť je dôležitý tak kvantitatívny rozsah lexika textu ako aj jeho kvalitatívne – sémantické parametre, teda to, či sú v texte používané napríklad odborné termíny, ako často sa opakujú, teda aká je hustota odbornej informácie.

V syntaktickej oblasti je dôležitá nielen dĺžka viet, ale aj zložitosť vetných konštrukcií, či ide o súvetia s väčším alebo menším počtom vetných úsekov. Tak napr. v učebniciach odborných predmetov môže byť slovná zásoba niekedy chudobná, čo by v Mistrikovej metóde viedlo k vysokému stupňu opakovania lexika a tak k znižovaniu obťažnosti učebného textu, pritom môže obsahovať úzko špecializované odborné termíny, ktoré v skutočnosti prispievajú k celkovej vysokej obťažnosti textu.

Wahlova metóda merania indexu variability

Index variability I_v , ktorým sa meria využitie rôznych typov učebných úloh

$$I_v = \frac{PÚ}{PM}$$

$PÚ$ = počet typov učebných úloh použitých v učebnici

PM = počet možných typov učebných úloh

Touto metódou sa zisťuje efektivita aparátu riadiaceho žiakovo učenie, pretože jeho najdôležitejšími prostriedkami sú otázky a úlohy.

Pisarekova metóda merania zrozumiteľnosti textu

Na rýchlu orientáciu v menších vybraných úsekoch učiva sa používa veľmi jednoduchá metóda, podľa ktorej sa zrozumiteľnosť textu vypočíta podľa vzorca :

$$T = \frac{T_m - T_w}{2}$$

T_m = priemerná dĺžka vety v počte slov

T_w = percentuálny počet obťažných výrazov (O_v) v celkovom počte slov textu

O_v – sú slová, ktoré majú v základnom tvare dĺžku 4 a viac slabík

Zrozumiteľnosť sa porovnáva so škálou : 4 – 7 bodov je maximálna zrozumiteľnosť, 16 – 20 bodov je minimálna zrozumiteľnosť.

Dotazníkové metódy

Dotazníková metóda sa využíva najčastejšie pri hromadnom získavaní údajov. Dotazníky obsahujú základné prvky štrukturálnej analýzy.

Otázky v dotazníku sú formulované tak, aby poskytli podstatné informácie o štruktúre a funkciách učebnice. Väčšinu otázok sú formulované ako položky uzavreté, doplnkové položky majú otvorenú formu. Aby získané údaje boli dostatočne validné, v hodnotiacom dotazníku pre učiteľov sa žiadajú vyjadrenia k jednotlivým tematickým celkom a kapitolám . Témy sa hodnotia v štyroch základných kategóriách :

P – ponechať

V – vyradiť

Z – zmeniť (respondenti majú 5 alternatív) :

- a) redukovať pojmovú predimenzovanosť (počet odborných pojmov)
- b) redukovať obsah (vyradiť zbytočné podrobnosti)
- c) viac názorných príkladov zo života
- d) viac úloh na overenie
- e) zmeniť iným spôsobom

Podľa kritérií od 1 – 11 respondenti hodnotia kapitoly, príp. moduly :

- 1 – zásada vekuprimeranosti je dodržaná
- 2 – obsahová nadväznosť predchádzajúcej kapitoly je zabezpečená
- 3 - náročnosť kapitoly zodpovedá odporúčanej časovej dotácii
- 4 – názornosť (obrázky, schémy, grafy) je funkčná
- 5 – aplikácia teoretických poznatkov na praktické je optimálna
- 6 – otázky sú formulované tak, že podporujú rozvoj myslenia žiakov
- 7 – kapitola obsahuje dostatok podnetov na samostatnú prácu
- 8 – kapitola aj s učiteľským výkladom je veľmi náročná pre žiakov
- 9 – zakrúžkujte štrukturálny prvok, ktorý v kapitole chýba :
 - a) motivačný materiál
 - b) výkladový materiál
 - c) príkladový materiál
 - d) cvičný materiál
 - e) prvky spätnej väzby
- 10 – kapitola umožňuje samostatné štúdium a vzdelávanie sa
- 11 – polygrafické spracovanie kapitoly (písmo, členenie, prehľadnosť, farebnosť) je vyhovujúce

Dotazníky sa spracovávajú vo forme analýzy za celú učebnicu, za jednotlivé témy a kapitoly.

Pomocou analyticko-syntetickej metódy spracovania údajov dostaneme pohľad na celkovú koncepciu a kvalitu spracovania učebnice. Pri vyššom percentuálnom zastúpení nepriaznivých charakteristík určitých tematických celkov sa použije niektorá z metód, ktoré sme uviedli. Následne sa porovná, do akej miery sa zhodujú názory učiteľov s objektívne zistenými údajmi. Pri hodnotení odborných učebníc pre Stredné odborné školy sa doporučuje zisťovať dotazníkom aj názor žiakov čím sa stáva celkové hodnotenie učebnice objektívnejšie a komplexnejšie.

Globálna analýza sa používa pri spracovaní kvantitatívnych údajov z dotazníkov o percentuálnom zastúpení odpovedí učiteľov k vyradeniu, zmenám, či ponechaniu konkrétnych tém v hodnotenej učebnici.

Analyzuje sa aj percentuálne zastúpenie odpovedí týkajúcich sa kvalitatívne odlišných návrhov zmien učebnice vyplývajúcich zo základných funkcií používaných učebníc, ako aj komponentov štruktúry učebnice.

6 Cieľ a úlohy analýzy učebníc odborných predmetov v skupinách odborov

- na základe mnohostrannej analýzy používaných učebníc prispieť k ich ďalšiemu skvalitňovaniu
- prispieť k tomu, aby tvorba nových odborných učebníc plne zodpovedala Štátnym vzdelávacím programom, zohľadňovala požiadavky EU, obsahovala najnovšie poznatky z oblasti technológií a legislatívy, rešpektovala využiteľnosť prierezových tém v rámci školských vzdelávacích programov pre jednotlivé skupiny odborov a taktiež náročné kritériá kladené na moderné učebnice

Úlohou analýzy je :

- podnietiť a rozvinúť širokú konštruktívnu a efektívnu verejnú diskusiu o učebniciach, ktorá by prispela k integrujúcemu pohľadu na obsah vzdelávania odborných predmetov
- zistiť konkrétne príčiny nespokojnosti učiteľov s používanými učebnicami
- na základe výsledkov hodnotenia iniciovať novú tvorbu odborných učebníc
- metodicky usmerňovať potenciálnych autorov a hodnotiť nové pripravované rukopisy učebníc v zmysle požadovaných kritérií
- posudzovanie aktuálnosti reedícií učebníc (reedícia pôvodnej učebnice bude aktuálna vtedy, ak 70% obsahu učebnice ostane nezmenených a zmenu si vyžiada 30% učiva, či už z hľadiska aktuálnosti, nových technologických postupov, zmenu v odbornej technológii, v legislatíve, alebo to budú konkrétne pripomienky z pohľadu užívateľov učebníc, atď).
- Realizácia hodnotenia odborných učebníc, ako vyplýva z predmetu, cieľa a metód hodnotenia, pri realizácii pôjde o hodnotenie učebníc v dvoch úrovniach :

Hodnotenie doteraz používaných učebníc s cieľom zistiť stav ich ďalšej použiteľnosti, prepracovania, či vyradenia z fondu učebníc vzhľadom na reformu školstva, vznik Štátnych vzdelávacích programov a celkovú zmenu kurikulárnej politiky. Pri realizácii použijeme predovšetkým dotazníkové metódy - dotazník pre učiteľov, v sporných prípadoch použijeme niektoré z uvedených metód hodnotenia učebníc a metódu rozhovoru s pedagógmi a zástupcami OK pre jednotlivé skupiny odborov, spoluprácu s vydavateľstvami. Hodnotenie bude zohľadnené v podkladoch pre objednávkové konanie MŠVV a Š SR pre príslušný školský rok. Hodnotenie učebníc, ktorým končí lehota platnosti schvaľovacej doložky, ktorá spravidla platí 5 rokov, podľa požiadaviek MŠVV a Š SR. Po jej uplynutí odborný pracovník ŠIOV vypracováva k učebnici schvaľovací protokol. Hodnotenie je v súlade so súčasnou platnou Smernicou č. 10/2011, ktorou sa upravuje postup MŠVV a Š SR a priamo riadených organizácií pri výbere a schvaľovaní učebníc z 15.2.2011.

Výsledkom bude schvaľovací protokol na učebnice podľa požiadaviek MŠVV a Š SR.

Hodnotenie učebníc budeme realizovať predovšetkým dotazníkovou metódou. Dotazníky budú zaslané na vybrané SOŠ, samotná vzorka bude závisieť od počtu škôl, pre jednotlivé skupiny odborov. Hodnotenie budeme realizovať aj v odborných komisiách pre jednotlivé skupiny odborov, ktoré sú ustanovené pri ŠIOV. Výsledkom bude návrh nových odborných učebníc, na ktoré je potrebné vypísať VO, ktoré realizuje MŠVV a Š SR (Príloha 4)

6.1 Vymedzenie pojmov

Učebnicu budeme chápať :

- ako knižnú učebnú pomôcku, v ktorej je spracované učivo vymedzené Štátnym vzdelávacím programom (ďalej ŠVP), smerujúce k utváraniu a rozvoju kľúčových kompetencií žiakov
- ako jeden zo základných prostriedkov zo systému materiálnych didaktických prostriedkov
- ako prostriedok riadenia a hodnotenia procesu učenia sa žiaka
- ako ucelený, dlhodobý a univerzálne prístupný zdroj informácií pre žiaka a učiteľa

Učebný zdroj je :

- každý prameň informácií, poznatkov, ktorý rozvíja kognitívnu oblasť osobnosti žiaka a učiteľa

6.2 Predmet hodnotenia

Predmetom hodnotenia sú používané učebnice v skupinách odborov :

22 Hutníctvo
23 Strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba I
24 Strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba II
26 Elektrotechnika
27 Technická chémia silikátov
28 Technická a aplikovaná chémia
29 Potravinárstvo
33 Spracúvanie dreva
36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia
42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I
45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

Celkove sme prostredníctvom dotazníkov, ktoré sme zasielali emailom oslovili 117 škôl, návratnosť bola 36. Počet škôl pre jednotlivé odbory sme vypracovali v závislosti od ich počtu v sieti MŠVV a Š SR, pričom sme zohľadňovali regionálne zastúpenie, ako aj rovnomernosť zastúpenia ŠO, UO, SPŠ. Vzhľadom na nízku návratnosť dotazníkov sme pri každej skupine odborov použili aj metódu riadeného rozhovoru s pedagógmi odborných predmetov.

Súčasťou analýzy používaných učebníc boli aj učebnice ekonomického zamerania.

Učebnice sme hodnotili z hľadiska ich aktuálnosti, súladu so ŠVP, kľúčových kompetencií, profilu absolventa ako aj uplatniteľnosti v rámci európskeho trhu práce.

Zamerali sme sa na chýbajúce učebnice, vznik nových titulov, nakoľko v odbornom školstve vznikajú častokrát nové učebné a študijné odbory, ktoré doteraz neexistovali a fond učebníc neexistuje. Tieto údaje o učebniciach sme získavali predovšetkým dotazníkovou metódou a riadenými rozhovormi s pedagógmi, zamestnávateľmi, členmi komisií.

6.3 Vzorka škôl – hodnotenie odborných učebníc v skupinách odborov :

27 Technická chémia silikátov

28 Technická a aplikovaná chémia

1. SOŠ chemická, Vlčie hrdlo 50, 821 07 Bratislava, loffayova@sosch.sk
2. SOŠ Nováky, Rastislavova 332, 97271, katarina.piackova@sosno.tsk.sk
3. SPŠ 958 23 Partizánske, nám. SNP 5, spspart.edu.sk
4. SOŠ 059 21 Svit, Štefánikova 39, riaditel@zsssvit.sk
5. SOŠ Nerudova 13, 92001 Hlohovec, zss.hlohovec@zupa-tt.sk
6. SOŠ T. Vansovej 1054/45, 020 32 Púchov, info@sospuchov.sk
7. SPŠ S. Mikovíniho, Akademická 13, 969 25 Banská Štiavnica, spravca@mikovini.sk

29 Potravinárstvo

1. SOŠ Farského 9, 851 01 Bratislava, horak@soupotr.sk
2. SOŠ Cabajská cesta 6, 949 01 Nitra, soupnr@soupnr.sk
3. SOŠ Kušnírska brána, 06001 Kežmarok, sekretariat@sos-kusnierska-kk.vucpo.sk
4. SOŠ Pod Bánošom 80, 974 11 Banská Bystrica, pafilo@vidiek bb.sk
5. SOŠ potravinárska , Krušovská 291, 95501 Topoľčany, riaditel@soskruto.edu.sk
6. SOŠ J. Jesenského 888/1, 963 01 Krupina, soupka@mail.t-com.sk
7. SPŠ Slančíkova 2, 95050 Nitra, spsp@spsnr.edu.sk
8. SOŠ Hviezdoslavova 55, 942 01 Šurany, zss-surany@mail.t-com.sk
9. SOŠ Osvety 17, 968 28 Nová Baňa, sekretariat@sosnb.sk
10. HA Južná trieda 10, 040 01 Košice, sekretariat@zsjuznake.sk

36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia

1. SPŠ stavebná, Cabajská 4, 94901 Nitra, spssnr.edupage.sk
2. SPŠ stavebná Emila Belluša, Staničná, 911 05 Trenčín, riaditel@sosstn.tsk.sk
3. SOŠ technická + SPŠ, Volgogradská 1, 08001 Prešov, director@sost-po.sk
4. SOŠ technická + SPŠ Kukučínova 23, 04001 Košice, sos.technicka.kosice@gmail.com
5. SOŠ stavebná, 03101 Liptovský Mikuláš, Školská 8, p.sisak@sosslm.sk
6. SOŠ stavebná Tulipánova 2, 011 62 Žilina, sekretariat@sosstavebna.sk
7. SPŠ stavebná, Veľká okružná 25, 010 01 Žilina, durinik@spssza.sk
8. SPŠ stavebná, Lomonosovova 7, 91708 Trnava, D.S. Jurkoviča, sekretariat@spslomontt.sk
9. SOŠ stavebná, Drieňová 35, 82664 Bratislava, riaditelstvo@stav-geo.edu.sk
10. SOŠ Ivanska cesta 21, 82104 Bratislava, koval@sou.sk
11. SOŠ ul. Slov. partizánov 49, 01701 Považská Bystrica, info@sospb.sk, sospb@sospb.edu.sk
12. SPŠ stavebná, Konkolyho 8, 94701 Hurbanovo, skola@spsstav.edu.sk
13. SPŠ stavebná O. Winklera, B.Nemcovej 1, 98415 Lučenec, sekretariat@spsstavebnalc.edu.sk
14. SOŠ stavebná, Kremnička 10, 97405 Banská Bystrica, ponicky@stavebnabb.eu
15. SOŠ T. Vansovej 32, 97101 Prievidza, jan.mata@sospd.sk, info@sospd.sk
16. SOŠ stavebná, Nitrianska 61, 94001 Nové Zámky, soustavnz@stonline.sk

33 Spracúvanie dreva

1. SPŠ stavebná, Cabajská 4, 94901 Nitra, spssnr.edupage.sk
2. SOŠ technická + SPŠ Kukučínova 23, 04001 Košice, sos.technicka.kosice@gmail.com
3. SOŠ drevárska, Lučenecká cesta 2193, 96001 Zvolen, sosdrev@sosdrev.sk
4. SOŠ drevárska, Lúčna 1055, 09301 Vranov nad Topľou, skola@sosdvv.edu.sk
5. SOŠ ul. Slov. partizánov 49, 01701 Považská Bystrica, info@sospb.sk, sospb@sospb.edu.sk
6. SOŠ Ivanska cesta 21, 82104 Bratislava, koval@sou.sk
7. SOŠ drevárska, Filinského 7, 05201 Spišská Nová Ves, sosd@sosdsnv.sk
8. SOŠ drevárska, Pílska 7, 95501 Topoľčany, sekretariat@sosdrevarska.sk
9. SOŠ drevárska a stavebná, SNP 1642, 02302 Krásno nad Kysucou, palko@sosdskrasno.sk
10. SOŠ drevárska, Pod lipami 77, 03301 Liptovský hrádok, soudlh@soudlh.sk
11. SOŠ stavebná, Nitrianska 61, 94001 Nové Zámky, soustavnz@stonline.sk

23 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba I

24 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba II

1. SPŠ strojnícka, 814 75 Bratislava, Fajnorovo nábr. 5, fajnorka@fajnorka.sk
2. SOŠ dopravná, 821 09 Bratislava, Sklenárova 9, skola@sosd-ba.sk
3. SOŠ 843 06 Bratislava, DNV J. Jonáša 5, skola@sosaba.sk
4. SOŠ technická, 92001 Hlohovec, F.Lipku 5, sosthc@zupa-tt.sk
5. SOŠ automobilová, 917 02 Trnava, Coburgova 39, sekretariat@sosa.sk
6. SOŠ Farská 7, 957 01 Bánovce nad Bebravou, spsbn@pbi.sk
7. SOŠ 018 41 Dubnica nad Váhom, Štúrova 23 A, info@sosdca.tsk.sk
8. SOŠ strojnícka, 017 49 Považská Bystrica, Športovcov 341/2, stefan.capak@sossportpb.tsk.sk
9. SOŠ technická, Kozmálovská cesta 9, 935 21 Tlmače, skola@sostlmace.sk
10. SOŠ technická, Okružná 693, 022 01 Čadca, info@sostca.sk
11. SOŠ polytechnická, Jelšavská 404/1, 026 01 Dolný Kubín- Kňažia, sekretariat@sospknazia.sk
12. SOŠ strojnícka, Športová 1326, 02441 Kysucké Nové mesto, souknm@za.psg.sk
13. Spojená škola, Červenej armády 25, 03601 Martin, ssmt@vuczilina.sk
14. SOŠ dopravná, Konštantinova 2, 080 01 Prešov, websosd@azet.sk
15. SOŠ Učňovská 5, 040 15 Košice, sokolik@souhag.edu.sk
16. SOŠ automobilová, Moldavská cesta 2, 041 99 Košice, admin@sosake.sk
17. SOŠ technická, Partizánska 1, 071 92 Michalovce, sostmi@sostmi.sk
18. SOŠ, Rákocziho 23, 077 01 Kľačanský Chlmec
19. SPŠ Obrancov mieru 1, 018 41 Dubnica nad Váhom, spsdub@spsdub.sk
20. SPŠ SNP 8, 907 01 Myjava, sps@spsmyj.sk
21. SPŠ Novomeského 5/24, 036 36 Martin, office@spsmt.sk
22. SPŠ Komenského 2, 040 85 Košice, spsstroj@spsske.sk

22 Hutníctvo

1. SOŠ Učňovská 5, 04015 Košice – sokolik@souhag.edu.sk
2. Súkromná stredná odborná škola hutnícka Železiarne Podbrezová, ul. Družby 554/64, 976 81 Podbrezová, ssosh@ssosh.sk

26 Elektrotechnika

1. SPŠ elektrotechnická, Zochova 9, 81103 Bratislava, office@zochova.sk
2. SOŠ elektrotechnická, Rybníčná 59, 83107 Bratislava, rsose@sose.sk
3. SOŠ elektrotechnická, K. Adlera 5, 84102 Bratislava, office@adlerka.sk
4. SOŠ elektrotechnická Vazovova 12, 81107 Bratislava, csose@csose.sk
5. SOŠ elektrotechnická, Sibírska 1, Trnava, sose-trnava@zupa-tt.sk
6. SŠ-SOŠ elektrotechnická, Zvolenská cesta 18, 97532 Banská Bystrica, souebb@souebb.sk
7. SPŠ stroj. a elektrotech., ul.Fr. Kráľa 20, 94901 Nitra, skola@spskralanr.edu.sk
8. SOŠ elektrotechnická, Celiny 536, 03315 Liptovský Hrádok, skola@soselh.sk
9. SPŠ elektrotech., Nám. SNP 8, 92101 Piešťany, kolnik.jozef@spsepn.edu.sk
10. SPŠ, Petofiho 2, 945 50 Komárno, office@spskn.sk
11. SPŠ elektrotech., Plzenská 1, Prešov, kozar@spse-po.sk
12. SPŠ Partizánska 23, 06901 Snina, spssnina@spssnina.edu.sk
13. SPŠ elektrotech., Komenského 44, 04222 Košice, spse@spseke.sk
14. SPŠ ul. SNP 8, 90701 Myjava, sps@spsmyj.sk
15. Technická akadémia J. Švermu 1, 96059 Zvolen, riaditel@tazvolen.sk
16. SOŠ technická, Partizánska 1, 07192 Michalovce, sostmi@sostmi.sk
17. SOŠ elektrotech., Hviezdoslavova 44, 09112 Stropkov, riaditel@soselektro-sp.vucpo.sk
18. SOŠ elektrotech., Učňovská 6, 90845 Gbely, sougbely@zupa-tt.sk
19. Spojená škola, Komárňanská 28, 94075 Nové Zámky, skola@spsenz.sk
20. SOŠ elektrotech. Komenského 50, 01001 Žilina, riaditel@soseza.sk
21. SOŠ ul.1.mája 500, Vráble, souevr@pobox.sk
22. SOŠ elektrotech. 05951 Poprad- Matejovce, Hlavná 1, skola@sosematej.sk
23. SOŠ technická, Okružná 693, 02201 Čadca, info@sostca.sk
24. SOŠ dopravná, Zelená 2, Martin-Priekopa, jmatejcikova@sosd.sk
25. Technická akadémia, Hviezdoslavova 6, SNV, skola@tasnv.sk
26. SOŠ technická, Nitrianska 1, Šurany, sostsurany@mail.t-com.sk

42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I

45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

1. SOŠ záhradnícka, Brezová 2, 921 77 Piešťany, struckova@szaspn.sk
2. SOŠ 92208 Rakovice, Hlavná 25, sosrakovice@zupa-tt.sk
3. SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Zavorská 9, 91728 Trnava, spott@zupa-tt.sk
4. SOŠ 01852 Pruské 294, info@sospruske.tsk.sk
5. SOŠ Dunajský rad 138, 946 36 Kravany nad Dunajom, sos@sos-kravany.sk
6. SOŠ poľnoh. služieb na vidieku, Na lúkach 18, 93446 Levice, sospasvlevice@gmail.com
7. SOŠ veterinárna, Drážovská 14, 95012 Nitra, sosvetnr@sosvetnr.sk
8. SOŠ Štúrova 74, 92700 Šaľa, soup@inmail.sk

9. SOŠ agrotechnická, Továrnická 1632, 95529 Topoľčany, zsspto@stonline.sk
10. SOŠ lesnícka, Hradná 534, 03314 Liptovský Hrádok, slslhr@slslhr.sk
11. SOŠ polytechnická, Demänovská cesta 669, 03101 Liptovský Mikuláš, sekretariat@polytechnika.sk
12. SOŠ lesnícka, Medvedzie 135, 02744 Tvrdošín, soultv@soultv.sk
13. SOŠ poľnoh. a služieb na vidieku, Predmestská 82, 01001 Žilina, sekretariat@spospredza.edu.sk
14. SOŠ Pod Bánošom 80, 97411 Banská Bystrica, sos@sosbabb.edu.sk
15. SOŠ služieb a lesníctva, Kolpašská 9, 96951 Banská Štiavnica, riaditel@sosbs.sk
16. SOŠ lesnícka, Akademická 16, 96926 Banská Štiavnica, soslbls@gmail.com
17. SOŠ technická a agropotravinárstva, Okružná 61, 97901 Rimavská Sobota, spojenaskola.rs@gmail.com
18. SOŠ Gottwaldova 43, 99106 Želovce, riaditel@soszelovce.sk
19. SOŠ Kušníerska brána 2, 06001 Kežmarok, sekretariat@sokk.sk
20. SOŠ 05306 Bijacovce 1, soulbico@soulbijac.sk
21. SOŠ Jarmočná 108, Stará Ľubovňa, sekretariat@sosjsl.sk
22. SOŠ poľnoh. a služieb na vidieku, Kukučínova 23, 04001 Košice, riaditel@sospsvke.edu.sk
23. SOŠ J.Majlátha 2, 07651 Pribeník, soup-dubik@mail.t-com.sk

Vzor Dotazníku pre jednotlivé skupiny odborov :

- Príklad skupina odborov 27 Technická chémia silikátov
- Príklad skupina odborov 28 Technická a aplikovaná chémia

Štátny inštitút odborného vzdelávania, Bellova 54/A, 837 63 Bratislava
Národný projekt: Rozvoj stredného odborného vzdelávania

Prioritná os 1: Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy, Opatrenie 1.1: Premena tradičnej školy na modernú
Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ
Kód ITMS projektu: 26110130548, Cieľ: Konvergencia

Vážený pán riaditeľ,

v súvislosti s reformou vzdelávania si Vás dovoľujeme touto cestou osloviť so žiadosťou o spoluprácu v oblasti zaktualizovania fondu odborných učebníc používaných na SOŠ. **Štátny inštitút odborného vzdelávania koordinuje** tvorbu odborných učebníc v jednotlivých skupinách odborov na SOŠ, iniciuje návrhy na tvorbu nových učebníc, ale zároveň prehodnocuje aj aktuálnosť súčasných používaných učebníc. V tejto súvislosti Vás chceme požiadať o zabezpečenie úlohy, týkajúcej sa zhodnotenia všetkých používaných učebníc pre odborné vzdelávanie v skupine odborov 27 Technická chémia silikátov, 28 Technická a aplikovaná chémia podľa uvedených kritérií:

vyhovuje – čiastočne vyhovuje – nevyhovuje – nepoužívam (neviem posúdiť).

Pri hodnotení prosíme uplatniť hlavne nasledovné kritériá – súlad so ŠVP, veku primeranosť, aktuálnosť obsahu, terminologickú správnosť, odbornosť, atď. Správnu odpoveď prosíme vyznačiť krížikom.

Zároveň Vás prosíme, aby ste nám uviedli v druhej časti dotazníku zoznam odborných učebníc, ktoré na školách v skupine odborov 27,28 absentujú a žiadate ich zabezpečenie.

Ďakujeme Vám za cenné pripomienky, návrhy a tešíme sa na spoluprácu.

Zoznam schválených učebníc v skupine odborov 27 Technická chémia silikátov, 28 Technická a aplikovaná chémia, ktorým MŠVVaŠ udelilo schvaľovaciu doložku

Názov	vyhovuje	častočne vyhovuje	nevyhovuje	nepoužívam (neviem posúdiť)
Chemické a ekonomické výpočty pre 2.r., Macejková				
Chemická výroba 2, Kulichová, Macejková				
Chemická výroba 3, Kulichová				
Chemické a ekonomické výpočty, Glosová				
Chemické a ekonomické výpočty pre 1.r., Macejková				
Chemická výroba 1, Kulichová, Macejková				

Chémia pre 2. roč., Široká				
Chemické informácie pre 4.roč., Kulichová				
Biochémia Škárka, Szemes				
Chemické informácie pre 3.r., Kulichová				
Chémia pre 2.r.-pracov. zošit, Široká				
Farmakológia pre 3.r., Široká				
Chemická výroba 4, Kulichová				
Chemické a ekonomické pre 4.r., Glosová a kol.				
Mikrobiológia I, pre chem. odbory Brandšteterová				
Biotechnológia 1				
Bezpečnosť pri práci s chemickými faktormi na ZŠ a SŠ, kol. autorov				
Mikrobiológia II pre chem. odbory, Brandšteterová				
Odpadové hospodárstvo pre SŠ				
Technológia životného prostredia 1. časť, Ďuricová				
Technológia životného prostredia 2. časť				
Technológia životného prostredia 3. časť, Hroncová				
Biotechnológia II pre 4.r. Loffayová				
Chemické a laboratórne tabuľky pre SOŠ,SOU a Gymnázia, Daučík a kol.				
Ekonomika pre ŠO SOU,Hartmanová a kol.				
Ekonomika pre ŠO SOU –zbierka príkladov				

Napište nám prosím aj zoznam odborných učebníc v skupine odborov 27 Technická chémia silikátov, 28 Technická a aplikovaná chémia , ktoré **na školách absentujú** a žiadame ich zabezpečenie v zmysle platnej Smernice MŠVVaŠ SR pre tvorbu učebníc :

Návrh zoznamu absentujúcich učebníc:

Názov	poznámka

Vypracoval :

Adresa školy :

Dátum :

7 Hodnotenie používaných učebníc vo vybraných skupinách odborov

7.1 Hodnotenie používaných učebníc v skupine odborov 22 Hutníctvo

V dotazníku sme vymenovali používané učebnice, ktoré sa nachádzajú v Ponukovom liste pre uvedenú skupinu odborov, zverejnených na Edičnom portáli MŠVV a Š SR www.edicnyportal.sk :

1. Hutnícka chémia pre 2. roč. SPŠ hutníckych, Šamierová
2. Hutnícke tvárnenie kovov pre 2. roč. SOU – hutník, Škapinec, Chanás
3. Hutnícke tvárnenie kovov pre 3. roč. SOU – hutník, Hudec
4. Lejárstvo I pre 3. roč. SPŠ hutníckych, Macášek a kol.
5. Lejárstvo II pre 4. roč. SPŠ hutníckych, Škapa a kol.
6. Náuka o kovoch pre 1. roč. SPŠ hutníckych, Makó, Kurian
7. Náuka o kovoch pre 2. roč. SPŠ hutníckych, Tuleja, Kurian
8. Náuka o kovoch pre 3. roč. SPŠ hutníckych, Makó, Tuleja
9. Náuka o kovoch pre 4. roč. SPŠ hutníckych, Kurian
10. Náuka o kovoch, I. časť pre 2.-4. roč. SPŠ hutníckych, Silbernágel a kol.
11. Náuka o kovoch, II. časť pre 2.4 roč. SPŠ hutníckych, Silber nágel a kol.
12. Náuka o materiáli pre 1. a 2. roč. SOU hutníckych, Lemfeld a kol.
13. Technológia tvárnenia I pre 3. roč. SOU – hutník operátor, Parma
14. Tvárnenie kovov I pre 3. roč. SPŠ hutníckych, Pejčoch a kol.
15. Tvárnenie kovov II pre 4. roč. SPŠ hutníckych, Pejčoch a kol.
16. Tvárnenie neželezných kovov pre 4. roč. SPŠ hutníckych, Krígl, Procházka
17. Výroba neželezných kovov pre 3. a 4. roč. SPŠ hutníckych, Chvojka a kol.
18. Výroba železných kovov I pre 2. a 3. roč. SOU hutníckych, Otáhalová
19. Výroba železných kovov II pre 2.-4. roč. SOU hutník, hutník operátor, Neničková
20. Zariadenia a prevádzka lejárni pre 4. roč. SPŠ hutníckych, Zukaľ a kol.

Na Slovensku sa uvedený odbor momentálne učí len na dvoch školách, SOŠ Učňovská Košice a Súkromná SOŠ hutnícka železiarne Podbrezová. Na tieto dve školy sme zaslali aj dotazníky, avšak sa nám nevrátili.

Uvedené učebnice sú staršieho dátá, väčšinou všetky vyšli vo vydavateľstve ALFA, ktorá zanikla, a vznikol nový subjekt vydavateľstvo ALFA PRESS. Už aj toto vydavateľstvo oznámilo k 1.1.2014 likvidáciu a licencie učebníc prešli do vydavateľstva KONTAKT PLUS s r.o. Uvedené učebnice vznikli v období, kedy boli tzv. československé učebnice, to znamená, že bol jeden autor/autorský kolektív na spoločnú učebnicu. Gescia za tvorbu učebníc bola rozdelená, niektoré ju mali v Českej republike a iné na Slovensku. V tejto skupine odborov mal gesciu Výskumní ústav odborného školství Praha, a uvedené učebnice sa väčšinou prekladali do slovenského jazyka. Vzhľadom na malý počet škôl a žiakov v tejto skupine odborov, neboli nikdy ani požiadavky škôl na nové učebnice. Tento stav trvá naďalej, záujem o toto štúdium je minimálny, čo samozrejme súvisí aj s tvorbou učebníc v uvedenej oblasti.

7. 2 Hodnotenie používaných učebníc v skupine odborov 23 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba I a 24 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba II

23 Strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba I

24 Strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba II

Zoznam používaných učebníc v uvedenej skupine odborov :

1. Učebnica Strojárska technológia IV pre 3. a 4. roč. ŠO 2381 6 strojárstvo so schvaľ. doložkou Schválilo MŠ SR pod.č. CD-2008-19563/48312-2:913 zo dňa 14.nov. 2008 ako učebnicu Strojárska technológia IV. pre 3. a 4. roč. ŠO 2381 6 strojárstvo,Nagy
2. Učebnica Strojníctvo pre 1. roč. SPŠ, TIS, zámer. 02 strojárstvo, Petrik,Michalíková
3. Strojárska technológia III. pre SPŠ strojnícke – obrábanie, Nagy
4. Učebnica autorov Ing. Katarína Michalíková, Ing. Jaroslav Petrik Strojníctvo III. pre 3. ročník SPŠ so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 7. októbra 2005 pod číslom CD-2005-13015/30424-31:093 ako 1. vydanie učebnice pre 3. ročník študijného odboru 3917 6 02 technické a informatické služby – v strojárstve.
5. Rukopis učebnice Ing. Katarína Michalíková, Ing. Jaroslav Petrlik Strojníctvo II. pre 2. ročník SPŠ so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 20. júla 2004 pod číslom CD-2004-11584/23126-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 2. ročník študijného odboru 3917 6 02 technické a informatické služby – v strojárstve.
6. Mechanika pre SPŠ strojnícke – Dynamika, Bartík a kol.
7. Automatizácia pre 3. roč. SPŠ strojnícckych
8. Mechanika pre SPŠ strojnícck-Hydropneumatika a termomechanika,Miššák, Karaffa
9. Mechanika pre SPŠ strojnícck – Kinematika, Bartík a kol.
10. Mechanika pre SPŠ strojnícck – Statika, Michalíková
11. Mechanika pre SPŠ strojnícck – Pružnosť a pevnosť, Daniš a kol.
12. Strojárska technológia II pre SOŠ strojnícck – tematický zošit Zváranie, Spájkovanie, lepenie, Nagy
13. Strojárska technológia I pre SOŠ strojnícck – tematický zošit Materiály, náuka o kovoch, tepelné spracovanie, Nagy
14. Strojárska technológia pre 1. roč. SPŠ nestrojnícckych, Hluchý, Beneš
15. Strojárska technológia pre 2. roč. SPŠ strojnícckych – Náuka o materiáli, Dudík, Calpaš
16. Strojárska technológia pre 3. roč. SPŠ strojnícckych, Kráner a kol.
17. Strojnicke tabuľky pre 1. – 4. roč. SPŠ strojnícckych
18. Strojníctvo IV pre 4. roč. SPŠ,TIS, zameranie 02 strojárstvo, Petrik, Michalíková
19. Technická príprava výroby pre 4. roč. SPŠ – strojárska technológia, Kaufman
20. Technické kreslenie II pre UO klampiar, Sedlár
21. Technické kreslenie pre 1. a 2. roč. SOŠ, Leinveber, Švercl, Veselovský
22. Technické kreslenie pre 1. roč. SPŠ strojnícckych, Tarbajovský, Fedor
23. Učebnica Automobily IV, Príslušenstvo so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠSR pod č. CD-2008-23009/48558-1:913 zo dňa 24.nov. 2008 ako učebnicu Automobily

IV., Príslušenstvo pre 2. a 3. roč. UO 2487 2 autoopravár

24. Učebnica Technické kreslenie pre strojárské učebné odbory so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 25. mája 2007 pod číslom CD-2007-9758/19936-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 1. ročník učebných odborov skupiny

25. Učebnica Opravárenstvo a diagnostika cestných motorových vozidiel I

26. Učebnica autora Ing. Anton Freiwald Diagnostika a opravy automobilov II. so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 20. mája 2005 pod číslom CD-2005-13015/13879-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 3. ročník učebných odborov 2466 2 09 mechanik opravár – cestné motorové vozidlá a 2687 2 autoelektrikár a pre 2. a 3. ročník učebného odboru 2487 2 autoopravár.

27. Učebnica Diagnostika a opravy automobilov I. so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 18. júla 2007 pod číslom CD-2007-13793/28098-1:093 ako 2. vydanie učebnice pre 2. ročník učebného odboru 2487 2 autoopravár.

28. Učebnica Automobily III. Motory so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 16. novembra 2007 pod číslom CD-2007-22673/46379-1:913 ako 1. vydanie učebnice pre 2. ročník učebného odboru 2487 2 autoopravár

29. Učebnica autorov Ing. Zdeněk Jan, Ing. Bronislav Ždánský Automobily I. Podvozky so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 17. augusta 2005 pod číslom CD-2005-13015/24521-19:093 ako 1. vydanie učebnice pre 1. a 2. ročník učebného odboru 2487 2 autoopravár, 2. ročník učebného odboru 2466 2 09 mechanik opravár – cestné motorové vozidlá a 1. ročník učebného odboru 2687 2 autoelektrikár.

30. Učebnica Historický vývoj automobilizmu pre SOŠ so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR pod č. CD-2009-37086/45506-4:913 zo dňa 4. dec.2009 ako učebnicu Historický vývoj automobilizmu pre SOŠ

31. Automobily prevody 2 pre 1. roč. UO 2487 02 autoopravár – všetky zamerania, 2. roč. UO 24870201 autoopravár – mechanik a UO 24870202 autoopravár – elektrikár

32. Diagnostika a opravy automobilov II, Príslušenstvo motorov, ich diagnostika a technický stav motorových vozidiel pre 2. r.UO

33. Technické kreslenie II pre 2. a 3. roč. UO SOŠ strojárskych a iné odbory zamerané na strojnícke technické kreslenie, Freiwald

34. Technické kreslenie pre 1. a 2. roč. SOŠ, Leinveber, Švercl, Veselovský

35. Základy strojárskej výroby pre 1. roč. SOU a SOŠ strojárského a elektrotechnického zamerania, Šamierová

36. Základy strojárskej výroby pre 2. a 3. roč. SOU a SOŠ – strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba, Šamierová

37. Zbierka úloh z technického kreslenia pre 1. roč. SPŠ – strojárstvo, kovovýroba, silnoprúdová elektrotechnika, Tarbajovský

Dotazníky sme zaslali na 22 škôl, dbali sme na rovnomerné regionálne zastúpenie, ako aj zastúpenosť ŠO, UO, SPŠ.

Návratnosť dotazníkov bola nízka – 4 (SPŠ Dubnica nad Váhom, SPŠ strojnícka Košice, SOŠ automobilová Košice, SPŠ Myjava) analýzu sme doplnili o riadené rozhovory s členmi Odbornej komisie v skupine odborov 23, 24.

Požiadavky škôl na nové chýbajúce tituly učebníc :

- Odborné učebné texty z anglického jazyka – učebnica pre SOŠ zameraná na oblasť automobilového priemyslu
- Odborné učebné texty z nemeckého jazyka pre SOŠ strojárenského zamerania
- Lakovnícka technológia – učebnica pre UO 2487 0 04 – autoopravár – lakovník
- Klampiarska technológia pre UO 2435 2 01 klampiar
- Základy strojárstva a strojárská výroba pre ŠVP ISCED 2C
- Prevádzka strojov a zariadení ŠO 2417 4
- Strojnícke tabuľky pre SPŠ strojnícke
- Automobilová technika a technológia pre UO autoopravár a ŠO s automobilovým zameraním – séria učebníc I,II,III,IV,V
- Strojárstvo pre nadstavbové štúdium ŠO 2414 4
- Auto CAD
- Programovanie CNC strojov (pre rôzny softvér napr. Heinen Hein, Fanuc,..)
- Dopravná geografia pre ŠO – prevádzka a ekonomika dopravy pre sk.od. 37
- Silnoprúdové zariadenia pre 3.roč. ŠO
- Programové vybavenie počítača pre ŠO 2682 K
- Základy podnikateľského myslenia – tvorba projektov
- Zbierka úloh z elektroniky pre ŠO
- Strojárska technológia I pre SOŠ strojnícke 2381 M – tematický zošit Materiály, náuka o kovoch, tepelné spracovanie, autor Nagy – učebnica existuje, je uvedená v objednávacom liste na Edičnom portáli MŠVVaŠ SR, na základe ktorého si školy objednávajú učebnice. Absentuje na školách z dôvodov nedostatku finančných prostriedkov MŠVV a Š SR na reedície učebníc.
- Strojárska technológia II pre SOŠ strojnícke 2381 M – tematický zošit Zváranie, spájkovanie, lepenie, autor Nagy - učebnica existuje, je uvedená v objednávacom liste na Edičnom portáli MŠVVaŠ SR, na základe ktorého si školy objednávajú učebnice.

Absentuje na školách z dôvodov nedostatku finančných prostriedkov MŠVVaŠ SR na reedície učebníc.

- Strojárska technológia III pre SOŠ strojnícke 2381 M – tematický zošit Obrábanie, autor Nagy- učebnica existuje, je uvedená v objednávacom liste na Edičnom portáli MŠVVaŠ SR, na základe ktorého si školy objednávajú učebnice. Absentuje na školách z dôvodov nedostatku finančných prostriedkov MŠVVaŠ SR na reedície učebníc.
- Strojárska technológia IV pre 3. a 4. roč. ŠO 2381 M strojárstvo – tematický zošit Tvárnenie a spracovanie plastov, autor Nagy učebnica existuje, je uvedená v objednávacom liste na Edičnom portáli MŠVVaŠ SR, na základe ktorého si školy objednávajú učebnice. Absentuje na školách z dôvodov nedostatku finančných prostriedkov MŠVVaŠ SR na reedície učebníc.
- Technické kreslenie I pre 1. roč. UO SOŠ strojárskych a iné odbory zamerané na strojnícke technické kreslenie, autor Freiwald učebnica existuje, je uvedená v objednávacom liste na Edičnom portáli MŠVVaŠ SR, na základe ktorého si školy objednávajú učebnice. Absentuje na školách z dôvodov nedostatku finančných prostriedkov MŠVVaŠ SR na reedície učebníc.
- Technické kreslenie II pre 2. a 3. roč. UO SOŠ strojárskych a iné odbory zamerané na strojnícke technické kreslenie, Freiwald – 2413 K, 2426 K učebnica existuje, je uvedená v objednávacom liste na Edičnom portáli MŠVVaŠ SR, na základe ktorého si školy objednávajú učebnice. Absentuje na školách z dôvodov nedostatku finančných prostriedkov MŠVVaŠ SR na reedície učebníc.
- Základy strojárskej výroby pre 1. roč. SOU a SOŠ strojárskeho a elektrotechnického zamerania, Šamierová K učebnica existuje, je uvedená v objednávacom liste na Edičnom portáli MŠVVaŠ SR, na základe ktorého si školy objednávajú učebnice. Absentuje na školách z dôvodov nedostatku finančných prostriedkov MŠVVaŠ SR na reedície učebníc.
- Základy strojárskej výroby pre 2. a 3. roč. SOU a SOŠ – strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba, Šamierová učebnica existuje, je uvedená v objednávacom liste na Edičnom portáli MŠVVaŠ SR, na základe ktorého si školy objednávajú učebnice. Absentuje na školách z dôvodov nedostatku finančných prostriedkov MŠVVaŠ SR na reedície učebníc.
- Strojárska konštrukcia I., Kříž a kol. – nové vydanie
- Časti strojov I., Kříž a kol. – nové vydanie
- Náuka o materiáli II., Macek a kol. – 3. roč. SPŠ, nové vydanie
- Učebnice pre technickú diagnostiku

Uvedené požiadavky vznikli na základe iniciovania odborných komisií pre skupiny odborov 23 Strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba I a 24 Strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba II, ako aj na základe dotazníkového prieskumu. Treba podotknúť, že na niektoré tituly sme iniciovali konkurzy, boli zverejnené na web stránke MŠ, v Učiteľských novinách, avšak boli neúspešné. Pre ilustráciu uvedieme príklad na učebnice pre odbor lakovník, zverejnený v r. 2003

- Lakovnícka technológia pre 2. a 3. roč.
- Materiály pre 2. a 3. roč.
- Prevádzka dielne

Do konkurzu sa prihlásil len jeden uchádzač a to na titul Lakovnícka technológia. Recenzentov tvorili učitelia zo škôl SOU strojárske Banská Bystrica a SOU strojárske J. Jonáša Bratislava. Návrh nezohľadňoval učebné osnovy predmetu, pre ktorý bol určený, obsahoval len minimum učiva v súlade s učebnými osnovami, nezohľadňoval medzipredmetové vzťahy, nespĺňal základnú zásadu postupu od jednoduchšieho po zložitejšie, pričom niektoré pre výuku len informačné kapitoly tvorili jadro učebnice. Návrh bol skôr encyklopedického charakteru, neobsahoval žiadne prvky spätnej väzby, neobsahoval otázky, úlohy. Text nespĺňal motivačnú funkciu, neposkytoval priestor pre rozvoj aktivity, samostatnosti a tvorivosti. Vzhľadom na negatívne stanoviská recenzentov návrh neodporučili na následné spracovanie učebnice.

Na učebnice Materiály pre 2. a 3. ročník, Prevádzka dielne pre 2. roč. sa neprihlásil žiadny záujemca a preto tieto učebnice na školách absentujú.

Strojnícke tabuľky pre SPŠ strojnícke (inovácia z pohľadu nových noriem STN EN) – vzhľadom na to, že pôvodné tabuľky sú staršieho dáta, odborná komisia odporučila vyhlásiť konkurz na tento titul. Bol zverejnený v r. 2003 v UN, web.stránke MŠ. Do konkurzu bol predložený 1 návrh, predkladalo ho vydavateľstvo EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o. Predložilo české Strojírenské tabulky pro školu a praxi, pripravované prepracované vydanie tabuliek v súlade s aktuálnymi zmenami v tvorbe noriem v pražskom nakladateľstve Scientia, autorov J. Řasa, J. Švercl. Návrh bol postúpený na recenzné pokračovanie recenzentom, schváleným ministrom školstva, podľa platného Postupu tvorby a vydávania materiálnych didaktických pomôcok. Podľa platného Postupu..., v prípade že do konkurzu bol predložený jeden návrh, konkurzná komisia nezasadla, ale návrh išiel na recenzné pokračovanie dvom recenzentom. V prípade kladných posudkov, bol návrh odporúčaný na následné spracovanie rukopisu. V prípade jedného kladného a jedného záporného MŠ postúpilo návrh na ďalšie posúdenie. Tento prípad nastal aj pri Strojníckych tabuľkách a MŠ zastavilo proces tvorby tohto titulu. Za kladnú stránku pri posudzovaní učebníc a ich následnej tvorbe možno považovať skutočnosť, že k učebniciam sa až do r. 2008 vyjadrovali jednotlivé odbory MŠ, ktoré mali dané učebnice v kompetencii, kým v súčasnosti tvorba učebníc je vo väčšej miere v kompetencii Edičného oddelenia Ministerstva školstva vedy, výskumu a športu SR.

Uvedené príklady uvádzame preto, že absencia mnohých učebníc je častokrát závislá od **nedostatku autorov, finančných prostriedkov MŠVV a Š SR, ktoré sú zväčša o polovicu menšie, akoby v realnosti bolo potrebné pre zabezpečenie učebníc pre žiakov.**

Negatívnym faktorom pri tvorbe učebníc je aj systém verejného obstarávania, proces je zdĺhavý, často prebyrokratizovaný, čo reálne odrádza autorov od tejto činnosti. Pripomíname,

že od r. 2009 nebolo vyhlásené verejné obstarávanie na žiadnu odbornú učebnicu, čo je tiež jeden z dôvodov absencie učebníc.

Ďalším dôvodom absentujúcich učebníc je skutočnosť, že aj keď si školy z objednávacieho konania objednajú chýbajúce učebnice, neobdržia ich, nakoľko z dôvodu finančných prostriedkov neboli zaradené medzi reedície, takže škola ich reálne neobdrží.

Kladne treba vyzdvihnúť skutočnosť zahraničných vydavateľstiev (AVID Brno), ktoré poskytli hotové učebnice v rámci konkurzného konania – Automobily I, II,III,IV a ktoré spĺňali všetky parametre kritérií hodnotenia učebníc. Doteraz používané smernice na tvorbu učebníc túto možnosť dovoľujú a je potrebné ju podporovať, pokiaľ učebnice vyhovujú ŠVP.

Vyučujúci uvedené učebnice hodnotia veľmi pozitívne, vyhovujú ŠVP, poukazujú na aplikáciu učiva v praxi, v bežnom živote, vhodnosť a použiteľnosť zaradených poznatkov a činností z hľadiska kľúčových kompetencií a očakávaných výstupov cieľovej skupiny žiakov.

Pozitívne treba vyzdvihnúť aj tú skutočnosť, že autori častokrát sami z vlastnej iniciatívy tvoria učebnice pre uvedenú skupinu odborov, čím reagujú na nedostatok učebníc a tieto učebnice dostanú následne odporúčaciu doložku MŠVV a Š SR. Spomenieme napr. Výkladový slovník automobilizmu, Kúpa a predaj osobných automobilov – obchodno-technická príručka, obe sú trojjazyčné, autorom je Ing. J. Hilvert a kol.

Publikácie poskytujú ucelený prehľad o problematike kúpy a predaja osobných automobilov, technických hľadísk, náročnej automobilovej terminológii a opisujú technické funkcie zložitých mechanizmov moderného automobilu. Vzhľadom na to, že Slovenská republika je už 10 rokov v Európskej únii, všetky texty pod obrázkami a tabuľkami sú 3 – jazyčné (slovensky, anglicky, nemecky) čo je určite veľkým prínosom, pretože Slovensko sa stalo automobilovou veľmocou.

7. 3 Hodnotenie používaných učebníc v skupine odborov 26 elektrotechnika

Zoznam používaných učebníc v skupine odborov 26

1. Odborné učebné texty z nemeckého jazyka pre stredné odborné školy elektrotechnického zamerania so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č.2011-505/884:1-919 zo dňa 13. januára 2011 ako učebnicu Odborné učebné texty z nemeckého jazyka pre stredné odborné školy elektrotechnického zamerania, Velich
2. Učebnicu Elektrotechnická spôsobilosť v ročníkoch a v skupinách študijných odborov od autorov Ing. Ján Meravý, Ing. Karel Kocman so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 22. mája 2003 pod číslom 4038/2003-43 ako 1. vydanie učebnice pre 4. ročník študijného odboru 2675 6 00 elektrotechnika, 3. ročník učebných odborov a 4. ročník študijných odborov stredných odborných učilišť skupiny 26 Elektrotechnika.
3. Učebnica Racionalizácia spotreby elektrickej energie pre 3. a 4. roč. SOŠ
4. Učebnica Telekomunikácie so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 7. decembra 2007 pod číslom CD-2007-23942/43780-1:913 ako 1. vydanie učebnice pre 3. ročník študijného odboru 2675 6 elektrotechnika, 1. časť, Servátka
5. Učebnica autorov Ing. Zdeněk Jan, Ing. Bronislav Ždánský Automobily I. Podvozky so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 17. augusta 2005 pod číslom CD-2005-13015/24521-19:093 ako 1. vydanie učebnice pre 1. a 2. ročník učebného odboru 2487 2 autoopravár, 2. ročník učebného odboru 2466 2 09 mechanik opravár – cestné motorové vozidlá a 1. ročník učebného odboru 2687 2 autoelektrikár.
6. Rukopis učebnice doc.Ing. Pavel Gonda,CSc a doc. Ing. Igor Wittlinger, PhD.: Racionalizácia spotreby elektrickej energie pre 3. a 4. roč. ŠO 2675 6 elektrotechnik
7. Elektrické meranie II-A pre 4. roč. SOU – mechanik-elektronik, autor Nemec
8. Elektronické zariadenia A-I – Elektroakustické zariadenia a rozhlasové prijímače, autor Michalač
9. Elektronika pre 2. a 3. roč. SPŠ elektrotechnických, autor Maťátko
10. Elektronika pre 3. roč. SPŠ elektrotechnických, autor Raček, Mádel
11. Elektrotechnika I, autor Jan, Ždánsky
12. Elektrotechnika II, autor Jan, Ždánsky
13. Technické kreslenie pre 1. roč. SPŠ strojníckych, Tarbajovský, Fedor
14. Technické kreslenie pre 1. roč. UO autoelektrikár, Žarnay
15. Telekomunikácie pre 3. roč. SPŠ, 2. časť, ŠO elektrotechnika, Servátka
16. Telekomunikačná technika pre 4. roč. SPŠ – elektrotechnika, Servátka
17. Základy elektrotechniky I pre 1. roč. SPŠ elektrotechnických, Tuma a kol.
18. Základy elektrotechniky II pre 2. roč. SPŠ elektrotechnických, Tuma a kol.
19. Základy strojárskej výroby pre 1. roč. SOU a SOŠ strojárského a elektrotechnického zamerania, Šamierová
20. Zbierka úloh z technického kreslenia pre 1. roč. SPŠ – strojárstvo, kovovýroba, silnoprúdová elektrotechnika, Tarbajovský
21. Diagnostika a opravy automobilov, Freivald

Z uvedeného počtu učebníc je len 10 nových ktoré vznikli konkurzným konaním v rokoch 2003 – 2015:

1. MŠ SR schvaľuje učebnicu Elektrotechnická spôsobilosť v ročníkoch a v skupinách študijných odborov od autorov Ing. Ján Meravý, Ing. Karel Kocman so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 22. mája 2003 pod číslom 4038/2003-43 ako 1. vydanie učebnice pre 4. ročník študijného odboru 2675 6 00 elektrotechnika, 3. ročník učebných odborov a 4. ročník študijných odborov stredných odborných učilišť skupiny 26 Elektrotechnika.
2. Rukopis učebnice doc. Ing. Pavel Gonda, CSc. a doc. Ing. Igor Wittlinger, PhD.: Racionalizácia spotreby elektrickej energie pre 3. a 4. ročník SOŠ.
3. Učebnica autora Ing. Anton Freiwald Diagnostika a opravy automobilov II. so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 20. mája 2005 pod číslom CD-2005-13015/13879-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 3. ročník učebných odborov 2466 2 09 mechanik opravár – cestné motorové vozidlá a 2687 2 autoelektrikár a pre 2. a 3. ročník učebného odboru 2487 2 autoopravár
4. Učebnica autorov Ing. Zdeněk Jan, Ing. Bronislav Ždanský Automobily I. Podvozky so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 17. augusta 2005 pod číslom CD-2005-13015/24521-19:093 ako 1. vydanie učebnice pre 1. a 2. ročník učebného odboru 2487 2 autoopravár, 2. ročník učebného odboru 2466 2 09 mechanik opravár – cestné motorové vozidlá a 1. ročník učebného odboru 2687 2 autoelektrikár.
5. Učebnica Telekomunikácie so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 7. decembra 2007 pod číslom CD-2007-23942/43780-1:913 ako 1. vydanie učebnice pre 3. ročník študijného odboru 2675 6 elektrotechnika
6. Učebnica Telekomunikácie so schvaľ. doložkou Schválilo MŠVVaŠ SR pod číslom 5683/2010-919 zo dňa 5. mája 2010
7. Učebnica Odborné učebné texty z nemeckého jazyka pre stredné odborné školy elektrotechnického zamerania so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2011-505/884:1-919 zo dňa 13. januára 2011 ako učebnicu Odborné učebné texty z nemeckého jazyka pre stredné odborné školy elektrotechnického zamerania. Schvaľovacia doložka má platnosť 5 rokov.
8. Učebnica Elektrotechnika I so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2013-2320/15309:4-919 zo dňa 4. apríla 2013 ako učebnicu elektrotechniky I, pre učebný odbor 2487 H auto opravár. Schvaľovacia doložka má platnosť 5 rokov.
9. Učebnica Elektrotechnika II so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2013-3833/15327:4-919

zo dňa 4. apríla 2013 ako učebnicu elektrotechniky II, pre učebný odbor 2487 H autoopravár. Schvaľovacia doložka má platnosť 5 rokov

10. Učebnicu Telekomunikačná technika pre 4. ročník študijného odboru 2675 M elektrotechnika so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2014-12328/44585:39-100C ako učebnicu Telekomunikačná technika pre 4. ročník študijného odboru 2675 M

Všetky ostatné učebnice sú pôvodné „československé“, teda vznikli v rokoch 1978 – 1989, kedy tvorbou učebnice boli poverení autori, väčšinou vysokoškolskí pedagógovia.

Odborné učebnice pre skupiny odborov 26 Elektrotechnika vydávalo prevažne vydavateľstvo ALFA, ktoré bolo zrušené a vzniklo vydavateľstvo ALFA PRESS, ktoré pokračovalo v jeho trende a učebnice vydávalo v rámci reedícií.

Vydavateľstvo ALFA PRESS, ktoré vydávalo prevažne učebnice pre skupinu odborov 26 k 1. 1. 2014 zaniklo a po dohode s konateľom vydavateľstva práva a licencie preberá vydavateľstvo KONTAKT PLUS, s.r.o. Učebnice, ktoré boli neaktuálne aj nereálne z hľadiska reedície (nevyhovovali ŠVP), tak boli vyradené z objednávkového konania v spolupráci vydavateľstva a ŠIOV.

Na základe spracovania výsledkov v dotazníkovom prieskume sme zistili, že učitelia, pokiaľ majú na školách tieto učebnice staršieho dátumu ich stále používajú, nakoľko nemajú iné, ktoré by ich nahradili.

Jedná sa o nasledovné učebnice, ktoré vznikli v rokoch 1978 – 1989 :

- Elektronika pre 3.r. SPŠ elektrotechnických, Raček, Mádel
- Elektronika pre 2. a 3.r. SPŠ elektrotechnických, Maťátko
- Elektronické zariadenia A-I – Elektroakustické zariadenia a rozhlas. prijímače, Michalač
- Základy elektrotechniky I,II, pre SPŠ elektrotech., Tuma a kol.
- Zbierka úloh z technického kreslenia pre 1. roč. SPŠ – strojárstvo, kovovýroba, silnoprúdová elektrotechnika, Tarbajovský

Toto pozitívne stanovisko sme zohľadnili tak, že sme MŠVVaŠ SR navrhli reedíciu uvedených učebníc, čo nám MŠVV a Š SR aj akceptovalo.

Učebnice, ktoré vznikli konkurzným konaním, hodnotia učitelia pozitívne a navrhujú ich ponechať. Zmenu z pohľadu aktualizácie si žiada hlavne učebnica Odbornej spôsobilosti, autora Meravého a kol. na ktorej autori pracujú a zaradíme ju aktuálne na reedíciu.

Z dotazníkového prieskumu vyplynuli požiadavky škôl na nové chýbajúce tituly učebníc :

Požiadavky škôl na nové chýbajúce tituly učebníc :

Skupina A:

- Priemyselná informatika pre ŠO 2675 M elektrotechnika
- Silnopráúdové zariadenia pre ŠO 2675 M elektrotechnika
- Elektronika pre ŠO 2675 M elektrotechnika
- Programové vybavenie počítača pre ŠO 2682 K mechanik počítačových sietí
- Technické vybavenie počítačov pre ŠO mechanik počítačových sietí
- Elektronika pre SPŠ elektrotechnické
- Elektrické meranie pre SOU mechanik –elektronik
- Elektrotechnika pre ŠO SOŠ 2675 6
- Číslicová a mikropocesorová technika pre SPŠ elektrotechnické
- Elektrotechnológia pre SPŠ elektrotechnické
- Programovanie v jazyku C pre SPŠ elektrotechnické
- Učebnica jazyka C pre SPŠ elektrotechnické
- Strojnícke tabuľky

Návrhy na iniciovanie VO na uvedené tituly boli zaslané na MŠVV a Š SR priebežne avšak VO MŠVV a Š SR nezrealizovalo

Okrem učebníc v skupine A prostredníctvom dotazníkového prieskumu v skupine odborov 26 Elektrotechnika, vyučujúci uviedli nasledovné chýbajúce učebnice :

Skupina B :

- Číslicová technika pre 2697 K mechanik elektrotechnik
- Základy automatizačného riadenia pre 2697 K mechanik elektrotechnik
- Elektrické merania pre 2697 K mechanik elektrotechnik, 2682 K mechanik počítačových sietí, 2683 H elektromechanik
- Základy elektrotechniky Vozenílek, Řešátko – dotlač-reedícia
- Elektronika I Princ – dotlač-reedícia
- Energetika
- Elektrická sústava
- Automatizácia
- Elektrické stanice
- Elektrické pohony
- Ako navrhovať digitálny obvod v grafickom návrhovom prostredí
- Pneumatické riadiace obvody
- Robotika
- Operačné systémy Windows, Linux
- Serverové technológie Windows, Solaris, AIX
- Databázové systémy
- Programovanie v jazyku JAVA, PYTHON
- PC architektúra
- Sieťové technológie
- Algoritmizácia

- Elektrotechnické merania pre 3. r. SPŠE

-
- Elektroenergetika pre 4. r. SPŠE
 - Elektrické zariadenia
 - Prax – Aktívne prvky, pasívne prvky, integrované obvody, plošné spoje, automatizácia, elektronika
 - Počítačová grafika
 - Aplikovaná informatika
 - Technické kreslenie pre SPŠ
 - Elektronika – obvody elektroniky
 - Elektrotechnika motorových vozidiel
 - Elektronika motorových vozidiel
 - Elektropříslušenstvo motorových vozidiel
 - Snímače v motorových vozidlách
 - Riadiace systémy v motorových vozidlách
 - Elektrotechnológia I pre 2.r. SPŠE
 - Cvičenia zo základov elektrotechniky – zbierka riešených príkladov z odbornej praxe
 - Výpočtová technika – zbierka riešených príkladov z odbornej praxe

Vzhľadom na veľký počet chýbajúcich učebníc, ktorých obsah je príliš špecifický, navrhujeme tieto tituly prehodnotiť v odbornej komisii a následne iniciovať VO. Sme toho názoru, že po prejednaní uvedených titulov, bude určite schodnejšie obsahovo príbuzné tituly skĺbiť a urobiť v tomto smere selekciu.

Zdroje, ktoré učitelia využívajú z dôvodu absentujúcich učebníc

Skupina C :

- Příručka pro elektrotechnika, Klaus Kotz a kol.
- Průmyslová elektronika a informační technologie, Heinz Häberle a kol.
- Informační a telekomunikační technika, Horst Jansen, Heinrich Rotter a kol.
- Praktická elektrotechnika, Peter Bastian a kol.
- Elektrotechnické tabuľky pro školu i prax, Gregor Haberle a kol.
- C pro mikrokontrolery, Corel Draw
- Automatizace a automatizační technika I,II,III, ČR
- Riadiace obvody na báze PLC – Siemens Simatic S 1200
- Elektrické přístroje, Huttner
- Elektrické stroje, Michalík, Buday
- Elektrické pohony, Borba
- Elektrotechnológia I pre 2.r. SPŠE, Malý, Simerský

Uvedené požiadavky na tvorbu chýbajúcich učebníc skupiny A sme zaslali na MŠ 10.9.2014, ktoré nás požiadalo o iniciovanie VO na roky 2014 - 2016 v zmysle Smernice 10/2011, ktorou sa upravuje postup MŠVVaŠ SR a priamo riadených organizácií pre výbere a schvaľovaní učebníc z 15. 2. 2011.

Zabezpečenie a nákup týchto učebníc je závislý od ich zverejnenia vo Vestníku Úradu pre verejné obstarávanie, ktoré je v kompetencii MŠVV a Š SR.

Treba zároveň poukázať na tú skutočnosť, že od r. 2009 MŠVVaŠ SR nezverejnilo VO na žiadny nový titul pre odborné učebnice SOŠ, hoci návrhy ŠIOV priebežne zasielal. Verejné obstarávanie vo Vestníku pre verejné obstarávanie sa uskutočnilo len na reedície, ktoré navrhlo MŠVV a Š SR v spolupráci so ŠIOV. Jedná sa o nasledovné reedície v r. 2014 :

Technické kreslenie pre 1. roč. SPŠ nestrojníckych – Leinweber, Veselovský (vydavateľstvo ALFA PRESS-KONTAKT PLUS, s.r.o.)

Technické kreslenie pre 1. a 2. roč. SOŠ – Leinweber (vydavateľstvo ALFA PRESS-KONTAKT PLUS, s.r.o)

Základy elektrotechniky II pre 2. roč. SPŠE – Túma a kol. (ALFA PRESS-KONTAKT PLUS,s.r.o)

Základy elektrotechniky I pre 1. roč. SPŠE – Túma a kol. (ALFA PRESS-KONTAKT PLUS, s.r.o)

Telekomunikácie pre 3. roč. SPŠ, ŠO elektrotechnika – Servátka (vydavateľstvo EXPOL PEDAGOGIKA)

I keď v rámci reedície bol zo strany škôl dopyt po viacerých učebniciach, ako ukázali objednávky zo škôl, na reedície ŠIOV navrhol len také učebnice, ktorých tvorba (reedícia) bola reálna (aktuálnosť obsahu v zmysle ŠVP, autorské zázemie,...)

V súvislosti s tvorbou učebníc v skupine odborov 26 elektrotechnika treba zdôrazniť , že informačné toky idú veľmi rýchlo a môže sa stať, že učebnica by pri takomto zdĺhavom čase (VO, napísanie učebnice, schvaľovací proces, vydanie) prestane byť aktuálna.

Na druhej strane treba uviesť skutočnosť, že na nedostatok učebníc v uvedenej skupine odborov sme poukazovali aj v minulosti avšak i napriek tomu, že konkurz na učebnicu bol vypísaný, vyskytol sa problém z pohľadu autorov, ktorý nemali záujem o písanie učebníc, v porovnaní s inými skupinami odborov.

Zavádzajúcou stránkou pre učiteľov ktorí si objednávajú učebnice je skutočnosť, že v objednávacom konaní sa každoročne vyskytujú tituly v kolonke „pripravujú sa“, učitelia si ich každoročne objednávajú s nádejou, že im budú v blízkom čase doručené, avšak v skutočnosti sa na učebniciach nepracuje, nakoľko neprebehlo verejné obstarávanie, prípadne si učebnicu, ktorá existuje objednávajú, avšak z nedostatku finančných prostriedkov MŠVVaŠ SR nevyjde v reedícii, i napriek tomu, že si ju objednávajú. Výnimku tvorí Ponukový list pre školy na šk. rok 2016/2017 zverejnený na Edičnom portáli v ktorom sa nachádzajú len aktuálne používané učebnice. Pozitívne treba hodnotiť skutočnosť, že pri každom titule sa nachádza aj vizualizácia titulu učebnice.

Zoznam titulov, ktoré sa v Ponukovom liste vyskytli ako pripravované tituly :

V skupine odborov 26 elektrotechnika, ide takto o nasledovné tituly :

- Elektronika pre 2. roč. ŠO 2675 M elektrotechnika (749 objednávok zo škôl)
- Elektronika pre 3. roč. ŠO 2675 M elektrotechnika (795 objednávok zo škôl)
- Elektrotechnika pre nadstavbové štúdium 2675 4 (392 objednávok zo škôl)
- Priemyselná informatika pre 4. roč. ŠO 2675 6 elektrotechnika (704 objednávok zo škôl)
- Programové vybavenie počítača pre ŠO 2682 K mechanik počítačových sietí (1064 objednávok zo škôl.)
- Technické vybavenie počítačov pre ŠO mechanik počítač. sietí I, II, III, IV, V (1347 objednávok zo škôl.)
- Zbierka úloh z elektroniky pre ŠO elektrotechnika (925 objednávok zo škôl.)

Zoznam materiálnych didaktických prostriedkov, ktorým MŠVV a Š SR udelilo odporúčacu doložku (skupina odborov 26)

Skupina D :

- LD – EMB Elektronický merací panel, LITO – Technik
- Od jazyka symbolických inštrukcií po jazyk C ako štruktúrovaný programovací jazyk (MDP určený pre SOŠ, skupinu ŠO a UO 26 Elektrotechnika)
- Programovanie pre pokročilých, multimediálna učebnica na DVD, Polčín, SŠ
- Základy programovania – multimediálna učebnica na DVD, Polčín, SŠ
- Číslicová a mikroprocesorová technika pre stredné priemyselné školy a odborné školy elektrotechnické, Potocký
- Vývoj mikropočítačových aplikácií od jazyka symbolických inštrukcií po jazyk C, Hodoň, Olešnaníková, Potocký, Šarašin, Žalman

O odporúčacu doložku môže požiadať vydavateľstvo MŠVV a Š SR s tým, že k učebnici, príp. MDP predloží najmenej dva recenzné posudky recenzentov, vybraných z databázy registra recenzentov, zverejnených na Edičnom portáli MŠVVaŠ SR. Odborné stanovisko vydáva ŠIOV.

Tieto učebnice nie sú hradené z rozpočtu MŠVVaŠ SR, výdavky hradí vydavateľstvo, ktoré ich aj distribuuje na školy. Žiaci si ich zakupujú z vlastných finančných prostriedkov.

Celkový zoznam materiálnych didaktických prostriedkov odporúčaných MŠVV a Š SR pre SOŠ uvádzame v prílohe 6.

Dôvody nedostatku učebníc v skupine odborov 26 Elektrotechnika :

- finančná stránka pre autora nie je zaujímavá, nakoľko ide o nízke náklady (500-2000) učebníc
- učebnice tohto charakteru vyžadujú vysokú špecifickosť po odbornej, obsahovej, didaktickej stránke
- problémy s verejným obstarávaním (MŠVVaŠ od r. 2009 nevypísalo VO na žiadne nové učebnice, i keď podklady priebežne dopĺňame, aktualizujeme a zasielame na MŠVVaŠ SR)
- nedostatočné množstvo vydávania reedícií z dôvodu obmedzeného počtu finančných prostriedkov MŠVVaŠ SR na učebnice
- aktuálnosť obsahu je často časovo obmedzená

Ako školy riešia situáciu nedostatku učebníc :

Školy si riešia nedostatok učebníc, učebných textov, pracovných zošitov v rámci projektovej činnosti, tieto učebnice však nemôžu byť platné pre všetky školy tohto zamerania, nakoľko neprebehli verejným obstarávaním MŠVVaŠ SR, v zmysle Smernice č. 10/2011, ktorou sa upravuje postup MŠVVaŠ SR a priamo riadených organizácií pri výbere a schvaľovaní učebníc.

Z dotazníkového prieskumu sme zistili, že pedagógovia používajú častokrát učebnice, resp. publikácie, ktoré vyšli v iných krajinách, (napr. v ČR, Nemecku, Rakúsku,...), ďalej internetové stránky, podľa aktuálnej problematiky ŠVP.

Záver :

Učitelia odborných predmetov v skupine odborov Elektrotechnika navrhujú učebnice vydávať v elektronickej forme vzhľadom na rýchly vývoj informácií v tejto oblasti. Vytvorí sa tým možnosť pružnejšie reagovať na zmeny. Výnimku tvoria „základné“ učebnice, ktorých obsah ostáva prevažne nezmenený.

Navrhujú využívať preklady už existujúcich materiálov a prepracovať, resp. zaktualizovať pôvodné učebnice elektrotechnických predmetov. V prípade zmeny do 30% vydať ako reedície, nad 30 % vznik novej učebnice.

V rámci projektu RSOV využiť tvorbu chýbajúcich učebných materiálov, DVD materiálov, pracovných listov, pracovných zošitov, na čom sa intenzívne pracuje.

Intenzívne spolupracovať s členmi odbornej komisie skupiny odborov 26 za účelom hodnotenia a tvorby učebníc, získavať autorov, metodicky ich riadiť pri samotnej tvorbe učebníc.

Prieskum hodnotenia používaných učebníc sme realizovali dotazníkovou metódou, metódou riadeného rozhovoru pedagógov škôl, zamestnávateľov, ako aj v OK.

Dotazníky sme zaslali na 26 škôl tak, aby boli pokryté UO, ŠO a SPŠ ale zároveň sme brali do úvahy aj regionálne zastúpenie v rámci SR. Návratnosť dotazníkov bola z 11 škôl

- Spojená škola – SOŠ elektrotechnická, Zvolenská cesta 18, Banská Bystrica
- SOŠ elektrotechnická, Gbely
- SOŠ elektrotechnická, Komenského 50, Žilina
- CSOŠE P.G. Frassatiho, Vazovova 12, Bratislava
- Technická akadémia, Hviezdoslavova 6, Spišská Nová Ves
- Stredná priemyselná škola strojnícka a elektrotechnická, ul. F. Kráľa, Nitra
- SPŠE, Zochova ul. Bratislava
- SPŠE, Myjava
- SPŠ E, Plzenská 1, Prešov
- SPŠE, Sibírska 1, Trnava

Dotazník sme koncipovali tak, že v prvej časti sa učitelia vyjadrovali k hodnoteniu spracovanému zoznamu používaných učebníc z hľadiska ich aktuálnosti vo vzťahu k ŠVP, aktuálnosti obsahu, vekuprimeranosti, terminologickej správnosti, atď.

V druhej časti sme požiadali pedagógov o uvedenie zoznamu odborných učebníc v skupine 26, ktoré na školách absentujú a žiadajú ich zabezpečenie v zmysle platnej Smernice 10/2011 MŠVVaŠ SR.

7. 4 Hodnotenie používaných učebníc v skupinách odborov

27 Technická chémia silikátov,

28 Technická a aplikovaná chémia

Zoznam používaných učebníc :

1. Učebnica Chemické a ekonomické výpočty pre 2. ročník študijného odboru 2848 6 chemická informácia so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 4. júla 2006 pod číslom CD-2005-9964/22224-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre druhý ročník študijného odboru 2848 6 chemická informatika, Macejková
2. Učebnica autorky Ing. Elena Kulichová Chemická výroba 2. pre študijné odbory 2885 6 chemická výroba a 2850 6 chémia so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 28. júla 2006 pod číslom CD-2006-11474/25543-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 2. ročník študijných odborov 2885 6 chemická výroba a 2850 6 chémia, autor Kulichová, Macejková
3. Učebnica Chemická výroba 3 pre študijný odbor 2885 6 chemická výroba so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 10. októbra 2007 pod číslom CD-2007-18326/35412-1:913 ako 1. vydanie učebnice pre 3. ročník študijného odboru 2885 6 chemická výroba, autor Kulichová
4. Učebnica Chemické a ekonomické výpočty so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 30. novembra 2007 pod číslom CD-2007-22998/43760-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre tretí ročník študijného odboru 2848 6 chemická informatika, Glosová
5. Učebnica autorky Ing. Alica Macejková Chemické a ekonomické výpočty pre 1. ročník študijného odboru 2848 6 chemická informatika so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 27. júna 2005 pod číslom CD-2005-13015/17052-10:093 ako 1. vydanie učebnice pre prvý ročník študijného odboru 2848 6 chemická informatika, Macejková
6. Učebnica autoriek Ing. Elena Kulichová a Ing. Alica Macejková Chemická výroba 1 pre študijné odbor 2885 6 chemická výroba a 2850 6 chémia so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 11. júla 2005 pod číslom CD-2005-13015/19384-15:093 ako 1. vydanie učebnice pre 1. ročník študijných odborov 2885 6 chemická výroba a 2850 6 chémia.
7. Učebnica autorky Ing. Jana Široká Chémia pre 2. ročník SPŠ chemických so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 24. októbra 2005 pod číslom CD-2005-21680/31585-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 2. ročník študijných odborov 2840 6 biotechnológia a farmakológia, 2841 6 technológia ochrany a tvorby

životného prostredia, 2849 6 kontrolné analytické metódy, 2850 6 chémia a 2885 6 chemická výroba.

8. Učebnica autorky Ing. Elena Kulichová Chemické informácie pre 4. ročník študijného odboru 2848 6 chemická informatika so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 2. novembra 2005 pod číslom CD-2005-22047/32369-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 4. ročník študijných odborov 2848 6 chemická informatika, 2841 6 technológia ochrany a tvorby životného prostredia, 2849 6 kontrolné analytické metódy a 2885 6 chemická výroba.

9. Učebnica autorov Ing. Bohumil Škárka, DrSc., Ing. Vojtech Szemes, CSc., Biochémia pre stredné odborné školy chemického a potravinárskeho zamerania so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 07. novembra 2005 pod číslom CD-2005-22529/33429-1:093 ako prvé vydanie učebnice pre študijné odbory 2850 6 chémia a 2940 6 potravinárstvo.

10. Učebnica Chemické informácie pre 3. roč.ŠO 2848 6 chemická informatika a pre integrovaný ŠO 2850 6 chémia od autorky Ing. Eleny Kulichovej

11. Učebnica Chémia pre 2. ročník stredných priemyselných škôl chemických – pracovný zošit so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 30. januára 2008 pod číslom CD-2008-1281/2591-1:913 ako 1. vydanie učebnice pre 2. ročník stredných priemyselných škôl chemických.

12. Učebnica Farmakológia pre 3. roč. ŠO 2840 6 biotechnológia a farmakológia so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR pod č. CD-2009-31133/30855-2:913 zo dňa 2.sept.2009 ako učebnicu pre 3. roč. ŠO 2840 6 biotechnológia a farmakológia

13. Učebnica Chemická výroba 4 pre ŠO 2885 6 chemická výroba so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR pod č. CD-2009-31137/29326-1:913 zo dňa 21.aug.2009 ako učebnicu pre 4. roč. ŠO 2885 6 chemická výroba, autor Kulichová

14. Učebnica Chemické a ekonomické výpočty pre 4. roč. ŠO 2848 6 chemická informatika so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR pod č. CD-2009-31093/29488-1:913 zo dňa 19. aug.2009 ako učebnicu pre 4. roč. ŠO 2848 6 chemická informatika , Glosová a kol.

15. Učebnica Mikrobiológia I pre chemické ŠO so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR pod č. CD-2009-25209/27127-2:913 zo dňa 21. júla 2009 ako učebnicu Mikrobiológia I pre chemické ŠO

16. Učebnica Biotechnológia 1 pre chemické študijné odbory so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2012-7654/32423:4-919 zo dňa 19. júla 2012 ako učebnicu biotechnológie 1 pre chemické študijné odbory. Schvaľovacia doložka má platnosť 5 rokov

17. Materiálny didaktický prostriedok „Bezpečnosť pri práci s chemickými faktormi na základných a stredných školách. Metodický materiál k niektorým právnym a technickým aspektom realizácie školských chemických pokusov“, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a na základe odporúčania Štátneho pedagogického ústavu v Bratislave vydáva odporúčaciu doložku. Odporúčacia doložka má platnosť do 24. augusta 2016.

18. Učebnicu Mikrobiológia II. Pre chemické študijné odbory so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2011-14785/49437:4-919 zo dňa 8. decembra 2011 ako učebnicu Mikrobiológia II. Pre chemické študijné odbory. Schvaľovacia doložka má platnosť 5 rokov., Brandšteterová

19. Učebnica Odpadové hospodárstvo pre SŠ so schvaľ.doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2010-10360/26892:4-919 zo dňa 23. júla 2010 ako učebnicu Odpadové hospodárstvo pre stredné školy.

20. Učebnica Technológia životného prostredia 1. časť so schvaľ.doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2010-308/499:2-919 zo dňa 11. januára 2010 ako učebnicu Technológia životného prostredia 1. časť pre ŠO 2841 6 technológia ochrany a tvorby životného prostredia, Ďuricová a kol.

21. Učebnica Technológia životného prostredia 2. časť so schvaľ.doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2010-19375/48162:3-919 zo dňa 7. decembra 2010 ako učebnicu Technológia životného prostredia 2. časť pre ŠO 2841 6 technológia ochrany a tvorby životného prostredia, Ďuricová a kol.

22. Učebnica Technológia životného prostredia 3. časť so schvaľ.doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2010-

15265/46749:4-919 zo dňa 7. decembra 2010 ako učebnicu Technológia životného prostredia 3. časť pre ŠO 2841 6 technológia, Hroncová a kol.

23. Biotechnológia II (pre 4. roč.) ŠO 2840 6 biotechnológia, farmakológia autor Loffayová

24. Chemické laboratórne tabuľky pre SOŠ, SOU a Gymnázia, Daučík a kol.

Dotazníky boli zaslané na 7 škôl , z toho návratnosť bola 3 dotazníky

- SOŠ chemická, Vlčie hrdlo Bratislava
- SOŠ Nerudova 13, Hlohovec
- SPŠ S. Mikovíniho, Akademická 13, Banská Štiavnica

Ako vyplýva z dotazníkového prieskumu a metódy riadeného rozhovoru s pedagógmi, hodnotenie učebníc vyšlo veľmi pozitívne. V skupine odborov 27, 28 sú všetky učebnice nové , ktoré vznikli kontinuálnym procesom, to znamená, akonáhle vznikli nové pedagogické dokumenty, následne na to boli na predmety vypísané konkurzy v zmysle platných smerníc MŠVV a Š SR.

Všetky uvedené učebnice vyhovujú ŠVP, sú v súlade s normami EU, po odbornej, obsahovej didaktickej stránke sú na vysokej úrovni. Splňajú kľúčové kompetencie a výstupy cieľovej skupiny žiakov. Do popredia treba vyzdvihnúť aplikáciu učiva v praxi, v bežnom živote.

Návrhy na nové učebnice :

- Toxikológia pre SŠ (na učebnicu sme iniciovali VO, čakáme na vyhlásenie VO MŠVVaŠ SR)
- Prax pre odbor biotechnológia a farmakológia (na učebnicu sme iniciovali VO, čakáme na vyhlásenie VO MŠVVaŠ SR)
- Biochémia – učebnice existuje v zozname schválených učebníc, iniciovali sme jej reedíciu
- Analytická chémia pre ŠO chemického zamerania
- Chemické laboratórne cvičenia 1 – učebnica existuje vo fonde učebníc, iniciovali sme jej reedíciu, autor Lišková
- Chemické laboratórne cvičenia 2 – učebnica existuje vo fonde učebníc, budeme iniciovať reedíciu, je **potrebná inovácia z hľadiska bezpečnosti práce s chemikáliami v chem. laboratóriu a obsahu**, autor Chudá a kol.
- Technológia liekových foriem – iniciovali sme VO, čakáme na vyhlásenie VO MŠVVaŠ SR
- Chémia liečiv pre 3. roč., 4. roč. ŠO 2847 M

I napriek veľkej špecifčnosti jednotlivých titulov v skupinách odborov 27, 28 treba pozitívne vyzdvihnúť veľké autorské zázemie a ich entuziazmus pre tvorbu uvedených učebníc.

7. 5 Hodnotenie učebníc v skupine odborov 29 Potravinárstvo

Zoznam používaných učebníc :

1. Učebnica Tovaroznalectvo pre 3. roč. so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR dňa 10.nov. 2008 pod č. CD-2008-20464/43601-1:913 ako 1. vydanie učebnice pre 3. roč. ŠO 2940 6 potravinárstvo, Sládečková a kol.
2. Učebnica Stroje a zariadenia pre 3. roč. UO 2964 2 cukrár so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR dňa 30. júla 2008 pod č. CD-2008-14257/31113-1:913 ako 1. vydanie učebnice pre 3. roč. UO 2964 2 cukrár
3. Učebnica Suroviny pre 1. ročník učebného odboru 2962 2 00n pekár so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 17. septembra 2007 pod číslom CD-2007-15435/32202-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 1. ročník učebného odboru 2962 2 00 pekár.
4. Učebnica Stroje a zariadenia 1. pre UO 2962 2 pekár so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR dňa 24. okt. 2008 pod č. CD-2008-19795/42391-1:913 ako prvé vydanie učebnice pre UO 2962 2 pekár, Szemes
5. Učebnica Stroje a zariadenia pre 1. roč. UO 2954 2 mäsiar so schvaľovacou dolož. Schválilo MŠ SR dňa 9. sept. 2008 pod č. CD-2008-14562/31607-1:913 ako 1. vyd. učebnice pre 3. roč. IO 2954 2 mäsiar
6. Učebnica Kontrola kvality potravín so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č.2012-7757/32977:4-919 dňa 24. júla 2012 ako učebnicu kontroly kvality potravín
7. Učebnica Mikrobiológia 2 pre SOŠ potravinárske so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR pod č. CD-2009-36892/40482-2:913 zo dňa 5. nov.2009 ako učebnicu pre SOŠ potravinárske, Škarka, Szemes
8. Učebnica autorov Ing. Alena Brandšteterová, Ing. Silvia Loffayová Analytická chémia pre 1. ročník študijného odboru 2982 4 potravinárska výroby, predmet analytická chémia so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 4. júna 2004 pod číslom CD-2004-7922/15452-1:093 ako prvé vydanie učebnice pre 1. ročník študijného odboru 2982 5 potravinárska výroba.
9. Učebnica autorov Ing. Gabriela Dudová, Ing. Gabriela Sládečková Technológia pre 3. ročník stredných priemyselných škôl potravinárskych (časť 2) so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 9. septembra 2004 pod číslom CD-2004-13777/28473-1:093 ako prvé vydanie učebnice pre 3. ročník študijného odboru 2940 6 08 potravinárstvo – podnikanie v potravinárstve. Súčasne je integrovaná pre 3. a 4. ročník študijných odborov 2940 6 00 potravinárstvo – so zameraním 01 výroba cukru a cukroviniek, 04 kvasná technológia a 1. a 2. ročník študijného odboru 2982 4 00 potravinárska výroba – so zameraním

03 cukrovinkárska a pečivárska výroba, 07 spracúvanie cukru a výroba perníka, 08 výroba piva, sladu, nealkoholických nápojov a spracovanie minerálnych vôd, 09 liehovarnícka výroba, výroba vína a nealkoholických nápojov. Nadväzuje na učebnicu Technológia pre 3. ročník stredných priemyselných škôl potravinárskych (časť 1), schválenú 4. augusta 2003 pod číslom 6823/2003-093.

10. Učebnica autorky Ing. Gabriely Sládečkové Technológia pre 1. ročník učebného odboru 2964 2 00 cukrár so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 1. augusta 2005 pod číslom CD-2005-17491/21740-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 1. ročník učebného odboru 2964 2 00 cukrár

11. Učebnica autorky Ing. Gabriely Dubovej Suroviny pre 1. ročník učebného odboru 2964 2 00 cukrár so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 15. augusta 2005 pod číslom CD-2005-13015/24602-20:093 ako 1. vydanie učebnice pre 1. ročník učebného odboru 2964 2 00 cukrár

12. Učebnica autorky Ing. Ewy Hudekovej Technológia I. pre 1. ročník učebného odboru 2954 2 00 mäsiar so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 2. augusta 2005 pod číslom CD-2005-17490/21739-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 1. ročník učebného odboru 2954 2 00 mäsiar

13. Učebnica autoriek Ing. Aleny Brandšteterovej, Ing. Silvy Löffayovej Analytická chémia pre 2. ročník študijného odboru 2984 4 potravinárska výroba so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 5. októbra 2005 pod číslom CD-2005-13015/29154-30:093 ako 1. vydanie – 1. časť

14. Učebnica autorov Ing. Bohumila Škárka, DrSc., Ing. Vojtech Szemes, CSc., Biochémia pre stredné odborné školy chemického a potravinárskeho zamerania so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 07. novembra 2005 pod číslom CD-2005-22529/33429-1:093 ako prvé vydanie učebnice pre študijné odbory 2850 6 chémia a 2940 6 potravinárstvo.

15. Učebnica autoriek Dubová-Sládečková Technológia pre 4. ročník SPŠ potravinárskych, 1. časť so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 2. decembra 2005 pod číslom CD-2005-21680/35414-2:093 ako 1. vydanie učebnice pre 4. ročník študijného odboru 2940 6 potravinárstvo zameranie 08 podnikanie v potravinárstve.

16. Učebnica Stroje a zariadenia pre 2. ročník učebného odboru 2964 2 cukrár so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 21. júna 2007 pod číslom CD-2007-11274/22996-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 2. ročník učebného odboru 2964 2 cukrár, Szemes, Baska
17. Učebnica Technológia pre 3. ročník učebného odboru 2954 2 mäsiar so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 9. októbra 2007 pod číslom CD-2007-16389/33274-1:913 ako 1. vydanie učebnice pre 3. ročník učebného odboru 2954 2 mäsiar, Hudeková
18. Učebnica autorov Ing. Vojtech Szemes, CSc., Ing. Ivan Baška Stroje a zariadenia pre 1. ročník učebného odboru 2964 2 cukrár so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 15. decembra 2005 pod číslom CD-2005-25774/40450-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 1. ročník učebného odboru 2964 2 cukrár.
19. Učebnica Suroviny pre 1. roč. UO 2962 2 pekár so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR dňa 21. nov. 2008 pod č. CD-2008-22419/47114-1:913 ako 1. vydanie učebnice pre 1. roč. UO 2962 2 pekár
20. Učebnica Suroviny pre 2. roč. UO 2964 2 cukrár so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR dňa 22. okt. 2009 pod č. CD-2009-34896/36061-1:913 ako 1. vydanie učebnice pre UO 2964 2 cukrár, Dubová
21. Učebnica Stroje a zariadenia 2 pre UO pekár so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR dňa 27. júla 2009 pod č. CD-2009-29263/25493-1:913 ako 1. vydanie učebnice pre UO 2962 2 pekár a UO 2978 2 cukrár pekár, Szemes
22. Učebnica Stroje a zariadenia 3 pre učebný odbor 2962 2 pekár so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky po č. 2011-13863/36218:4-919 zo dňa 29. septembra 2011 ako učebnicu Stroje a zariadenia 3 pre učebný odbor 2962 2 pekár, Szemes
23. Analytická chémia pre 2. roč. ŠO 2984 4 potravinárstvo 2. časť autor Loffayová
24. Analytická chémia pre 2. roč. ŠO 2982 4 potravinárstvo 3. časť autor Loffayová
25. Chemické názvoslovie a základné chemické výpočty pre 1.- 4. roč. – poľnohospodárstvo, potravinárstvo, Poláček, Puškáš

26. Mikrobiológia I pre SOŠ potravinárske, Škarka, Szemes
27. Odborné kreslenie pre 1. roč. UO cukrár, autor Vodsed'álek
28. Stroje a zariadenia pre 2.roč. UO mäsiar, Staruch a kol.
29. Suroviny pre 1. roč. UO 2964 2 cukrár, 2. časť, Dubová
30. Technológia pre 1. roč. SPŠ potravinárskych, Dubová, Sládečková
31. Technológia pre 1. roč. UO 2962 pekár 1. časť, Dubová
32. Technológia pre 1. roč. UO 2962 2 pekár 2. časť, Dubová
33. Technológia pre 2. roč. UO 2954 2 mäsiar, Hudeková
34. Technológia pre 2. roč. UO 2964 2 cukrár, 1. časť, Sládečková
35. Technológia pre 2. roč. UO 2964 2 cukrár, 2. časť, Sládečková
36. Technológia pre 3. roč. SPŠ potravinárskych, 2. časť, Dubová, Sládečková
37. Technológia pre 3. roč. UO 2964 2 cukrár, Sládečková
38. Technológia pre 4. roč. SPŠ potravinárskych, 2. časť

Dotazníky boli zaslané na 10 škôl, ktoré majú na Slovensku svoju tradíciu, návratnosť bola – 2 dotazníky z nasledovných škôl :

- SOŠ potravinárska, Krušovská 2091, Topoľčany
- SOŠ Kušníerska brána, Kežmarok

Návrhy na nové učebnice :

- **Technológia 2r. SPŠ potravinárskej, 2. časť**
- **Stroje a zariadenia pre 2.r. a 3 . roč. UO mäsiar**
- **Analytická chémia pre 2.r. 2. časť – učebnica existuje, návrh na reedíciu**
- **Suroviny pre 3.r. UO cukrár – učebnica vyšla (december 2014)**

Podporné činnosti zamerané na získavanie autorov, tvorbu, hodnotenie učebníc

V skupine odborov 29 Potravinárstvo ŠIOV pravidelne raz do roka uskutočňuje podporné činnosti zamerané k získavaniu autorov učebníc, samotnej tvorbe a hodnoteniu učebníc, informácii o nových učebniciach, usporadúva prezentáciu nových učebníc. Podujatie uskutočňujeme formou celoslovenského seminára, ktorého súčasťou je aj súťaž žiakov z SOŠ potravinárskych v príprave cukrárenských výrobkov z lístkového a plundrového cesta. Na seminári sa zúčastňujú pedagógovia z uvedených škôl, ako aj žiaci, zamestnávateľia. Ich vyjadrenia k používaným učebniciam sú takto oveľa komplexnejšie, transparentnejšie. Lektormi seminára sú PhDr. Silvia Bielková a Ing. Viera Žatkovičová zo ŠIOV. PhDr. Bielková sa zameriava v prezentácii na tvorbu učebníc, ktorá vychádza so súčasnej platnej Smernice č. 10/2011. ktorou sa upravuje postup MŠVV a Š SR a priamo riadených organizácií pri výbere a schvaľovaní učebníc, kritériám hodnotenia učebníc, aktuálnemu stavu tvorby nových učebníc, reedícií. Informuje prítomných o Edičnom portáli MŠVV a Š SR, objednávkovom konaní, databáze registra recenzentov, atď.

Ing. Žatkovičová sa vo svojej prezentácii zameriava na problematiku ŠVP, tvorbu normatífov, projektovú činnosť.

Podujatia sa uskutočňujú každým rokom na inej SOŠ potravinárskej. V r. 2012 bola hosťiteľom SOŠ Potravinárska v Banskej Bystrici, seminár sa uskutočnil v dňoch 23. a 24. októbra; v r. 2013 bola hosťiteľom SOŠ potravinárska Košice v dňoch 15. a 16. októbra, v r. 2014 bola hosťiteľom SOŠ potravinárska Topoľčany v dňoch 21. a 22. októbra. Seminár v r. 2015 zameraný na uvedenú problematiku sa uskutočnil na SOŠ potravinárskej v Kežmarku, v dňoch 15 a 16 októbra.

Podujatia sú vždy 2 dňové, nakoľko ide o spojenie teórie s praxou, čo všetci hodnotia vysoko pozitívne. Pod praktické skúsenosti sa podpisujú kvalitné učebnice v oblasti potravinárstva. Vysoko treba vyzdvihnúť v tomto podujatí Cech pekárov a cukrárov, ktorý sa taktiež podieľa na uvedených akciách. I tu sa dá konštatovať, že z hľadiska súťaží dochádza každým rokom k pozitívnemu posunu, či už ide o precíznejší prístup k práci žiakov, zaujímavým inováciám nových tvarov a kombinácií, posunu osobnostných, sociálnych, psychomotorických zručností, žiakov, atď.

Osobitne treba vyzdvihnúť dlhoročného a skúseného autora učebníc pre potravinárske školy Ing. Vojtecha Szemesa, CSc, vydavateľstvo Promp, ktorý je autorom väčšiny učebníc :

Stroje a zariadenia UO pekár

Kontrola kvality potravín

Biochémia

Mikrobiológia

Stroje a zariadenia pre UO cukrár

Informácie z uvedených podujatí každoročne zverejňujeme v Informačnom builltene ŠIOV www.siov.sk

Chceme zdôrazniť, že takéto podporné akcie ako sú semináre k tvorbe učebníc, prezentácie učebníc za účasti kvalifikovaných lektorov ŠIOV, autorov učebníc, pedagógov, zamestnávateľov prispievajú k ich efektívnej tvorbe, aktuálnosti, súladu so ŠVP a zároveň k informáciám o najnovších technológiách a novinkách v oblasti potravinárstva.

Na podujatiach sa zúčastňujú každoročne zástupcovia všetkých škôl, ktoré sme oslovili aj v dotazníkovom prieskume. Používané učebnice hodnotia veľmi pozitívne, vyzdvihujú súlad so ŠVP, aktuálnosť, odbornosť, najnovšie technológie, atď.

Pod pozitívne hodnotenie učebníc sa podpisuje hlavne práca autorov, ale netreba zabúdať aj na prácu lektorov, ktorá je veľmi dôležitá, z hľadiska ich kritického hodnotenia, vecných pripomienok, ktoré musia autori akceptovať. Významný podiel na kvalitnej učebnici má

ŠIOV, ktorý vydáva učebnici schvaľovací protokol, na základe ktorého dostáva učebnica schvaľovaciu doložku MŠVV a Š SR a zaradí sa do zoznamu učebníc schválených MŠVV a Š SR.

Uvedené podporné podujatia majú pozitívny vplyv na získavaní potenciálnych autorov a recenzentov učebníc a učebných zdrojov.

7. 6 Hodnotenie učebníc v skupine odborov 33 Spracúvanie dreva

Zoznam používaných učebníc :

1. Učebnica autora Ing. Augustín Ondrejkovič Materiály pre 1. ročník učebného odboru 3355 2 stolár, predmet materiály so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 4. júna 2004 pod číslom CD-2004-8333/16375-1:093 ako prvé vydanie učebnice pre 1. ročník učebného odboru 3355 2 stolár.

2. Učebnica autora Ing. Mária Panáčková Technológia 1 pre učebné a študijné odbory zamerané na spracúvanie dreva a výrobu hudobných nástrojov so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 19. augusta 2004 pod číslom CD-2004-12650/25641-1:093 ako prvé vydanie učebnice pre 1. ročník učebného odboru 3355 2 00 stolár, 1. ročník študijného odboru 3341 4 00 operátor drevárskej a nábytkárskej výroby a 3. ročník študijného odboru 3337 6 01 výroba hudobných nástrojov – technológie výroby hudobných nástrojov.

3. Učebnica autora Ing. Augustín Ondrejkovič Materiály pre 2. ročník učebného odboru 3355 2 00 stolár so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 7. septembra 2004 pod číslom CD-2004-13437/27861-1:093 ako prvé vydanie učebnice pre 2. ročník učebného odboru 3355 2 00 stolár. Súčasne je integrovaná pre 1. ročník učebného odboru 3370 2 00 čalúnnik a 2. ročník študijných odborov 3341 4 00 operátor drevárskej a nábytkárskej výroby, 3337 6 01 výroba hudobných nástrojov – technológie výroby hudobných nástrojov. Nadväzuje na učebnicu Materiály pre 1. ročník učebného odboru 3355 2 00 stolár, schválenú dňa 4. júna 2004 pod číslom CD-2004-8333/16375-1:093.

4. Rukopis učebnice autora Ing. Augustína Ondrejkoviča Materiály pre 3. ročník učebného odboru 3355 2 stolár so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 18. marca 2005 pod číslom CD-2005-3549/6576-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre tretí ročník učebného odboru 3355 2 stolár.

5. Učebnica autora Ing. Augustín Ondrejko Odborné kreslenie pre 1., 2. a 3. ročník SOU so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 12. decembra 2005 pod číslom CD-2005-21680/37041-3:093 ako 1. vydanie učebnice pre 1., 2. a 3. ročník učebného odboru 3355 2 stolár.
6. Učebnica autorov Ing. Marián Vagovič, Ing. Alena Galanová Technológia 2 pre 2. ročník učebného odboru 3355 2 stolár so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 15. decembra 2005 pod číslom CD-2005-25533/39857-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 2. ročník učebného odboru 3355 2 stolár
7. Konštrukcia nábytku pre 2.,3., a 4. roč. SOU a SOŠ drevárskych so zameraním na drevený a čalúnený nábytok, Belayová
8. Technológia II pre UO a ŠO zamerané na spracúvanie dreva, Rybárová, Vagovič, Galanová
9. Technológia III pre 3. roč. UO 3355 2 stolár, Vagovič, Galanová
10. Výrobné zariadenia pre 2. a 3. roč. UO stolár, Janíček a kol.
11. Odborné kreslenie pre II pre 3.roč. SOU stolár, Gánovský
12. Odborné kreslenie 1. roč. SOU-drewoodbory, Gánovský
13. Odborné kreslenie pre drewoodbory pre 2. roč. SOU, strojník, čalúnnik,
14. Stroje a zariadenia pre 1.-4. roč. SPŠ drevárskych –stolárstvo, Janíček
15. Odborné kreslenie pre 2. a 3. roč. SOU čalúnnik, Černý
16. Technológia II pre 3. roč. SPŠ drevárskych – nábytkárstvo, Uhlíř a kol.
17. Technológia pre 3. a 4. roč. SPŠ drevárskych
18. Technológia III, Výroba nábytku pre 4. roč. SPŠ drevárskych, Uhlíř, Vlasák
19. Technológia obrábania dreva pre 1.roč. SOU tesár, Panáček, Panáčková

Dotazníky na hodnotenie učebníc boli zaslané na 11 škôl, pričom bolo zachované regionálne zastúpenie ako aj pomer ŠO, UO, SPŠ. Návratnosť bola z 3 škôl :

- SOŠ stavebná E. Belluša, Staničná 4, Trenčín
- SOŠ Lučenecká cesta 17, Zvolen
- SOŠ drevárska, Spišská Nová Ves

Z dotazníkového prieskumu, ako aj metódou riadeného rozhovoru sme zistili, že učebnice pre uvedenú skupinu odborov označujú učitelia za vyhovujúce, príp. čiastočne vyhovujúce. Z 18 používaných odborných učebníc prešlo konkurzným konaním 14 teda sú úplne nové, rešpektujú ŠVP, je v nich zohľadnená odbornosť, aktualizácia najnovších poznatkov sa uplatňuje kontinuálne pri reedíciách.

Vzhľadom na obmedzenie finančných prostriedkov MŠVV a Š SR na reedície odborných učebníc nastáva situácia, že niektoré používané učebnice si vyžadujú aktualizáciu, avšak tým, že nie sú na to finančné prostriedky aktualizovaná reedícia nemôže byť zrealizovaná. Platí to všeobecne, nielen v skupine odborov 33.

Nevyhovujúce učebnice v sk. odborov 33 :

- Technológia II pre 3.roč. SPŠ drevárskych – nábytkárstvo, Uhlíř a kol.
- Technológia pre 3. a 4. roč. SPŠ drevárskych, Prokeš a kol.
- Technológia III – výroba nábytku pre 4. roč. SPŠ drevárskych, Uhlíř, Vlasák
- Výrobné zariadenia pre 2. a 3. roč. UO stolár, Janíček a kol.
- Odborné kreslenie pre 2. a 3. roč. SOU – čalúnik, Černý

Uvedené tituly sa už v objednávkovom konaní 2014/2015 nevyskytujú, sú nahradené novými titulmi, ktoré prebehli konkurzným konaním a sú v súlade v súlade so ŠVP. Spomínané učebnice sú staršieho vydania, tzv. „československé „ učebnice, ale napriek tomu pokiaľ ich škola eviduje, tak ich učitelia vo výchovnovzdelávacom procese využívajú.

Návrh na tvorbu nových učebníc :

- Konštrukčné cvičenia pre ŠO 3336 M 01 drevárstvo a nábytkárstvo drevárstvo (konkurz bol uskutočnený 2x, naposledy v r. 2009, bol neúspešný – predložený návrh konkurzná komisia neodporučila, nakoľko bol nevyhovujúci)
- Technické kreslenie

Pozitívne treba hodnotiť skutočnosť, že tvorba „nových“ učebníc prebiehala následne po vzniku nových pedagogických dokumentov, proces bol kontinuálny, platná Smernica MŠVVa Š SR umožňovala veľmi promptne a pružne reagovať na tvorbu nových aktuálnych učebníc.

K procesu prispelo pozitívne aj pravidelné hodnotenie učebníc v uvedenej skupine odborov, semináre k tvorbe učebníc, čo malo veľký vplyv na motivovanie potencionálnych autorov učebníc. Semináre k odborným učebniciam boli pravidelne súčasťou celoslovenskej výstavy JUVYR a medzinárodnej výstavy Cvičných firiem.

7. 7 Hodnotenie učebníc v skupine odborov 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia

Zoznam používaných odborných učebníc :

1. Pozemkové právo so schvaľ.doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2010-8458/23985:4-919 zo dňa 1. júla 2010 ako učebnicu Pozemkové právo pre 3. a 4. ročník študijného odboru 3692 6 geodézia, kartografia a kataster
2. Učebnica Materiály pre 1. ročník stavebných učebných odborov 3661 2 murár, 3664 2 železobetónár, 3668 2 montér suchých stavieb, 3673 2 kachliar, 3675 2 maliar, 3678 2 inštalatér, 36802 podlahár, 3684 2 strechár so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2011-12294/30254:2-919 zo dňa 12. augusta 2011 ako učebnicu Materiály pre 1. ročník stavebných učebných odborov 3661 2 murár, 3664 2 železobetónár, 3668 2 montér suchých stavieb, 3673 2 kachliar, 3675 2 maliar, 3678 2 inštalatér, 36802 podlahár, 3684 2 strechár.
3. Učebnica Mechanika A pre 3. ročník študijného odboru 3650 6 stavitel'stvo so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 22. mája 2006 pod číslom CD-2006-6922/15283-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre tretí ročník študijného odboru 3650 6 stavitel'stvo, Ursinyová
4. Učebnica Betónové konštrukcie II – autor doc.Ing. Ján Bajtoš, CSc.,PhD.
5. Učebnica autorky Ing. Jana Ursínyová Stavebná mechanika pre 2. ročník študijného odboru 3650 6 00 stavitel'stvo so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 2. augusta 2005 pod číslom CD-2005-13015/22860-17:093 ako 1. vydanie učebnice pre 2. ročník študijného odboru 3650 6 00 Stavitel'stvo
6. Učebnica autorky Ing. Zdenka Chládeková Stavebné materiály pre 1. ročník študijného odboru 3650 6 stavitel'stvo

so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 12. októbra 2005 pod

číslom CD-2005-13015/30902-32:093 ako 1. vydanie učebnice pre 1. ročník študijného odboru 3650

stavitel'stvo.
7. Učebnica Technológia pre 2. ročník učebného odboru 3675 2 maliar so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 4. septembra 2007 pod číslom CD-2007-15944/32962-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre druhý ročník učebného odboru 3675 2 maliar, Šišáková

8. Učebnica Technológia pre 1. ročník stavebných učebných odborov so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 26. októbra 2007 pod číslom CD-2007-19975/41171-1:013 ako 1. vydanie učebnice pre 1. ročník učebných odborov 3661 2 murár, 3663 2 tesár, 3664 2 železobetonár, 3668 2 montér suchých stavieb, 3673 2 kachliar, 3675 2 maliar, 3678 2 inštalatér, 3680 2 podlahár a 3684 2 strechár, Bieleková
9. Učebnica Technológia pre 2. roč. UO 3661 2 murár so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR pod č. CD-2009-39425/44579-2:919 zo dňa 30.nov.2009 ako učebnicu pre 2. roč. UO 3661 2 murár, Ustaníková, Počarovská
10. Učebnica Stavebná technológia pre 1. roč. ŠO 3656 4 operátor stavebnej výroby a 3658 4 mechanik stavebnoinštalčných zariadení so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR dňa 13.júla 2009 pod č. CD-2009-26593/25189-2:913 ako 1. vydanie učebnice pre 1.r. ŠO 3656 4 operátor stavebnej výroby a 3658 4 mechanik stavebnoinštalč. zariadení ,Šišáková
11. Učebnica Stavebná technológia pre 2. ročník študijných odborov 3656 4 operátor stavebnej výroby a 3658 4 mechanik stavebnoinštalčných zariadení so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2011-13201/34569:4-919 zo dňa 20. septembra 2011 ako učebnicu Stavebná technológia pre 2. ročník študijných odborov 3656 4 operátor stavebnej výroby a 3658 4 mechanik stavebnoinštalčných zariadení. Schvaľovacie doložka má platnosť 5 rokov.,Šišáková
12. Učebnica Technológia pre 2.ročník učebného odboru 3684 2 strechár so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2011-13412/37972:4-919 zo dňa 10. októbra 2011 ako učebnicu Technológia pre 2.ročník učebného odboru 3684 2 strechár. Schvaľovacia doložka má platnosť 5 rokov., Bíla, Ferencová
13. Učebnica Technológia pre 3. ročník učebného odboru 3661 2 murár so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2011-15109/39835:4-919 zo dňa 18. októbra 2011 ako učebnicu Technológia pre 3. ročník učebného odboru 3661 2 murár. Schvaľovacia doložka má platnosť 5 rokov., Ustaníková, Počarovská, Bieleková
14. Ekonomika pre 3. roč. SPŠ stavebných – Efektívnosť podnikovej činnosti autor Kubančoková
15. Ekonomika pre 3. roč. SPŠ stavebných – Podnik a jeho činnosti autor Kubančoková

16. Ekonomika pre 3. roč. SPŠ stavebných – Základné ekonomické pojmy autor Kubančoková
17. Betónové konštrukcie I pre 3. roč. ŠO stavitel'stvo autor Bajtoš
18. Ekonomika pre 4. roč. SPŠ stavebných – Investičná výstavba autor Kubančoková
19. Ekonomika pre 4. roč. SPŠ stavebných – Oceňovanie stavebných prác autor Kubančoková
20. Odborné texty z nemeckého jazyka pre SOŠ-geodézia,kartografia,kataster, Bobříková
21. Statika a navrhovanie konštrukcií pre 3. roč. SOŠ stavebných
22. Technológia pre 3. roč. UO 3675 2 maliar, Šišáková
23. Mapovanie I pre 2. ročník SPŠ stavebných, Václavíková
24. Mapovanie II pre 4. roč. SPŠ stavebných, Kotal, Pražák
25. Odborné kreslenie I pre 1. roč. SOU – maliar, Zlatohlávek, Švancar
26. Odborné kreslenie II pre 2. roč. SOU – maliar, Hánovský, Špaček
27. Architektúra pre 3. roč. SPŠ stavebných, Mičinská
28. Geodézia I pre 1. a2. roč. SPŠ stavebných odbor geodézia, Michalčák
29. Geodézia II pre 3. a 4. roč. SPŠ stavebných odbor geodézia, Michalčák a kol.
30. Geodézia II pre 4. roč. SPŠ stavebných-doprav. stavitel'stvo, vodohospodárske stavby, Koza, Louka

Dotazníky boli zaslané na 16 škôl, pričom sme dbali na rovnomerné regionálne zastúpenie ako aj zastúpenosť ŠO, UO, SOŠ. Návratnosť bola zo 6 škôl :

- SOŠ technická, Kukučínova 23, Košice
- SOŠ technická, Volgogradská 1, Prešov
- SOŠ stavebná, E. Belluša, Trenčín
- Spojená škola – SOŠ stavebná, Banská Bystrica
- SPŠ stavebná, D.S. Jurkoviča, Lomonosovova 7, Trnava
- SOŠ, T. Vansovej 32, Prievidza

Z dotazníkového prieskumu vyplynul návrh na nové učebnice (či už z pohľadu aktualizácie, nových noriem,...) :

- Technológia pre 4. roč. 3656 K operátor stavebnej výroby – napísaná nová učebnica v decembri 2014 distribuovaná na školy
- Plynárstvo pre 3. a 4. roč. 3658 K MSIZ
- Konštrukčné cvičenia pre 4. roč. ODNV
- **Staviteľstvo pre 3650 M** Staviteľstvo – pozemné staviteľstvo – veľká absencia nových materiálov, konštrukcií, systémov, technológií
- Materiály 1.,2. roč. 3675 H maliar
- Konštrukčné cvičenia pre 3. a 4. roč. Staviteľstvo
- Odborné kreslenie 3663 H Tesár (1.,2.,3.r.)
- Materiály 3663 H Tesár, murár... (1.,2.,3.r.)
- Technológia 3663 H Tesár (1.,2.,3.r.)
- Materiály - inštalatér (všetky ročníky)
- Technológia 3. roč. strechár
- Odborná prax - stavebníctvo – nadstavbové štúdium
- Príprava stavieb – stavebníctvo – nadstavbové štúdium
- Technológia – nadstavbové štúdium – stavebníctvo
- Prax 1. a 2.r. – nadstavbové štúdium
- Prestavby budov - nová učebnica bola vydaná
- Technológia pre 3. a 4. roč. Operátor stavebnej výroby (nová učebnica vyšla v dec. 2014)
- Betónové konštrukcie I, II – učebnica existuje, treba ju prepracovať podľa nových noriem), autor Bajtoš
- Staviteľstvo cvičenia – treba spracovať podľa platných noriem
- **Pozemné staviteľstvo I.- IV.** roč. ŠO staviteľstvo, bolo by vhodné doplniť viac obrázkov (viď čes. kniha „ Cvičení a poz. Staviteľství, Konštrukční cvičení autor Jan Novotný)
- **Odborné kreslenie pre stavebné odbory hlavne inštalatér**
- **Technológia – inštalatér** – je len 1. roč., treba aj 2. a 3. roč. – klimatizácia, teplovzdušné vykurovanie, alternatívne zdroje vykurovania, podlahové kúrenie, vykurovanie parou, vykurovacie telesá, plyn, kotolne,...
- Architektúra – aktualizovať pôvodnú učebnicu
- Vykurovanie pre 3. a 4. roč. SPŠ stavebných – aktualizovať a spracovať podľa platných noriem
- **Geodézia pre ŠO** Operátor stavebnej výroby – učebnica je zastaralá, zapracovať meranie s novodobými geodetickými prístrojmi
- **Dopravné staviteľstvo** – zastaralá učebnica – nevyhovujúca (Flat-Kačo-Hýbal)
- Hydroekologické stavby – nie je žiadna učebnica
- Realitná prax – nie je žiadna učebnica
- Mostné stavby – zastaralá učebnica (Vitek)
- **Konštrukčné cvičenia pre 3. r.** – zastaralá učebnica (Abaffy)
- **Konštrukčné cvičenia pre 4.r.** SPŠ stav. (Hasenohrl)
- Zdravotné vodohospodárske stavby pre 4.r. SPŠ stav. – chýba 3.r. (Hasenohrl)
- Tabuľky pre vodohospodárske stavby pre 3. a 4. r.(Hasenohrl) – zastaralé, nevyhovujúce
- Zásobovanie vodou a kanalizácia (Kukla a kol.) – zastaralé, nevyhovujúce
- **Stavebné stroje II. roč. ŠO staviteľstvo**

- Drevené a kovové konštrukcie pre IV roč. ŠO stavitel'stvo
- **Rekonštrukcie a adaptácie III-IV.** roč. ŠO stavitel'stvo
- Typológia III.- IV. roč. ŠO stavitel'stvo
- Kreslenie konštrukcií v pozemnom stavitel'stve
- **Geodetické výpočty I – III.** roč. ŠO geodézia, kartografia a kataster (konkurz sa uskutočnil v r. 2009, zverejnený bol na web stránke MŠ SR 16. januára 2009. Bol úspešný, avšak autori nepokračovali v tvorbe rukopisu, nakoľko sa nedohodli na zmluvných podmienkach s MŠ SR.
- **Fotogrametria III.** roč. ŠO geodézia, kartografia a kataster
- **Kartografia IV. roč.** ŠO geodézia, kartografia a kataster + Mapovanie – učebnica + Pracovný zošit

- **Kartografické rysovanie II. roč.** ŠO geodézia, kartografia a kataster – príklady a postupy
- Ekonomika IV. roč. ŠO geodézia, kartografia a kataster
- Stavebné konštrukcie 1. roč. – aktualizovať učebnicu z r. 1988
- Mechanika A + Statika mechanika pre 2.r. – niektoré state veľmi zložito vysvetľované
- **Geológia a zakladanie stavieb** – existujúca učebnica je zastaralá, chýbajú nové metódy zakladania stavieb...
- Inžinierske stavby
- **Geografické informačné systémy** – na učebnicu bolo uskutočnené VO 11.5. 2010, dopadol úspešne, avšak autori nepokračovali v tvorbe učebnice, nakoľko nesúhlasili so zmluvnými podmienkami MŠVV a Š SR. Z tohto dôvodu učebnica v školách absentuje.

Učebnice, ktoré sú zvýraznené sa nám vyskytovali pravidelne. Je potrebné prehodnotiť v Odbornej komisii potrebu navrhnutých učebníc na verejné obstarávanie, v súvislosti s počtom škôl a žiakov s čím súvisí aj výška nákladu uvedených učebníc.

I napriek väčšiemu počtu návrhov na tvorbu nových učebníc možno konštatovať, že v skupine odborov 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia vzniklo 26 nových učebníc, čo možno hodnotiť veľmi pozitívne. V skupine odborov 36 je kvalitné autorské zastúpenie, tvoria ho prevažne učitelia zo stredných škôl, ktoré dané predmety vyučujú.

Učitelia by k učebniciam uvítali softwéry a hlavne CD, na ktorých by boli vizuálne zobrazené napr. nové technológie, rôzne cvičenia, doplnkové učivo. Uvedené doplnky by efektívne prispeli k osvojeniu si vedomostí, zručností a ich uplatneniu v praxi.

7. 8 Hodnotenie učebníc v skupine odborov

42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I

45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

Zoznam používaných učebníc :

1. Učebnica Podnikanie a služby pre 3. roč. so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR dňa 12. novembra 2008 pod č. CD-2008- 18354/46243 ako 1. vydanie učebnice pre 3. roč. ŠO 4210 6 agropodnikanie
2. Učebnica Chovateľská prax so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 3. decembra 2007 pod číslom CD-2007-22528/45871-1:913 ako 1. vydanie učebnice pre 1. – 4. ročník študijného odboru 4210 6 agropodnikanie, Bogová Boocová
3. Učebnica autorov Ing. Ján Babinský, CSc., Ing. Miroslav Babinský Vidiecka turistika pre 2. ročník študijného odboru 4210 6 agropodnikanie so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 7. júna 2004 pod číslom CD-2004-3654/16878-3:093 ako prvé vydanie učebnice pre 2. ročník študijného odboru 4210 6 agropodnikanie
4. Učebnica od autorov Ing. Ján Babinský, CSc. a Ing. Miroslav Babinský Vidiecka turistika pre 3. ročník študijného odboru 4210 6 agropodnikanie so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 19. júla 2004 pod číslom CD-2004-11053/22199-1:093 ako prvé vydanie učebnice pre 3. ročník študijného odboru 4210 6 agropodnikanie. Nadväzuje na učebnicu Vidiecka turistika pre 2. ročník študijného odboru 4210 6 agropodnikanie, schválenú dňa 7.- júna 2004 pod číslom CD-2004-3654/16878-3:093
5. Učebnica autorov Ing. Ladislav Stacho, Ing. Hnerieta Taššíková, Ing. Anton Ploskuňák Mechanizácia pre 2. ročník stredných poľnohospodárskych škôl, študijný odbor 4236 6 00 mechanizácia pôdohospodárstva so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 26. júla 2004 pod číslom CD-2004-11590/23123-1:093 ako prvé vydanie učebnice pre 2. ročník študijného odboru 4236 6 00 mechanizácia pôdohospodárstva, 1. a 2. ročník študijného odboru 4210 6 00 agropodnikanie
6. Učebnica autora Ing. Juraj Gecík Pestovanie rastlín pre stredné poľnohospodárske školy so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 8. septembra 2004 pod číslom CD-2004-13471/27969-1:093 ako prvé vydanie učebnice pre 1. až 3. ročník študijného odboru 4210 6 00 Agropodnikanie
7. Učebnice autorov Ing. Ladislav Stacho, Ing. Anton Ploskuňák, Ing. Henrieta Taššíková Mechanizácia III. so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 20. júna 2005 pod číslom CD-2005-13015/16046-7:093 ako 1. vydanie učebnice pre 4. ročník študijných odborov 4243 6 mechanizácia pôdohospodárstva a 4210 6 agropodnikanie.

8. Učebnica autorky Ing. Oľga Bogová Alternatívne poľnohospodárstvo so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 27.6.2005 pod číslom CD-2005-13015/17856-12:093 ako 1. vydanie učebnice pre študijný odbor 4210 6 agropodnikanie.
9. Učebnica autorov František Kuchtík, Emil Kříž, Zdenek Kraus Prax v agropodnikaní pre 1. - 4. ročník študijného odboru 4210 6 agropodnikanie so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 04. novembra 2005 pod číslom CD-2005-22230/32705-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 1. - 4. ročník študijného odboru 4210 6 agropodnikanie.
10. Učebnica autorov MVDr. Júlia Sokolová, prof., MVDr. Juraj Pistl, PhD., prof. MVDr. Emil Pilipčinec, PhD., doc. RNDr. Emil Holoda, PhD., MVDr. Alexander Horváth, Ing. Jozef Sokol, PhD. Laboratórna technika II. pre 4. ročník študijného odboru 4336 6 veterinárne zdravotníctvo a hygiena, 4330 6 veterinárstvo a pre 1. ročník študijného odboru 4210 7 02 agropodnikanie – hygiena potravín živočíšneho pôvodu so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 26. júla 2006 pod číslom CD-2006-11369/25305-1:093 ako 1. vydanie učebnice pre 4. ročník študijného odboru 4336 6 veterinárne zdravotníctvo a hygiena, 4330 6 veterinárstvo a pre 1. ročník študijného odboru 4210 7 02 agropodnikanie – hygiena potravín živočíšneho pôvodu.
11. Učebnica Cvičenia z hygieny potravín so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 16. októbra 2007 pod číslom CD-2007-17635/36454-1:913 ako 1. vydanie učebnice pre 3. a 4. ročník študijného odboru 4330 6 veterinárstvo a 4336 6 veterinárne zdravotníctvo a hygiena a pre študijné odboru 4336 7 veterinárne zdravotníctvo a hygiena a 4210 7 agropodnikanie – hygiena potravín živočíšneho pôvodu.
12. Učebnica Traktory a automobily 2 so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 9. novembra 2007 pod číslom CD-2007-20606/42004-1:913 ako 1. vydanie učebnice pre 3. ročník študijného odboru 4243 6 00 mechanizácia pôdohospodárstva, odborné zamerania: 01 mechanizácia poľnohospodárskej výroby, 02 opravárstvo a 03 technické služby na vidieku, Stacho
13. Učebnica Ako písať komplexnú odbornú prácu v SOŠ poľnohospodárs. zamerania so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR dňa 20.nov.2009 pod č. CD-2009-38385/43044-3:913 ako 1. vydanie učebnice pre ŠO 4210 6 agropodnikanie
14. Učebnica Podnikanie a služby pre 4.roč. ŠO 4210 6 agropodnikanie so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR dňa 26.aug.2009 pod č. CD-2009-31064/28883-1:913 ako 1.vydanie učebnice pre 4. roč. ŠO 4210 6 agropodnikanie

15. Učebnica Sadovnícka tvorba pre 4. roč. ŠO 4211 6 záhradníctvo so schvaľovacou doložkou Schválilo MŠ SR dňa 7.júla 2009 pod č. CD-2009-28882/24710-1:913 ako 1. vydanie učebnice pre 4. roč. ŠO 4211 6 záhradníctvo a 1.a2. roč. pomaturt.ŠO záhradníctvo
16. Učebnica Kynológia pre študijný odbor agropodnikanie na stredných odborných školách so schvaľovacou doložkou Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pod č. 2011-14176/41563:4-919 zo dňa 26. októbra 2011 ako učebnicu Kynológia pre študijný odbor agropodnikanie na stredných odborných školách. Schvaľovacia doložka má platnosť 5 rokov.
17. Ekonomika poľnohospodárstva 1 pre 3. roč. SPoŠ podnikanie autor Kudláč
18. Ekonomika poľnohospodárstva 2 pre 3. roč SPoŠ podnikanie autor Kudláč
19. Ekonomika výrobných odvetví pre 4. roč. SPoŠ – agropodnikanie, ekonomika poľn. a výživy autor Filipek
20. Chirurgia pre 3. a4. roč. – veterinárstvo a 3. roč. a 4. roč. odborné zamerania ŠO 4210 6 agropodnikanie, Sokolová a kol.
21. Chov hospodárskych zvierat pre 3. a4. roč. ŠO agropodnikanie, Horváth a kol.
22. Ichtyológia pre skupiny odborov 4215 6 rybárstvo a 4578 2 rybár, Holčík a kol.
23. Laboratórna technika I pre ŠO 4330 6 veterinárstvo a 4210 7 agropodnikanie, Sokolová
24. Mechanizácia I pre SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Stacho a kol.
25. Traktory a automobily 1 pre 2. roč. SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Stacho a kol.
26. Traktory a automobily 3 pre 4. roč. SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Stacho a kol.
27. Účtovníctvo pre 4. roč. SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku – agropodnikanie, Kudláč
28. Účtovníctvo v poľnohospodárstve, 1. časť – Informácia, informačný systém a operatívna evidencia pre 3. a4. roč. SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku – agropodnikanie, Kudláč
29. Veterinárna starostlivosť I – cvičenia, Stecová, Horváth
30. Veterinárna starostlivosť I pre 3. a 4. roč. SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, ŠO veterinárstvo a 1. roč. ŠO agropodnikanie, Stecová
31. Veterinárna starostlivosť II – cvičenia, Stecová
32. Veterinárna starostlivosť II, pre SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, ŠO veterinárstvo a ŠO agropodnikanie, Stecová

33. Učebnica Sadovnícka tvorba pre 3. roč. UO 4571 2 záhradník so schvaľovacou doložkou
Schválilo MŠ SR dňa 28.sept. 2009 pod č.CD-2009-30982/29186-1:913 ako 1.vydanie
učebnice pre 3. roč. UO 4571 2 záhradník a odporúča učebnicu na využitie aj pre UO 4529 2
pracovník pre záhradnú tvorbu, zeleň a služby
34. Ichtyológia pre skupiny odborov 4215 6 rybárstvo a 4578 2 rybár, Holčík a kol.
35. Kvetinárstvo pre ŠO záhradníctvo a UO záhradník, Vít a kol.
36. Rybárska technológia pre 1. roč. UO rybár, Košťanová
37. Rybárska technológia pre 2. roč. UO rybár, Košťanová
38. Rybárska technológia pre 3. roč. UO rybár, Košťanová, Příhoda
39. Rybárstvo pre 1. roč. UO rybár a pre 2. roč. ŠO rybárstvo, Košťanová
40. Rybárstvo pre 2. roč. UO rybár a pre 3. a 4. roč. ŠO rybárstvo, Stráňai, Andreji
41. Rybárstvo pre 3. roč. UO rybár, Příhoda, Andreji
42. Technické zariadenia pre 2. roč. UO 54 80 2 02 chovateľ – chov koní a jazdectvo,
s možnosťou využitia v ŠO agropodnikanie, Goščík, Masek
43. Teória jazdy pre 2. roč. – chov koní, jazdectvo, agropodnikanie, Masek
44. Teória jazdy pre 3. roč. UO chov koní a jazdectvo a pre povinný predmet chov koní
v UO a ŠO agropodnikanie, Goščík
45. Vinohradníctvo pre 2. – 4. roč. SPoŠ a SOU, Záruba, Homol'ová, Kaša, Pazderka
46. Asanácia – 4. roč. ŠO veterinárstvo a 1. roč. ŠO agropodnikanie-reprodukcia a
hygiena v chove hospodárskych zvierat, Stecová a kol.
47. Hygiena potravín I pre S pol'. a veter. školy, Stecová
48. Chemické názvoslovie a základné chemické výpočty pre 1. roč. ŠO poľnoh. a potrav.,
operátor poľnohospodárskej techniky, Poláček, Puškáš
49. Poľnohospodársky marketing pre 4. roč. SPoŠ, Trst'anská
50. Účtovníctvo v poľnohospodárstve, 2.č. – Evidencia a jednoduché účtovníctvo pre 3.
a 4. roč. SPoŠ – agropodnikanie, Kudláč

51. Účtovníctvo v poľnohospodárstve, 3.časť – Všeobecné základy účtovníctva pre 3. a 4. roč. SPoŠ – agropodnikanie, Kudláč
52. Živočíšna výroba pre 3. roč. SPoŠ – agropodnikanie, Greč, Piešťanský
53. Živočíšna výroba pre 4. roč. SPoŠ – agropodnikanie, Greč, Piešťanský
54. Bioenergetika pre SOŠ pôdohospodárskeho zamerania, Kizeková, Kaniar

Dotazníky boli zaslané na 23 škôl, návratnosť bola z 5 škôl :

- SOŠ TaAP, Okružná 61, Rimavská Sobota
- SOŠ Pruské
- SOŠ, Štúrova 74, Šaľa
- SOŠ Záhradnícka, Piešťany
- SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Kukučínova 23, Košice

Z dotazníkového prieskumu učitelia uviedli nasledujúci zoznam absentujúcich učebníc :

- Chov koní, Štrupl a kol.
- Stavby a zariadenia pre živočíšnu výrobu
- Základy veterinárstva
- Chov hospodárskych zvierat pre SOŠ
- Choroby hospodárskych zvierat (infekčné, neinfekčné)
- Viazáčstvo a aranžovanie kvetín, Drobná a kol.
- Sadovníctvo, Ružičková a kol.
- Kvetinárstvo, Unar a kol.
- Urbanizmus a územné plánovanie
- Ochrana a tvorba krajiny
- Základy záhradníctva
- Floristika (používame českú učebnicu)
- Záhradnícka prax
- Ochrana rastlín pre ŠO 4512 L
- Spracovanie poľnohospodárskych produktov pre ŠO 4512 L
- Hygiena a prevencia v chove HZ pre ŠO 4210 M 17
- Podnikanie a služby pre ŠO 4210 M 17
- Hipoterapia pre ŠO 4210 M 17
- Živočíšna výroba
- Ochrana prírody/ekológia
- Motorové vozidlá (chýba maďarská verzia)
- Stroje pre rastlinnú výrobu (chýba aktualizovaná maďarská verzia)
- Stroje pre živočíšnu výrobu („ „)
- Stroje a zariadenia v rastlinnej výrobe
- Stroje a zariadenia v živočíšnej výrobe
- Služby cestovného ruchu, Oriška – učebnicu rozšíriť aj na sk.. odborov 42,45

Uvedené návrhy budú podnetom pre tvorbu učebníc, je potrebné ich prerokovať v Odbornej komisii pre skupinu odborov 42, 45.

Pozitívne treba hodnotiť veľký počet nových kvalitných učebníc, vytvorených v uvedenej skupine odborov, pod ktorým sa podpisuje odbornosť autorov, ako aj ich metodické vedenie odborných pracovníkov ŠIOV.

8. Analýza procesu obstarávania vzdelávacích zdrojov, prognózy

Tvorba vzdelávacích zdrojov v primárnom a sekundárnom vzdelávaní tvorí neoddeliteľnú súčasť kurikulárnej politiky. K vzdelávacím zdrojom patria najmä učebnice, ale aj mnohé iné typy materiálov, ktoré sa používajú vo vyučovacom procese, vrátane elektronických (softvér, digitálny obsah na vzdelávacích portáloch...), vzdelávacie kurzy, videá, testy, učebné pomôcky.

V súčasnosti tvorba najrozšírenejších vzdelávacích zdrojov v primárnom a sekundárnom vzdelávaní – učebníc, učebných textov prebieha v zmysle Smernice č. 10/2011, ktorou sa upravuje postup MŠVV a Š SR a priamo riadených organizácií pri výbere a schvaľovaní učebníc z 15. 2. 2011.

Obsahuje postup a pravidlá pri výbere a schvaľovaní učebníc, pracovných zošitov, učebných textov (učebníc) v printovej, digitálnej a inej forme pre materské školy, základné školy, stredné školy, základné umelecké školy, jazykové školy a školské zariadenia v SR.

Ministerstvo obstaráva a zmluvne a finančne zabezpečuje učebnice pre základné a stredné školy. Smernica definuje úlohy ministerstva, Štátneho pedagogického ústavu, Štátneho inštitútu odborného vzdelávania v procese výberu a schvaľovania učebníc.

Výber dodávateľa učebníc ministerstvo uskutočňuje postupmi podľa osobitného predpisu zákona č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Tvorba učebníc sa realizuje podľa plánu MŠ VV a Š SR, ktorý býva spravidla na 3 roky, podklady vypracováva ŠIOV pre odborné predmety a ŠPÚ pre všeobecnovzdelávacie predmety. Ministerstvo ho v prípade potreby aktualizuje. Určujúci je pritom rozpočet MŠVV a Š SR. **Plán obsahuje prioritne učebnice povinných predmetov** podľa štátneho vzdelávacieho programu pre jednotlivé druhy a typy škôl. Vyhlasovateľom verejného obstarávania je MŠVV a Š SR, v súťažných podkladoch určí podrobné vymedzenie predmetu zákazky, lehoty a obsah súťažných návrhov, ktoré spracováva v spolupráci ŠIOV (odborné predmety) a ŠPÚ (všeobecnovzdelávacie predmety). Informáciu zverejňuje vo vestníku Úradu pre verejné obstarávanie.

Výberové komisie zriadené podľa osobitného predpisu Zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov posudzujú úroveň jednotlivých návrhov predložených do verejného obstarávania. Výsledkom tohto procesu je výber najvýhodnejšej ponuky z hľadiska kvality a ceny vyhodnotenej podľa vopred stanovených kritérií:

- súlad učebnice so Štátnym vzdelávacím programom
- odborná správnosť obsahu učebníc
- didaktické a metodické spracovanie učebnice
- rozvoj osobnosti
- grafická úprava a materiálno-technické údaje
- spoločenská korektnosť
- uplatnenie princípu čítania s porozumením,

a uzatvorenie kúpnej zmluvy, ktorú uzatvára MŠVV a Š SR s vydavateľmi.

Výberové komisie tvoria v prevažnej väčšine zástupcovia pedagogickej verejnosti, z radou tvorivých učiteľov z praxe (ZŠ, SŠ, VŠ), pracovníci vedeckých a metodických inštitúcií, zamestnávateľskej sféry. Cieľom verejného obstarávania je podporiť vznik konkurenčného prostredia v oblasti autorskej a vydavateľskej tvorby. Predkladateľom návrhov učebníc a dodávateľom učebníc je vydavateľstvo.

Výberová komisia môže odporúčať na schválenie aj hotovú publikáciu, alebo preklad diela z iného jazyka, ak vyhovuje pedagogickým dokumentom predmetu (ŠVP, štandardom). Rukopis učebnice musí prejsť pred zadáním do tlače schvaľovacím konaním ministerstva. Ministerstvo udelí schvaľovaciu doložku rukopisu učebnice po predložení schvaľovacieho protokolu, ktorý vypracováva pre odborné predmety ŠIOV, pre všeobecnovzdelávacie ŠPÚ, na základe kladných recenzných posudkov recenzentov. Recenzenti musia byť zaradení v databáze registra recenzentov evidovaných na Edičnom portáli MŠVV a Š SR. Po vydaní schvaľovacej doložky ministerstvo uzatvorí Kúpnu zmluvu na dodanie učebnice s príslušným vydavateľstvom.

Schválenú učebnicu zaradí do národného registra učebníc, zverejneného na Edičnom portáli ministerstva.

Základné a stredné školy si objednávajú učebnice z ponuky učebníc uverejnených na web stránkach ministerstva školstva – Edičný portál, www.edicnyportal.sk. Následne sú učebnice dodávané školám distribučnou agentúrou XEPAP Zvolen na základe objednávok a v zmysle schváleného edičného a expedičného plánu ministerstva, do výšky schváleného rozpočtu na nákup a distribúciu učebníc.

Ministerstvo školstva poskytne schválené učebnice, učebné texty a pracovné zošity na základe ich objednávky bezplatne v zmysle Ústavy SR, Šk.z. 245/2008 par.144ods. 1 písmeno f o bezplatnom zapožičiavaní učebníc a učebných textov na povinné vyučovacie predmety. Ide o učebnice, ktoré majú schvaľovaciu doložku ministerstva školstva.

Smernica predstavuje otvorený a dynamický mechanizmus, v ktorom všetci záujemcovia o tvorbu majú rovnaké postavenie. Výber a konkurencia majú za následok vyššiu kvalitu a optimálne ceny.

Čo sa týka hodnotenia učebníc odborných predmetov pre SOŠ používaných v SR sú na veľmi dobrej úrovni, porovnateľné s vyspelými európskymi štátmi. Plne rešpektujú štátne vzdelávacie programy, didaktické funkcie učebníc, sú vizuálne a esteticky príťažlivé, obsahujú najnovšie poznatky v danej oblasti, rešpektujú normy EU, profil absolventa. Aktualizácie, úpravy sú zohľadnené v reedíciách učebníc.

Táto skutočnosť vyplýva z celkovej platnej legislatívy pre tvorbu, vydávanie a schvaľovanie učebníc v SR, ktorého základom je konkurz, resp. verejné obstarávanie. Uvedený systém má svoje začiatky od r. 1992, kedy vznikol dokument „Postup tvorby, vydávania a výroby materiálnych didaktických prostriedkov“ a „Zásad konkurzov“, a jeho filozofia tvorí základ až po súčasnosť.

Pozitívne treba hodnotiť metodické, didaktické a odborné riadenie autorov / autorkých kolektívov odbornými pracovníkmi ŠIOV pri tvorbe učebníc, ktoré sa výraznou formou podpisuje pod kvalitu používaných učebníc na SOŠ.

Medzi pozitívne stránky uvedeného systému tvorby učebníc patria :

- optimálne ceny
- centrálné riadenie procesu (výberové konanie)
- zverejňovanie registra národných učebníc
- posudzovanie súladu učebníc so ŠVP (prostredníctvom ŠIOV, ŠPÚ)
- centrálné objednávanie učebníc
- zverejnenie a aktualizácia databázy registra recenzentov
- Edičný portál

Medzi negatívne stránky patrí :

- nedostatok autorov na niektoré úzko špecializované tituly učebníc
- nedostatočný časový priestor pre autorov na písanie učebníc
- absencia niektorých odborných učebníc na SOŠ (zoznam bol zaslaný na MŠVV a Š SR ako výhľadový plán tvorby na r. 2014 – 2016, 102 učebníc, tento sa sústavne dopĺňa v závislosti od vzniku nových odborov, hlavne po skončení experimentálneho overovania)
- absencia voľného predaja učebníc
- nezáujem autorov o písanie učebníc (odrádza ich zdĺhavý byrokratický proces od vypísania VO, písanie rukopisu, schvaľovanie, vydanie)
 - nedostatočná ponuka alternatívnych učebníc (v ponuke pre školy v prevažnej miere maximálne jedna učebnica pre každý predmet)
 - súčasťou učebníc by malo byť CD (hlavne pri tituloch ako sú Technológie, učebnice pre školy výtvarného zamerania, služby – kaderníctvo, dizajn...) – tvorili by podporný a doplnkový materiál, prostredníctvom ktorého by žiaci na základe vizuálneho spracovania lepšie pochopili učebnú látku a jej aplikáciu na prax
 - nedostatok finančných prostriedkov na tvorbu učebníc, učebných zdrojov

Z uvedených skutočností vyplývajú nasledovné odporúčania :

- prehodnotiť súčasný systém postupu tvorby, vydávania a schvaľovania učebníc, za účelom jeho zefektívnenia na požiadavky a potreby školskej praxe
- zlepšenie podmienok v oblasti zabezpečenia učebníc nie je možný bez navýšenia finančných prostriedkov na tento účel
- vytvorenie optimálnych podmienok pre autorov (tvorivé voľno)
- voľná dostupnosť učebníc (kníhkupectvá)
- zlepšiť podmienky tvorby a využívania digitálneho obsahu
- zabezpečenie odborných vysoko špecializovaných učebníc odporúčame cez priame rokovacie konanie podľa par. 58 ods. 1 písm. b) zákona č. 25/2006 Z.z..

Vzhľadom k tomu, že proces verejného obstarávania (súťaž – užšia súťaž, verejná súťaž) sú časovo a administratívne náročné a častokrát odrádzajú autorsko-vydavateľské kolektívy od tvorby odborných vysoko špecializovaných učebníc, odporúčame, aby zoznam požadovaných učebníc pre stredné odborné školy bol verejne dostupným dokumentom. Na základe tejto požiadavky ministerstva školstva by vydavатели a autori/autorské kolektívy iniciatívne pripravovali rukopisy odborných učebníc. Počas tvorby rukopisu je potrebná spolupráca s odborným pracovníkom ŠIOV, ktorý má skupinu odborov v závislosti zamerania učebnice v kompetencii. Následne po odbornom posúdení by mohla byť učebnici udelená schvaľovacia doložka. Učebnica by sa zverejnila v zozname, z ktorého si školy môžu vybrať a objednať učebnice. Na základe objednávok škôl ministerstvo zistí konkrétnu výšku nákladu požadovaných učebníc.

Vzhľadom na fakt, že už existujú autorské práva voči konkrétnej učebnici a existujú už výhradné práva, ako jediná metóda verejného obstarávania, ktorá podľa nášho názoru prichádza do úvahy, je priame rokovacie konanie podľa par. 58 ods. 1 písm. b) zákona č. 25/2006 Z.z.

V súvislosti s tvorbou učebníc sa často uvádza ako jedna z možností voľný trh. Je otázne, či by uvedené problémy vyriešil v budúcnosti voľný trh s učebnicami, normatív na žiaka. V prípade všeobecnovzdelávacích predmetov, kde sú vysoké náklady, s čím súvisí optimálna cena to problém nie je. Pri tejto možnosti by nastali problémy s tvorbou odborných učebníc, učebníc pre Špeciálne školy. Učebnice pre tieto školy sú drahé pre nízke náklady a normatív by nepokryl požiadavky na žiaka. Odborné učebnice pre SOŠ a taktiež pre Špeciálne školy by sa tvorili minimálne, nakoľko vydavateľstvá by veľmi opatrne, príp. vôbec nešli do rizika, kde je vysoká predajná cena a nízka nákladovosť.

Z odborných učebníc by tak boli zastúpené tie typy škôl, kde je vyššia nákladovosť – OA, HA, skupina odborov 64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II (aj to nie všetky odbory). Ostatné skupiny odborov 22 Hutníctvo, 23 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba I, 24 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba II, 26 Elektrotechnika, 27 Technická chémia silikátov, 28 Technická a aplikovaná chémia, 29 Potravinárstvo, 31 Textil a odevníctvo, 33 Spracúvanie dreva, 36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia, 37 Doprava, pošty a telekomunikácie, 42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I, 43 Veterinárne vedy, 45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II, 76 Učiteľstvo, 82 Umenie a umeleckoremeselná tvorba I, 85 Umenie a umeleckoremeselná tvorba II by boli zastúpené učebnicami minimálne.

Oproti súčasnosti, kedy sa učebnice odborných predmetov v SR robia na vysokej úrovni, po didaktickej, pedagogickej, odbornej, metodickej, ilustračnej stránke a spĺňajú všetky parametre modernej učebnice, by učebnice na školách absentovali, príp. by sa robili na úkor kvality. V prípade, že na trhu nebudú k dispozícii potrebné učebnice, bude musieť ministerstvo ich tvorbu zabezpečiť. Treba poznamenať, že tvorba odborných učebníc je veľmi náročná, vyžaduje si prílišnú špecifikáciu, odbornosť. Neustále vznikajú nové študijné a učebné odbory, častokrát také, v ktorých učebnice z niektorých predmetov nikdy neexistovali, takže úloha autora aj z hľadiska získavania zdrojov je náročná.

V súvislosti s tvorbou a zabezpečením učebných zdrojov na SOŠ treba vysoko vyzdvihnúť prácu na Národnom projekte ŠIOV Rozvoj stredného odborného vzdelávania, aktivitu 1.1.5 Didaktické pomôcky zamerané na modernizáciu obsahu a metód vzdelávania pre žiakov pre odborné vzdelávanie a prípravu a politika pre OVP v oblasti učebníc a učebných pomôcok v rámci ktorej sa intenzívne pracuje na tvorbe učebných materiálov, digitálnych vzdelávacích objektov, pracovných zošitov, pracovných listov, digitalizácie obsahu vzdelávania, ktoré v nemalej miere prispievajú k zefektívneniu vzdelávacieho procesu, podpore duálneho vzdelávania a zamestnanosti na trhu práce. Učebnice, učebné materiály a metodiky sú dôležitou súčasťou balíka podporných materiálov, pomáhajúce učiteľom a žiakom úspešne absolvovať proces výučby.

V súčasnosti je potrebné chápať tieto materiály oveľa komplexnejšie, nie sú to len učebnice klasického typu, ale celé komplexy titulov, pokrývajúce potreby učiteľov a žiakov v celom spektre variantných foriem kurikula. Termín učebnica dnes zahŕňa celú sadu materiálov či je to klasická učebnica, metodika pre učiteľa, pracovný zošit, DVD, CD, doplnkové materiály vrátane online podpory na internete.

Otvorená licencia „ Creative Commons uvedenie autora „

Súčasný proces obstarávania vzdelávacích zdrojov nedáva obstarávateľom dostatočnú flexibilitu k tomu, aby ich uviedli pod otvorenou licenciou „ Creative Commons uvedenie autora“. Problematika súvisí s autorským právom, ktorý tento termín nepozná a ktorý je v súčasnosti v procese riešenia, ako aj verejným obstarávaním.

Podľa návrhu autorského zákona autor má právo rozhodnúť o spôsobe zverejnenia diela.

Má právo použiť svoje dielo v pôvodnej, spracovanej alebo inak zmenenej podobe, vrátane práva rozhodnúť o spojení svojho diela s iným dielom, zaradení svojho diela do databázy a o spracovaní, preklade, alebo adaptácii svojho diela a má právo udeliť súhlas na použitie diela.

Forma licencie“ Creative Commons uvedenie autora“ umožňuje distribúciu licencovaného diela, jeho adaptovanie, vrátane publikovania a to pre akýkoľvek účel komerčný aj nekomerčný. Vzniká kombináciou niekoľkých základných vlastností, ktoré popisujú, aké práva si chce držiteľ autorských práv podržať a akých sa chce vzdať.

Vzhľadom na to, že Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR uzatvára kúpne zmluvy s príslušným vydavateľstvom, všetky súvisiace právne vzťahy si realizuje vydavateľstvo v zmysle autorského práva.

Ústava Slovenskej republiky v článku 42 garantuje bezplatné primárne a sekundárne vzdelávanie. Vznik vzdelávacích materiálov vo verejných inštitúciách je vo väčšej miere financovaný z verejných zdrojov, a práve preto by mali byť spätne dostupné verejnosti.

Vzhľadom na to, že problematika zabezpečenia vzdelávacích zdrojov pod licenciou „Creative common uvedenie autora“ sa dotýka hlavne otázok autorského práva a verejného obstarávania, je potrebné legislatívne a právne uskutočniť súčinnosť MŠVV a Š SR a Ministersvom kultúry (autorský zákon) a Úradom pre verejné obstarávanie.

Možné prekážky pri realizácii tejto licencie môžu súvisieť práve s autorskými právami, nesúhlasom autora o zverejnenie svojho diela, jeho šírenie, preklad, remix, redistribúciu atď.

Licencie Creative Commons vznikajú kombináciou štyroch základných vlastností, ktoré popisujú aké práva si chce držiteľ autorských práv ponechať a akých sa vzdáva.

Po vyriešení legislatívno právnych úprav možno konštatovať, že otvorenie vzdelávacích zdrojov širokej verejnosti v zmysle licencie „ Creative Commons uvedenie autora „povedú nielen k ekonomickej efektívnosti, ktorá je dôležitým argumentom, ale predovšetkým novej kvalite vzdelávania pre 21. storočie.

9 Záver :

Analýzu hodnotenia odborných učebníc SOŠ sme uskutočnili v nasledovných vybraných skupinách odborov :

22 Hutníctvo

23 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba I

24 Strojárstvo a ostatná kovospracúvacia výroba II

26 Elektrotechnika

27 Technická chémia silikátov

28 Technická a aplikovaná chémia

29 Potravinárstvo

33 Spracúvanie dreva

36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia

42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I

45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

Na zisťovanie aktuálneho stavu sme použili dotazníkovú metódu , metódu riadeného rozhovoru s pedagógmi škôl. Prostredníctvom dotazníkov sme oslovili 117 škôl, návratnosť bola 36. Počet škôl pre jednotlivé odbory sme vypracovali v závislosti od ich počtu v sieti MŠVV a Š SR, pričom sme zohľadňovali regionálne zastúpenie, ako aj rovnomernosť zastúpenia ŠO, UO, SPŠ.

Súčasťou analýzy používaných učebníc boli aj učebnice ekonomického zamerania.

Aktuálny stav :

Učitelia hodnotili učebnice, ktoré prešli konkurzným konaním (uviedli sme ich pri hodnotení jednotlivých skupín odborov) pozitívne. **Učebnice sa aktualizujú v rámci reedícií vo vzťahu k ŠVP, aktuálnosti obsahu, terminologickej správnosti, platnej legislatívy, Európskym normám, atď.**

Učitelia poukazujú na učebnice, ktoré sa nachádzajú v Objednávacom konaní MŠVVaŠ SR, ktoré sú zastaralé a je potrebné ich nahradiť novými aktuálnymi učebnicami.

Návrh nových titulov, alebo učebníc, ktoré absentujú na školách sme uviedli pri každej skupine odborov. **Najviac učebníc chýba v skupine odborov 26 Elektrotechnika.**

Špeciálne v tejto skupine odborov navrhujú učebnice vydávať v elektronickej podobe, vzhľadom na rýchly vývoj informácií.

Návrh učebníc, ktoré absentujú na školách posielame priebežne na MŠVV a Š SR, ktoré vypisuje na učebnice verejné obstarávanie. **Naposledy to bolo v novembri 2014, kedy sme posielali výhľadový plán tvorby učebníc na roky 2014-2016. Išlo o 102 titulov, z toho 46 sa týkalo učebníc pre tie skupiny odborov, ktoré sa nachádzajú v projekte RSOV.** Je treba povedať, že MŠVVaŠ SR od r. 2009 nevypísalo verejné obstarávanie na nové tituly odborných učebníc, ktoré na školách absentujú.

Z dotazníkového prieskumu, ako aj metódy riadeného rozhovoru s pedagógmi, vyučujúcimi jednotlivé skupiny odborov sa nám ukázalo, že na školách absentuje **168 titulov odborných predmetov : v skupine odborov 23,24 je to 29 učebníc, v skupine odborov 26 je to 49 učebníc, v skupine odborov 27,28 je to 8 učebníc, v skupine odborov 29 sú to 4 učebnice,**

v skupine odborov 33 sú to 2 učebnice, v skupine odborov 36 je to 50 učebníc, v skupine odborov 42, 45 je to 26 učebníc.

Tieto počty nemožno považovať za relevantné, nakoľko ide častokrát o príliš špecifické témy, ku ktorým by postačili napr. tematické zošity, ďalšia alternatíva je vybrať tematicky obsahovo blízke tituly a implementovať ich do jednej učebnice, atď.

V zozname absentujúcich učebníc učitelia uvádzajú aj tie učebnice, ktoré síce existujú, ale na školách absentujú, nakoľko sa minuli skladové zásoby a MŠ VV a Š SR nemá finančné prostriedky na ich opätovné vydanie - reedície. Z tohto dôvodu ich školy nedostanú, i keď si ich v objednávacom konaní objednávajú.

Dôvodom je opäť nedostatok finančných prostriedkov na vyčlenených na učebnice z rozpočtu MŠVV a Š SR.

Ako riešia školy situáciu nedostatku učebníc :

nedostatok učebníc, učebných textov, pracovných zošitov riešia školy v rámci projektovej činnosti. Tieto učebnice však nemôžu byť platné pre všetky školy, nakoľko neprešli verejným obstarávaním MŠVV a Š SR, v zmysle Smernice č. 10/2011, ktorou sa upravuje postup MŠVV a Š SR a priamo riadených organizácií pri výbere a schvaľovaní učebníc. To je dôvod, prečo nemôžu byť zaradené do zoznamu schválených učebníc MŠVV a Š SR.

Školy používajú častokrát učebnice, resp. publikácie, ktoré vyšli v zahraničí (napr. ČR, Nemecko, Rakúsku,...), ďalej internetové stránky, podľa aktuálnej problematiky ŠVP.

Žiadajú k učebniciam vydávať CD, ktoré by bolo doplnkovým materiálom a napomáhalo by vizualizácii a lepšiemu pochopeniu, zapamätaniu učiva a jeho využitia v praxi.

Súčasťou hodnotenia učebníc boli aj učebnice pre ekonomické predmety, ktoré sa používajú na SOŠ, ktoré prešli konkurzným konaním. Jedná sa o nasledovné učebnice :

- Ekonomika pre UO SOU, autor Hartmannová
- Ekonomika pre UO SOU – zbierka príkladov, Hartmannová
- Ekonomika pre ŠO SOU, Hartmannová a kol.
- Ekonomika pre ŠO SOU – zbierka príkladov, Hartmannová, Kúrňavová

Uvedené učebnice hodnotia učitelia pozitívne, sú v súlade so ŠVP, po odbornej, obsahovej a didaktickej stránke spĺňajú kritériá kvalitných moderných učebníc. Aktuálnosť obsahu je rešpektovaná v rámci reedícií.

Niektoré skupiny odborov zaradené do projektu RSOV (36, 42, 45) používajú okrem uvedených učebníc viaceré tituly ekonomického zamerania, čo súvisí s ich obsahom a ŠVP. Tieto tituly sú v zozname schválených učebníc MŠVV a Š SR, i keď ich prvé vydania boli pred rokom 2000, v reedíciách sa aktualizujú, školy si ich stále objednávajú.

Dôvody nedostatku učebníc :

- finančná stránka pre autora nie je motivujúca, nakoľko ide o nízke náklady (500 – 2000) učebníc, týka sa to skupín odborov, zahrnutých v projekte RSOV
- učebnice vyžadujú od autorov vysokú špecifičnosť po odbornej, obsahovej, didaktickej stránke
- problémy s verejným obstarávaním (MŠVVaŠ SR od r. 2009 nevypísalo VO na žiadne nové učebnice, i keď podklady priebežne dopĺňame, aktualizujeme a zasielame na MŠVVaŠ SR
- nedostatočné množstvo vydávania reedícií z dôvodu obmedzeného počtu finančných prostriedkov MŠVVaŠ na učebnice

10 Použitá literatúra

- Beneš,Z.-Gracová,B.-Průcha,J.a kol.: Sondy a analýzy – Učebnice dějepisu – teorie a multikulturní aspekty edukačního média, MŠMT, Praha 2008
- Doleček,J.-Řešátko,M.-Skoupil,Z.: Teorie tvorby a hodnocení učebnic pro odborné školství (VÚOŠ) 1975
- Gavora,P. a kol.: Ako rozvíjať porozumenie textu u žiaka, Martinus Bratislava, 2009
- Kusá,D.-Jurčová, M.: Hodnotenie učebníc – záverečná správa, 1992, VÚP
- Pillingová, M.: DIDAKTICKÁ VYBAVENOSŤ AKTUÁLNYCH UČEBNÍČ DEJEPISU PRE STREDNÉ ODBORNÉ ŠKOLY NA SLOVENSKU, V ČR A V MAĎARSKU. In Zborník príspevkov z medzinárodnej konferencie. Prešov: Fakulta humanitných a prírodných vied, PU, 2011. S. 583-593. ISBN 978-80-555-0482-7
- Poláková, E.-Bielková,S.-Šimeková,J. : Metodika posudzovania pedagogickej hodnoty učebníc a učebných pomôcok (VÚP) 1992
- POLÁKOVÁ, EVA. 1999. K niektorým problémom efektívnosti vzdelávania. Nitra: PF UKF, 1999. 56 s. ISBN 80-8050-275-7.
- Poláková, EVA. 2003. Methodological Problems of Measurement of Quality Education. In Quality Education in European Context and the Dakar Follow-up. Nitra: UKF, 2003, s. 143-151. ISBN 80-8050-636-1.
- Poláková, EVA. 2006. Metodologické problémy pedagogickej evalvácie. IN Pedagogická evalvace '06. Sborník z konference. Ostrava: Pedagogická fakulta OU. s. 1-8. ISBN 80-7368-272-9
- POLÁKOVÁ, EVA. Návrh kritérií hodnotenia efektivity učebných pomôcok. Pražská konferencia o kybernetickej pedagogike - Zborník referátov. Praha: UK 1991. s. 253-258.
- Průcha, J. : Hodnocení obtížnosti učebnic, Praha VÚOŠ, 1984
- Průcha,J.: Parametre učebných textov, Pedagogika č. 2, roč.1984, str. 159-173
- Průcha,J.: Teoria, tvorba a hodnocení učebnic, PÚJAK, Praha 1989
- Škrabal,M., Škramovská,S.: Učebnice očami jejich adresátu – žáku (studijní příručka pro autori a recenzenti učebnic) Praha, ÚÚVPP 1989
- Škramovská,S.: K metodám analýzy školských učebnic, Pedagogika 37, 1987, č. 3 s. 301-323
- Turek,I.: Didaktika. Bratislava, Iura Edition, 2010
- Kurikulum a učebnice z pohľadu pedagogického výskumu – Zborník príspevkov z medzinárodnej vedeckej konferencie (ŠPÚ) 2009
- Sdělení MŠMT k postupu a stanoveným podmínkám pro udělování a odnímaní schvalovacích doložek učebnicím a učebním textům a k zařazování učebnic a učebních textů do seznamu učebnic. V Praze dne 14. července 2009. Dostupné na internete:<http://www.msmt.cz/uploads/VKav200/ucEBnice140709/Sdeleni10522009.doc>.20.
- Smernica č. 10/2011, ktorou sa upravuje postup MŠVVaŠ SR a priamoriadených organizácií pri výbere a schvaľovaní učebníc z 15.2.2011. V Bratislave dňa 9.10.2011. Dostupná na internete: www.edicny-portal.sk

11 Prílohy

Príloha 1

Smernica č. 10/2011, ktorou sa upravuje postup Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a priamo riadených organizácií pri výbere a schvaľovaní učebníc

Gestorský útvar: sekcia regionálneho školstva, tel.: 02/59 374 330

č.: 2011-9/10:1-919

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v súlade s ustanovením § 14 odsek 1 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vydáva túto smernicu.

4.1.1 Čl.

1

Základné ustanovenia

Smernica upravuje postup a pravidlá pri výbere a schvaľovaní učebníc, pracovných zošitov, učebných textov (ďalej len „učebnica“) v printovej, digitálnej a inej vhodnej forme pre materské školy, základné školy, stredné školy, základne umelecké školy, jazykové školy a školské zariadenia (ďalej len „škola“) v Slovenskej republike. Ministerstvo obstaráva a zmluvne i finančne zabezpečuje učebnice pre základné a stredné školy. Smernica upravuje úlohy ministerstva, Štátneho pedagogického ústavu, Štátneho inštitútu odborného vzdelávania v procese výberu a schvaľovania učebníc. Výber dodávateľa učebníc ministerstvo uskutočňuje postupmi podľa osobitného predpisu¹⁾.

4.1.2

4.1.3 Čl.

2

Vymedzenie niektorých pojmov

1. Učebnica je predmet hmotného charakteru používaná vo výchovno-vzdelávacom procese na sprostredkovanie vedomostí žiakom a rozvíjanie ich zručností a schopností.
2. Plán zabezpečenia učebníc (ďalej len „Plán“) je zámer ministerstva na zabezpečenie tvorby a dodania učebníc do základných a stredných škôl so zreteľom aj na možnosti rozpočtu ministerstva. Obsahuje prioritne učebnice povinných predmetov podľa štátneho vzdelávacieho programu (ďalej len „ŠVP“) pre jednotlivé druhy a typy škôl. Plán sa vytvára s platnosťou na tri roky. Ministerstvo ho v prípade potreby aktualizuje.

3. Výberová komisia je komisia zriadená podľa osobitného predpisu¹⁾, ktorej úlohou je zabezpečenie výberu učebníc podľa Plánu.
4. Predkladateľom návrhu učebnice a dodávateľom učebnice je vydavateľstvo.
5. Schvaľovacia doložka je dokument potvrdzujúci súlad učebnice so ŠVP. Schválené učebnice poskytne ministerstvo základným a stredným školám na základe ich objednávky bezplatne ²⁾.
6. Ministerstvo môže vydať k učebnici odporúčaciu doložku. Odporúčacia doložka je dokument potvrdzujúci možnosť používať učebnicu v školách, nezakladá však právo na jej úhradu zo štátneho rozpočtu.
7. Výberové konanie je verejné obstarávanie podľa osobitného predpisu¹⁾.
8. Priamo riadenou organizáciou sa na účely tejto smernice rozumie Štátny pedagogický ústav (ďalej len „ŠPÚ“) a Štátny inštitút odborného vzdelávania (ďalej len „ŠIOV“).
9. Schvaľovací protokol je dokument vypracúvaný ŠPÚ alebo ŠIOV v procese schvaľovania učebnice a je podkladom pre vydanie schvaľovacej doložky.
10. Hotová učebnica je už vydaná učebnica alebo autorsky a redakčne spracovaný rukopis učebnice pripravený v zalomenej predtlačovej verzii (napr. aj úprava predtým vydané učebnice, alebo úprava zahraničnej učebnice.)
11. Register recenzentov je zoznam odborníkov na posúdenie kvality učebníc a jej súladu so ŠVP, ktorý zostavuje ministerstvo na základe návrhov ŠPÚ a ŠIOV.
12. Národný register učebníc je zoznam všetkých ministerstvom schválených alebo odporúčaných učebníc, zverejnený na webovom sídle www.edicnyportal.sk.

4.1.4 Čl.

3

Tvorba a výber novej učebnice

1. Ministerstvo
 - a. na základe Plánu vyhlasuje výberové konanie na tvorbu novej učebnice. Predkladateľ môže do výberového konania predložiť aj hotovú učebnicu,
 - b. v súťažných podkladoch určí podrobné vymedzenie predmetu zákazky, lehoty a obsah súťažných návrhov,
 - c. na posúdenie návrhov predkladateľov učebnice menuje výberovú komisiu,
 - d. na odborné posúdenie novej učebnice menuje dvoch recenzentov z registra recenzentov.
2. Výsledkom výberového konania je výber najvýhodnejšej ponuky z hľadiska kvality a ceny vyhodnotenej podľa kritérií stanovených pre danú súťaž a uzatvorenie Zmluvy o budúcej kúpnej zmluve. Po vydaní schvaľovacej doložky ministerstvo uzatvorí Kúpnu zmluvu na dodanie učebnice.
3. V prípade, že ministerstvo nevydá schvaľovaciu doložku na vybranú učebnicu, vyhlási nové výberové konanie.

Schvaľovanie novej učebnice

1. Predkladateľ, ktorý na základe výsledkov výberového konania zabezpečuje tvorbu a vydanie učebnice,
 - a. písomne požiada ŠPÚ alebo ŠIOV, podľa obsahového zamerania učebnice, o vypracovanie schvaľovacieho protokolu a súčasne písomne požiada ministerstvo o vydanie schvaľovacej doložky,
 - b. k žiadosti o vypracovanie schvaľovacieho protokolu predloží hotovú učebnicu, recenzné posudky recenzentov menovaných ministrom z registra recenzentov a stanovisko autorov k recenzným posudkom.
2. Náklady spojené s vypracovaním recenzných posudkov hradí ministerstvo.
3. Ak sú splnené predpoklady na vydanie schvaľovacieho protokolu, ŠPÚ alebo ŠIOV vypracuje schvaľovací protokol na učebnicu s návrhom určenia lehoty platnosti schvaľovacej doložky a zašle ho ministerstvu do 14 dní od doručenia žiadosti podľa ods. 1 písm. b) spolu s hotovou učebnicou, recenznými posudkami recenzentov menovaných ministrom z registra recenzentov a stanoviskom autorov k recenzným posudkom.
4. Schvaľovací protokol môže minister preskúmať aj vypracovaním ďalších recenzných posudkov recenzentmi z registra recenzentov.
5. Ministerstvo
 - a. schvaľuje učebnicu vydaním schvaľovacej doložky na základe schvaľovacieho protokolu,
 - b. po vydaní schvaľovacej doložky, uzatvorí s predkladateľom Kúpnu zmluvu a zaradí schválenú učebnicu do národného registra učebníc, ktorý aktualizuje mesačne.
6. Ak ŠPÚ alebo ŠIOV neodporučí ministerstvu vydať schvaľovaciu doložku podľa ods. 3, ministerstvo túto skutočnosť písomne oznámi predkladateľovi. Ak v lehote do 15 dní predkladateľ písomne požiada ministerstvo o preskúmanie odborného stanoviska ŠPÚ alebo ŠIOV, ministerstvo môže dať vypracovať ďalšie recenzné posudky recenzentov z registra recenzentov.

Vydanie odporúčacej doložky

1. Predkladateľ môže požiadať ministerstvo o vydanie odporúčacej doložky na hotovú učebnicu. Spolu so žiadosťou predloží minimálne dva recenzné posudky recenzentov z registra. Náklady spojené s vypracovaním recenzných posudkov hradí predkladateľ.
2. Ministerstvo
 - a. požiada ŠPÚ alebo ŠIOV o vypracovanie odborného posudku pre vydanie odporúčacej doložky,
 - b. na základe kladného odborného posudku vydá odporúčaciu doložku s platnosťou spravidla na 4 roky.

3. ŠPÚ alebo ŠIOV vypracuje odborný posudok na učebnicu a zašle ho ministerstvu do 21 dní od doručenia žiadosti podľa ods. 2 písm. a).
4. Vydaním odporúčacej doložky nevzniká predkladateľovi nárok na financie z rozpočtu ministerstva na vydanie učebnice.

4.1.7 Čl.

6

Zrušovacie ustanovenia

Zrušuje sa Smernica č. 15/2008-R z 15. decembra 2008, ktorou sa upravuje postup Ministerstva školstva Slovenskej republiky a ďalších priamo riadených organizácií pri výbere materiálnych didaktických prostriedkov, ich autora, vydavateľa a výrobcu a edičná činnosť prostredníctvom edičného portálu.

4.1.8 Čl.

7

Účinnosť

Táto smernica nadobúda účinnosť 15. februára 2011.

4.1.8.1.1 minister

4.2 Obsah

Smernica č. 10/2011 ktorou sa upravuje postup Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky a priamo riadených organizácií pri výbere a schvaľovaní učebníc

Čl. 1 Základné ustanovenia

Čl. 2 Vymedzenie niektorých pojmov

Čl. 3 Tvorba a výber novej učebnice

Čl. 4 Schvaľovanie novej učebnice

Čl. 5 Vydanie odporúčacej doložky

Čl. 6 Zrušovacie ustanovenia

Čl. 7 Účinnosť

Obsah

¹⁾ Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁾ § 13 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

(c)2007 ŠIOV, Všetky práva vyhradené

Formulár pre hodnotenie učebnice	
Údaje o učebnici a recenzentovi	
Názov učebnice:	
Autor/autori učebnice:	
Určenie pre Štátny vzdelávací program, skupiny odborov:	
Cieľová skupina (ročníky):	
Meno a priezvisko recenzenta:	
Bydlisko recenzenta, email, príp. telef. kontakt:	
Adresa zamestnávateľa:	
Pokyny pre recenzenta :	
oboznámenie sa s platnými Štátnymi vzdelávacími programami, zverejnené na internetovej stránke ŠIOV (www.siov.sk)	
učebnica musí byť v súlade so Štátnym vzdelávacím programom	
pri hodnotení uveďte počet bodov pre každé zo siedmich kritérií	
KRITÉRIÁ PRE POSUDZOVANIE ODBORNÝCH UČEBNÍK VÝBEROVOU KOMISIOU	
1. Súlad učebnice so Štátnym vzdelávacím programom	Celkový možný počet bodov
Súlad s Ústavou a zákonmi SR	5
Súlad so vzdelávacími cieľmi, kľúčovými kompetenciami	5
Využitelnosť učebnice (prierezových tém v rámci škols.vzdeláv.programov pre jednotlivé skupiny odborov)	5
Súčet dosiahnutých bodov	15
Bodové ohodnotenie0 - 15 bodov	
2. Odborná správnosť obsahu učebníc	Celkový možný počet bodov
Správnosť odbornej terminológie (textovej časti) v súlade s vedeckým poznaním	15
Odborná správnosť grafickej zložky učebnice, jej funkčnosť	5
Jazyková správnosť (súlad s pravidlami slovenského jazyka)	5
Súlad s normami EU	5
Súlad grafickej zložky učebnice s textovou	5
Súčet dosiahnutých bodov	35
Bodové ohodnotenie.....0 - 35 bodov	
3. Didaktické a metodické spracovanie učiva	Celkový možný počet bodov
Vekuprimeranosť, aktuálnosť (počet odborných termínov, zložitnosť ich vysvetlenia...)	5

Vyváženosť základných poznatkov (výkladové texty, otázky a úlohy, príklady, cvičenia) a doplňujúcich informácií	5
Previazanosť a funkčnosť výkladového textu so štrukturálnymi prvkami učebnice	5
Vhodnosť a použiteľnosť zaradených poznatkov a činností z hľadiska spĺňania kľúčových kompetencií a očakávaných cieľov skupiny žiakov	5
Motivačná úroveň textovej, grafickej, ilustratívnej a obrazovej časti učebnice	5
Uplatnenie postupnej vzostupnosti náročnosti poznatkov	5
Uplatnenie medzi predmetových a vnútro predmetových vzťahov	5
Súčet dosiahnutých bodov	35
Bodové ohodnotenie..... 0 - 35 bodov	
4. Rozvoj osobnosti	Celkový možný počet bodov
Rozvíjanie kompetencií žiaka (osobnostné, sociálne, psychomotorické, učebné, komunikatívne, informačné, rozvoj kritického a tvorivého myslenia)	5
aplikácia učiva v praxi, v bežnom živote	5
Súčet dosiahnutých bodov	10
Bodové ohodnotenie0 - 10 bodov	
5. Grafická úprava	Celkový možný počet bodov
Grafické spracovanie textu a úprava (vyváženosť, farebnosť, čitateľnosť, čítavosť)	5
Prítomnosť názorného, grafického prehľadu vo všetkých štrukturálnych komponentoch, ktoré tvoria ucelený didaktický systém	5
Rešpektovanie psycho hygienického hľadiska	5
Súčet dosiahnutých bodov	15
Bodové ohodnotenie..... 0 - 15 bodov	
6. Spoločenská korektnosť	Celkový možný počet bodov
Dodržiavanie spoločenskej korektnosti (spracovanie učiva nediskriminuje žiakov, členov spoločnosti, vyhovuje z hľadiska citlivosti a rovnosti vo vzťahu k handicapovaným ľuďom, pohlaviu národom a národnostiam, rasám, náboženstvu a podobné, dodržiavanie ľudských práv)	5
Súčet dosiahnutých bodov	5
Bodové ohodnotenie.....0 - 5 bodov	
7. Uplatnenie princípu čítania s porozumením	Celkový možný počet bodov

Učebnica umožňuje porozumenie textu a jeho využitia ako zdroja informácií na rozvoj : - tvorivého myslenia - aplikáciu teoretických vedomostí v praxi - identifikovanie informácie v texte a odhaľovanie vzťahov a súvislostí (analýzu, syntézu, hodnotenie, zovšeobecnenie, porovnanie) - nadväznosť informácií z hľadiska tematických celkov	5
Učebnica umožňuje študovať predpísané učivo samostatne (bez učiteľa)	5
Učebnica umožňuje recepciu textu (prijímanie a vnútorné spracovanie informácií, ktoré 5 text obsahuje)	5
Text učebnice umožňuje spájať nové informácie s tými, ktoré už žiak ovláda	5
Text učebnice umožňuje identifikovať informácie v texte a odhaľovať vzťahy, ktoré medzi nimi existujú	5
Súčet dosiahnutých bodov	25
Bodové ohodnotenie.....0 - 25 bodov	
	Celkový možný počet bodov
Celkový počet bodov :	140
Celkové slovné zhodnotenie (vrátene konkrétnych pripomienok, námetov, odporúčaní):	
Sumár dosiahnutých bodov z celkového počtu bodov	
Kritérium	Celkový možný počet bodov
1. Súlad učebnice so Štátnym vzdelávacím programom	15
2. Odborná správnosť obsahu učebníc	35
3. Didaktické a metodické spracovanie učiva	35
4. Rozvoj osobnosti	10
5. Grafická úprava	15
6. Spoločenská korektnosť	5
7. Uplatnenie princípů čítania s porozumením	25
Celkový počet bodov	140

Odstupňované hodnotenie plnenia jednotlivých požiadaviek	
Indikátor plnenia jednotlivých požiadaviek daného kritéria	Body
požiadavky kritéria sú splnené	5
požiadavky kritéria sú splnené, ale vyskytujú sa ľahko odstrániteľné nedostatky	4
požiadavky kritéria sú čiastočne splnené, majú však viacero menších nedostatkov	3
požiadavky kritéria sú len čiastočne splnené, prevažujú nedostatky	2
požiadavky kritéria sú minimálne splnené, majú príliš veľa nedostatkov	1
Menovaní členovia poroty na hodnotenie návrhov budú na základe svojich odborných vedomostí a skúseností po naštudovaní návrhov prideľovať jednotlivých návrhom bodové hodnotenie – každý člen poroty samostatne. Celkovo hodnotené budú len návrhy, ktoré získali pri hodnotení podľa kritéria 1. Súlad učebnice so Štátnym vzdelávacím programom 10 a viac bodov. Výsledný počet bodov pre návrh sa získa sčítaním bodov od jednotlivých členov poroty. Najlepší návrh bude ten, ktorý získa najväčší počet bodov. Body sa môžu prideľovať len ako celé čísla. Každý člen poroty môže prideliť každému jednotlivému návrhu maximálne 140 bodov. V prípade rovnosti bodov pri dvoch alebo viacerých návrhoch určí porota ich poradie pomocou tajného hlasovania.	
Dátum:	
Podpis:.....	

Databáza autorov, recenzentov učebníc pre skupiny odborov :

22 Hutníctvo

Ing. Mária Šamierová, CSc (autor, recenzent) Pri križi 3, 84102 Bratislava
Doc. Ing. Jarmila Ševčíková, CSc (autor, recenzent) HU fakulta TU Košice
Doc. Ing. Stanislav Tuleja, CSc (autor, recenzent) HU fakulta TU Košice
Doc. Karel Tomášek, HU fakulta TU Košice

23,24 – Strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba I,II

Ing. Michalíková Katarína (autor učebnice Strojárstvo, recenzentka,)
Ing. Freivald, PhD (autor učebnice Diagnostika a opravy automobilov,)
SOŠ technická, Čadca
Ing. Hilvert autor učebnice Výkladový slovník automobilizmu
Ing. R. Michalec Dopravná akadémia Žilina
Ing. Z. Varga SOŠ Nové Zámky, recenzent učebníc
Ing. L. Zórad SOŠ Nové Zámky, recenzent učebníc
Ing. Katarína Drahnová, recenzent učebníc Pri Kysuci Žilina-Považský Chlmec
Ing. L. Stredák Spojená škola Martin, recenzent učebníc
Ing. Kamila Urlandová, SOU strojárske J. Jonáša 5, 843 06 Bratislava, recenzent učebníc
Ing. Štefan Šerfozo, SOU strojárs., Školská 7, 97401 Banská Bystrica
Ing. Adriana Vykydalová, Školské inšpekčné centrum, Žehrianska 9, 851073 Bratislava
Ing. Milan Zeman, SPŠ ul. SNP 8, 92717 Myjava
Ing. Mária Šamierová, MH SR, BA, autorka, recenzentka, Pri križi 3, 841 02 BA

26 Elektrotechnika

Ing. P. Mádel, PhD. autor mnohých učebníc napr. Elektronika
Ing. J. Meravý Dolný Štianec, Trenčín, autor učebnice Elektrotechnická spôsobilosť 1
Ing. Vl. Sěnaši SOŠ elektrotech, Rybníčná, BA recenzent učebníc
Ing. Daniš – SOŠ elektrotech. Liptovský Mikuláš recenzent učebníc
RNDr. J. Katreniaková – Fak. matematiky, fyziky, infor. UK Mlynská dolina
Ing. Potocký autor materiálu did. prostriedku Od jazyka symbolických inštrukcií po jazyk C ako štrukturovaný programovací jazyk, autor učebnice Číslicová a mikroprocesorová technika, SOŠ Informačných technológií, Ba, Hlinícka 1
RNDr. Velich autor učebnice odborné učebné texty z nemec. Jaz. pre SOŠ elektrotech. zamerania
Prof. Ing. Juraj Miček, PhD., recenzent učebníc pre SOŠ, Žilinská univerzita
Ing. Ján Hanák, autor, recenzent, SPŠ elektrot., Zochova 9, Bratislava

27 Technická chémia silikátov

28 Technická a aplikovaná chémie

Ing. A. Brandšteterová (autorka mikrobiológie), SOŠ potr. Farského ul. BA
Ing. S. Loffayová (autorka biotechnológie), SOŠ chem. Vlčie hrdlo BA
Ing. E. Kulichová (autor Chemická výroba) SOŠ Nováky, Rastislavova 332
Ing. J. Šírková (autor Chémia, Farmakológia), SOŠ chem. Vlčie hrdlo
Prof. Ing. E. Chmielevská Prír. fakulta UK, Mlynská dolina (autor Odpadové hospodárstvo)
Ing. A. Ďuricová (autor Technológia životného prostredia) Zvolen, VŠ Masarykova ul. kat. environment.
RNDr. V. Zvončeková (autor didaktických pomôcok, lektorská činnosť)
Ing. A. Štrauchová, lektorka učebníc, SOŠ potr.+HA, Farského ul. BA,
Ing. M. Bartal (autor Prax-farmakol. + biotechnol. Časť)
Ing. J. Domotorová (autor pomôcky Multimédia v chémii a chem. odb. predmetoch)
Ing. E. Brunclíková (lektorka učebníc) SOŠ potr.+HA Farského ul. BA
Doc. Ing. M. Čertík, CSc (lektor učebníc) Fakulta chem. potravn. technológie STU, Bratislava
Ing. E. Šlauková (lektor učebníc), SPŠ S. Mikovíniho, Akademická u. 13 Banská Štiavnica
Doc. Ing. Ernest Šturdík, CSc, (lektor učebníc) Fakulta chem. potravn. technológie STU, Radlinského ul. Bratislava
Ing. Silvia Pňáčková (lektor učebníc) SOŠ, M. Benku 3, Hlohovec
Ing. Iveta Fedurčáková, SPŠ Chem. a potravn., Komenského 1, Humenné
Ing. V. Žatkovičová (lektor učebníc, autor učebných materiálov), ŠIOV, Bellova 54/a, Bratislava
Ing. M. Masárová (lektor učebníc) SOŠ T. Vansovej, Púchov
Ing. M. Gánovská (lektor učebníc) SOŠ, Štefánikova 39, 05921 Svit
Doc. Ing. M. Hutňan, PhD. (lektor učebníc) Fakulta chem. potravn. technológie STU, Radlinského ul. Bratislava
Doc. Ing. I. Bodík, PhD. (lektor učebníc) Fakulta chem. potravn. technol. STU, Bratislava, Radlinského ul.
Prof. J. Tolgyessy (lektor učebníc) Lotyšská 16, Bratislava
Doc. RNDr. J. Kuruc (spoluautor učebnice Odpadové hospodárstvo), Prír. fakulta UK Mlynská dolina, BA
Ing. T. Kepencay, PhD. (lektor učebníc), Dunajská Lužná
Ing. M. Repaská (lektor učebníc), SOŠ Priboj, Slovenská Ľupča
Ing. Mária Paštrnáková, SOŠ potravnárska, Farského ul. BA

29 Potravinárstvo

Ing. E. Hudeková (autor Technológia - UO mäsiar), HA Šamorín
Ing. Szemes (autor Stroje a zariadenia UO pekár+cukrár, Biochémia)
Ing. Sládečková (autor Tovarovnalectvo, Technológia UO cukrár, Suroviny UO pekár), SOŠ potravn.+HA, Farského ul. BA,
Ing. G. Dubová (autor Technológia pre potr. školy, Suroviny UO cukrár, Suroviny UO pekár), SOŠ potr.+HA, Farského ul. BA,
(Dubová, Sládečková sú autorky Technológií pre ŠO 2940 6 08 potravnárstvo-podnikanie v potravnárstve – zamerania výroba cukru a cukrovínok, kvasná technológia, cukrovinkárska a pečivárska výroba, spracúvanie cukru a výroba perníka, výroba piva, sladú, nealk. nápojov a sprac. minerálnych vôd, liehovarnícka výroba, výroba vína)
Ing. Brandšteterová, Loffayová (autorky Analytická chémia pre ŠO 29), SOŠ Farského ul. Bratislava
Ing. Zuzana Urbancová (lektorka učebníc) SOU potravn. Krušovská ul. 2091, 95501 Topoľčany
Ing. Agnesa Daňková (lektorka učebníc) SOU potravn., Okružná 61, 97980 Rimavská Sobota
Ing. Viera Lisá (lektorka učebníc) SOU potravn. 1, Cabajská 6, 94901 Nitra
Ing. Mária Paštrnáková, SOŠ potravn. Farského ul. BA
Ing. Alena Štrauchová, SOŠ potravnárska, Farského 9, Bratislava

33 Spracúvanie dreva

Ing. Mária Panáčková (autor Technológia – UO,ŠO) SOŠ drevárska, Pavlovičova ul. 3, Bratislava
Ing. Augustín Ondrejko (autor Materiály pre UO stolár) SOŠ technická, Bratislavská cesta 10, Komárno, dom.adr. Hurbanovo, Veterná ul.
Ing. Marián Vagovič (autor Technológia UO stolár) SOŠ obchodu a služieb, Lomonosovova TT
Ing. A. Galanov (spoluautor Technológia UO stolár) ŠIOV Bratislava, Bellova 54/A, Bratislava
Ing. J. Belayová (autor Konštrukcia nábytku pre SOU,SOŠ), Spojená škola-SOŠ stavebná, Kremnička 10, Banská Bystrica
Ing. Janka Rybárová (autor Technológia II UO, ŠO zamerané na spracúvanie dreva) SOŠ staveb. Ružinovská cesta, Bratislava
Ing. Jana Pápayová (lektorka učebníc), SPŠdrev.,Lučenecká cesta 2139, Zvolen
Ing. Milada Hajtmanová (lektorka učebníc) ZŠŠ drev. 02302 Krásno nad Kysucou
Ing. Renata Pavličková SOU nábytkárs. 97216 Pravenec 353
Ing. Peter Calík (lektor učebníc) SOU drev. Komenského 23, 03853 Turany nad Váhom

36 Stavebníctvo, geodézia a kartografia

Doc.Ing.Ján Bajtoš,CSc.,PhD. (autor Betónové konštrukcie I,II) SVŠT Košice
Ing. Jana Ursinyová (autor Mechanika A pre 3.r.ŠO stavitel'stvo), ul. a.slád1480
Ing. Zdenka Chládek (autor Stavebné materiály 1.r.ŠO stavitel'stvo),SOŠ Liptovský Mikuláš
Ing. Zuzana Šišáková (autor Technológia pre 2.r.+3.r. UO maliar), SOŠ Liptovský Mikuláš
Ing. Marta Bieleková (autor Technológia pre 1.r.stav.UO)murár,tesár,maliar,sterchár,podlahár,kachliar,montér suchých stavieb,inštalatér,železobetonár), Bauerova 9, Košice
Ing. Helena Ustaníková (autor Technológia pre 2.r.UO murár+lektor učebníc, Spartakovská 1, 917 01 Trnava
Ing. Jarmila Počarovská (spoluautor Technológia pre 2.r.UO murár+lektor učebníc),ul. Bukovčana 3/3, 97101 Prievidza
Ing. Ferencová (spoluautor Technológia pre 2.r.UO strechár)
Ing. Bila (autor Technológia pre 2.r.UO strechár)
PhDr.Katarína Bobriková (autor odb.texty z nem.j. pre SOŠ odb.geod.,kartog.,kataster)
Vydavateľstvo ELÁN, Křížna 52,82108 Bratislava
Ing. Ingrid Halušková (autor Stavebné technológie) ul. Timravy 2, 04017 Košice Barca
Ing. Marián Vizi (lektor učebnice Suché technológie), SOŠ, nábr. Mládeže 1, 94901 Nitra
Ing. Martina Blizmanová (lektor učebníc) SOŠ Emila Belluša, Staničná 4, 91105 Trenčín
Ing. Ján Klanica (lektor učebníc) SOŠ stavebné, Tulipánova 2, 01162 Žilina
Ing. Želmíra Kováčiková (lektor učebníc) SOŠ stavebné, Ružinovská 1, Bratislava
Ing. Dana Gocníková (lektor učebníc Technológia UO maliar) SOŠ stavebné, Kremnička 10, Banská Bystrica, 0904 576724
Ing. Marián Zbin (lektor učebníc Technológia UO maliar) SOŠ stavebné, Slov. partizánov 1129/49, 017 01 Považská Bystrica
Ing. Janka Kohútová (lektor učebníc Technológia UO maliar) SOŠ stavebné, Považská Bystrica
Ing. Ján Löffler (lektor učebníc Materiály) SOU stavebné, Lomonosovova 6, Trnava
Ing. Gabriela Miháliková (lektor učebníc Materiály) SOU stavebné, Tulipánova ul. Žilina-Bôrik
Ing. Adriana Kurtiniaková (lektor Stavebné materiály) SPŠ staveb. B. Nemcovej 1, Lučenec
Ing. Eva Tureková (lektor Mechanika) ZŠŠ stavebná, Liptovský Mikuláš
Ing. Katarína Gažiová (lektor Mechanika) ZŠŠ stavebná, Prievidza
Ing. Rastislav Paták (autor Mechanika) Nábřeží mládeže 31, Nitra
PaedDr. Patrik Bosák (autor Mechanika) Rišňovce
Ing. Katarína Pulenová (autor Suché technológie) SOU stav. Považská Bystrica
Ing. Róbert Hollman (lektor Suché technológie) SOU stav. Tulipánova 2, Žilina
Ing. Oľga Macíková (lektor Technológia strechár) SOU stav. Banská Bystrica, Kremnička 10
Ing. Elena Ferencová (lektor Technológia strechár) SOU staveb. Prešov

42 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I

45 Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

RNDr. Jana Urminská, PhD. (lektor učebníc) Slov.poľnohospod. univ.Tr.A.Hlinku 2, Nitra

Ing. Martin Lieskovský, PhD. (lektor učebníc) STU lesnícka, Zvolen

Ing. Anna Báreková (lektor učebníc) Slov.poľ.univ.Tr.A.Hlinku, Nitra

Ing. Dagmar Hillová (lektor učebníc) Slov.poľ. univ. Fak. záhradníctva a kraj.inžiniers.Tr.A.Hlinku Nitra

Ing. Katarína Svorčíková (lektor učebníc) SOŠ Pruské č. 294, 01852 Pruské

Ing. Pavel Fiľo (lektor učebníc + autor), SOŠ poľ. Pod Bánošom, Banská Bystrica

Ing. Ján Zajac (autor učebnice Kynológia), SOŠ Pruské č. 294,01852 Pruské

MVDr. Júlia Sokolová (autorka+lektorka učebníc), Mäsiarska 35, 04001 Košice

Marián Fabián (lektor učebnice Kynológia) ul. Slobody 1, 03901 Turčianske Teplice

MVDr. Helena Illíková (lektor učebníc) SOŠ veter., Drážovská 14, 95012 Nitra

Ing. Miriam Kizeková (autor Bioenergetika) Malachovská 161, 97405 Banská Bystrica

Ing. Radoslava Kanianska, CSc (autor Bioenergetika) Viestova 4, 97401 Banská Bystrica

Ing. Tomáš Kizek (autor Životné prostredie učebnica pre SOŠ pôdoh.zamer.) THK 38,97404 Bans.

Ing. Michal Berkeš (lektor učebníc)SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Na lúkach 18, Levice

Ing. Andrej Švec (autor Život.prostr.učebnica pre SOŠ pôdoh.zamer.) Oľšavce 19,08646 Hankovce

Ing. Dagmar Rajčanová Kráľovoholská 2, 97411 Bans. Bystrica

Ing. Ján Piešťanský (autor +lektor učebníc) SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku, Zavarská 9, Trnava

Ing. Anna Libáková (lektor učebníc) SOŠ A. Varhola, Medzilaborce

Ing. Katarína Mináriková (lektor učebníc) SOŠ Rakovice

Ing. Danka Kozáková (lektor učebníc) SOŠ Vinohradská 8, Prievidza

Ing. Ľudmila Kováčiková (autor učebníc) Agroinštitút, Nitra

Ing. Jela Tvrdoňová, CSc (lektor učebníc) Vidiecka organizácia pre komunitné aktivity, nám.Š.Moyzesa 4, Banská Bystrica

Ing. Zuzana Pallaghyová (autor Sadovnícka tvorba pre UO záhradník) Exnárova 28, 821 03 Bratislava

Ing. Eva Miklovičová (lektor učebníc) ZŠŠ poľnoh. Rakovice

Ing. Jozef Slovák (lektor učebníc), Šúrovce, Hajska ul. 570/4

Ing. František Brehovský (lektor učebníc) SOŠ 018 52 Pruské

Ing. Katarína Vdovjaková (lektor učebníc) SOŠ Pradiarenská 1, Kežmarok

PaedDr.Soňa Ondrejková (lektor učebníc) SOŠ poľnoh. a služieb na vidieku, Predmestská 82, 01001 Žilina

Výhl'adový plán tvorby nových odborných učebníc

23 Strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba I

24 Strojárstvo a ostatná kovospracujúca výroba II

- Odborné učebné texty z anglického jazyka – učebnica pre SOŠ zameraná na oblasť - automobilového priemyslu
- Odborné učebné texty z nemeckého jazyka pre SOŠ strojárenského zamerania
- Lakovnícka technológia – učebnica pre UO 2487 0 04 – auto opravár – lakovník
- Klampiarska technológia pre UO 2435 2 01 klampiar
- Základy strojárstva a strojárska výroba pre ŠVP ISCED 2C
- Prevádzka strojov a zariadení ŠO 2417 4
- Strojnícke tabuľky pre 1.- 4. roč. SPŠ strojníckych
- Automobilová technika a technológia pre UO auto opravár a ŠO s automobilovým zameraním
- Strojárstvo pre nadstavbové štúdium ŠO 2414 4

26 Elektrotechnika

- Priemyselná informatika pre ŠO 2675 M elektrotechnika
- Silnoprúdové zariadenia pre ŠO 2675 M elektrotechnika
- Elektronika pre ŠO 2675 M elektrotechnika
- Programové vybavenie počítača pre ŠO 2682 K mechanik počítačových sietí
- Technické vybavenie počítačov pre ŠO mechanik počítačových sietí
- Elektronika pre SPŠ elektrotechnické
- Elektrické meranie pre SOU mechanik –elektronik
- Elektrotechnika pre ŠO SOŠ 2675 6
- Číslicová a mikroprocesorová technika pre SPŠ elektrotechnické
- Elektrotechnológia pre SPŠ elektrotechnické
- Programovanie v jazyku C pre SPŠ elektrotechnické
- Elektroenergetika

27. Technická chémia silikátov

28. Technická a aplikovaná chémia

- Analytická chémia pre ŠO chemického zamerania
- Fyzikálna chémia pre ŠO chemického zamerania
- Technológia liekových foriem – učebnica pre ŠO 2840 6 biotechnológia
- Multimédiá v chémii a chemických odborných predmetoch
- Prax pre ŠO 2840 M biotechnológia a farmakológia – farmakologická časť
- Prax pre ŠO 2840 M biotechnológia a farmakológia – biotechnologická časť
- Toxikológia

29. Potravinárstvo

- Praktické cvičenia z mikrobiológie pre SOŠ potravinárskeho a chemického zamerania
- Stroje a zariadenia pre 2. a 3. roč. UO mäsiar

33. Spracúvanie dreva

- Konštrukčné cvičenia pre ŠO 3336 6 01 drevárstvo a nábytkárstvo drevárstvo
- Technické kreslenie

36. Stavebníctvo, geodézia a kartografia

- Geografické informačné systémy – učebnica pre ŠO 3692 M geodézia, kartografia, kataster
- Konštrukčné cvičenia
- Stavitel'stvo pre 3650 M stavitel'stvo – pozemné stavitel'stvo
- Pozemné stavitel'stvo pre ŠO stavitel'stvo
- Odborné kreslenie pre stavebné odbory
- Geodézia pre ŠO operátor stavebnej výroby
- Dopravné stavitel'stvo
- Stavebné stroje
- Geodetické výpočty
- Kartografické rysovanie
- Geológia a zakladanie stavieb
- Kartografické rysovanie
- Rekonštrukcie a adaptácie

42. Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka I

45. Poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo a rozvoj vidieka II

- Rozvoj vidieka pre ŠO 4553 4 podnikateľ rozvoja vidieka
- Životné prostredie pre SOŠ pôdohospodárskeho zamerania
- Zeleninárstvo – učebnica pre SOŠ poľnohospodárskeho zamerania
- Cvičenia z kynológie pre ŠO agro podnikanie
- Ekonomika výrobných odvetví – učebnica pre SOŠ poľnohospodárskeho zamerania
- Plánovanie a projektovanie rozvoja vidieka
- Viazanie a aranžovanie kvetín – základné techniky (pre záhradnícke učebné a študijné odbory)

Štátny inštitút odborného vzdelávania, Bellova 54/A, 837 63 Bratislava
Národný projekt: Rozvoj stredného odborného vzdelávania

Prioritná os 1: Reforma systému vzdelávania a odbornej prípravy, Opatrenie 1.1: Premena tradičnej školy na modernú
 Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ
 Kód ITMS projektu: 26110130548, Cieľ: Konvergencia

Vážený pán riaditeľ,

v súvislosti s reformou vzdelávania si Vás dovoľujeme touto cestou osloviť so žiadosťou o spoluprácu v oblasti zaktualizovania fondu odborných učebníc používaných na SOŠ. **Štátny inštitút odborného vzdelávania koordinuje** tvorbu odborných učebníc v jednotlivých skupinách odborov na SOŠ, iniciuje návrhy na tvorbu nových učebníc, ale zároveň prehodnocuje aj aktuálnosť súčasných používaných učebníc. V tejto súvislosti Vás chceme požiadať o zabezpečenie úlohy, týkajúcej sa zhodnotenia všetkých používaných učebníc pre odborné vzdelávanie v skupine odborov 33 Spracúvanie dreva podľa uvedených kritérií:

vyhovuje – čiastočne vyhovuje – nevyhovuje – nepoužívam (neviem posúdiť).

Pri hodnotení prosíme uplatniť hlavne nasledovné kritériá – súlad so ŠVP, veku primeranosť, aktuálnosť obsahu, terminologickú správnosť, odbornosť, atď. Správnu odpoveď prosíme vyznačiť krížikom.

Zároveň Vás prosíme, aby ste nám uviedli v druhej časti dotazníku zoznam odborných učebníc, ktoré na školách v skupine odborov 33 Spracúvanie dreva absentujú a žiadate ich zabezpečenie.

Ďakujeme Vám za cenné pripomienky, návrhy a tešíme sa na spoluprácu.

Zoznam schválených učebníc v skupine odborov 33 Spracúvanie dreva, ktorým MŠVVaŠ udelilo schvaľovaciu doložku

Názov	vyhovuje	čiastočne vyhovuje	nevyhovuje	nepoužívam (neviem posúdiť)
Materiály pre 1.ročník UO 3355 2 stolár, Ondrejko				
Technológia 1 pre učebné a študijné odbory zamerané na spracúvanie dreva, Panáčková				
Materiály pre 2. ročník UO stolár, Ondrejko				
Materiály pre 3.ročník UO stolár, Ondrejko				
Odborné kreslenie pre 1.,2., a 3. ročník UO stolár, Ondrejko				
Technológia 2 pre 2. ročník UO stolár, Vagovič, Galanová				
Konštrukcia nábytku pre 2.,3., a 4. ročník SOU a SOŠ drevárskych so zameraním na drevený a čalúnený nábytok, Belayová				

Technológia II pre UO a ŠO zamerané na spracúvanie dreva, Rybárová, Vagovič, Galanová				
Technológia III pre 3. roč. UO stolár, Vagovič, Galanová				
Výrobné zariadenia pre 2. a 3. roč. UO stolár, Janíček a kol.				
Odborné kreslenie II pre 3. roč. SOU stolár, Gánovský				
Odborné kreslenie pre 1. roč. SOU drevoodbory, Gánovský				
Odborné kreslenie pre drevoodbory pre 2. roč. SOU-strojník ,čalúnik, Gánovský				
Odborné kreslenie pre 2. a 3. roč. SOU – čalúnik, Černý				
Ekonomika pre UO SOU, Hartmannová, Jakubeková				
Ekonomika pre UO SOU zbierka príkladov, Hartmannová				
Ekonomika pre ŠO SOU, Hartmannová a kol				
Ekonomika pre ŠOU-zbierka príkladov, Hartmannová, Kúrňavová				
Stroje a zariadenia pre 1.-4.r.SPŠ drevárskych-stolárstvo, Janíček				
Technológia II pre 3. roč. SPŠ drevárskych-nábytkárstvo, Uhlíř a kol.				
Technológia pre 3. a 4. roč. SPŠ drevárskych, Prokeš a kol.				
Technológia III – Výroba nábytku pre 4. roč. SPŠ drevárskych, Uhlíř, Vlasák				
Technológia obrábania dreva pre 1.roč. SOU – tesár, Panáček, Panáčková				

Napište nám prosím aj zoznam odborných učebníc v skupine odborov 33 Spracúvanie dreva , ktoré **na školách absentujú** a žiadame ich zabezpečenie.
Platí to aj v prípade, ak existujúca učebnica nevyhovuje a je potrebná :

Návrh zoznamu absentujúcich učebníc:

Názov	poznámka

Vypracoval :

Adresa školy :

Dátum :

**Zoznam materiálnych didaktických prostriedkov odporúčaných
Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR pre SOŠ**

1. Od jazyka symbolických inštrukcií po jazyk C ako štrukturovaný programovací jazyk (MPD určený pre SOŠ, skupinu študijných a učebných odborov 26 Elektrotechnika
2. Ako na mzdy (MDP vo forme CD určený pre SOŠ 63,64
3. Finančná gramotnosť pre každého (MDP určený pre SŠ) SŠ
4. Ako funguje poisťovníctvo (MDP určený pre SOŠ)
5. Bezpečnosť pri práci s chemickými faktormi na ZŠ a SŠ. Metodický materiál k niektorým právnym a technickým aspektom realizácie školských chemických pokusov SŠ
6. Programovanie pre pokročilých – multimedialná učebnica na DVD, Polčín SŠ
7. Základy programovania – multimedialná učebnica na DVD, Polčín SŠ
8. Výkladový slovník automobilizmu, Hilvert 23,24
9. Príručka pre EU-manažéra, Droppa, Janovjak SŠ
10. Strojové dojenie kráv a kvalita mlieka, Tančín, Tančinová 42,45
11. Praktické príklady z účtovníctva (Pracovný zošit), Sabaková 63,64
12. Základy vysokorýchlostného obrábania –HSC, Capák,Turčáni,Minjarik 23,24
13. Jednoduché účtovníctvo v praxi, Vachová 63,64
14. Pôsobenie vstupných faktorov v technológii obrábania, Mišík
15. Brána do sveta Gate to the world (súbor MDP pre SOŠ)
16. LD – EMB Elektronický merací panel, LITO-Technik
17. Vývoj motorových vozidiel, Schuster
18. English in Tourism- Interaktívna učebnica, Hargašová, Viestová
19. Kúpa a predaj osobných automobilov obchodno – technická príručka, Hilvert, Mišík
20. Interaktívna cvičebnica cestovného ruchu, Farkašovská
21. Interaktívny slovník gastronómie slovensko – anglický, anglicko – nemecký, Rybanská
22. Music, Drama and Dance in English, Jakab
23. Interaktívny slovník cestovného ruchu, Hargašová, 63, 64
24. Číslicová a mikroprocesorová technika pre stredné priemyselné školy a odborné školy Elektrotechnické, Potocký sk. odborov 26 Elektrotechnika
25. Vývoj mikropočítačových aplikácií od jazyka symbolických inštrukcií po jazyk C, Potocký, sk. odborov 26 Elektrotechnika
26. Hotelový a gastronomický manažment 2 – Praktické cvičenia, Huľo